

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2021/523
z dnia 24 marca 2021 r.
ustanawiające Program InvestEU i zmieniające rozporządzenie (UE) 2015/1017

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 173 i art. 175 akapit trzeci,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽¹⁾,

po konsultacji z Komitetem Regionów,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą ⁽²⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Pandemia COVID-19 jest poważnym wstrząsem dla gospodarki światowej i unijnej i wywołuje istotne konsekwencje społeczne i gospodarcze we wszystkich państwach członkowskich i regionach. W wyniku wprowadzenia niezbędnych środków powstrzymujących rozprzestrzenianie się wirusa nastąpił znaczny spadek działalności gospodarczej w Unii. Oczekuje się, że w 2020 r. spadek PKB w Unii wyniesie około 7,4 % – o wiele więcej niż podczas kryzysu finansowego w 2009 r. Znacznie obniżyła się działalność inwestycyjna. Należy zająć się takimi słabościami jak nadmierne uzależnienie od niezdywersyfikowanych zewnętrznych źródeł dostaw i brak infrastruktury krytycznej, w szczególności dla małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP), w tym mikroprzedsiębiorstw, na przykład dywersyfikując i doskonaląc strategiczne łańcuchy wartości, aby poprawić sposób reagowania kryzysowego Unii, a także podnieść odporność całej gospodarki przy jednoczesnym utrzymaniu jej otwartości na konkurencję i wymianę handlową w zgodzie z unijnymi zasadami. Jeszcze przed pandemią – choć w Unii można było zaobserwować poprawę stóp inwestycji w gospodarkach narodowych – poprawa ta była mniejsza, niż można by oczekiwać w tym okresie znacznego ożywienia gospodarczego, oraz niewystarczająca, aby zrekompensować lata niedoinwestowania po kryzysie z 2009 r. Co ważniejsze, obecne i prognozowane poziomy inwestycji nie pokrywają zapotrzebowania Unii na inwestycje strukturalne służące ponownemu pobudzeniu gospodarki i podtrzymaniu długofalowego wzrostu w obliczu zmian technologicznych i globalnej konkurencyjności, m.in. w obszarze innowacji, umiejętności, infrastruktury, MŚP, ani nie spełniają potrzeby podjęcia kluczowych wyzwań społecznych, takich jak zrównoważony rozwój i starzenie się społeczeństwa. W związku z tym do osiągnięcia celów polityki Unii i wspierania szybkiej, zrównoważonej, sprzyjającej włączeniu społecznemu, trwałej i zdrowej odbudowy gospodarczej konieczne jest wsparcie, które zaradzi niedoskonałościom rynku i niedostatecznemu poziomowi inwestycji na rynku oraz zmniejszy lukę inwestycyjną w docelowych sektorach.
- (2) W ocenach podkreślono, że duża liczba instrumentów finansowych dostępnych w okresie obowiązywania wieloletnich ram finansowych na lata 2014–2020 spowodowała, że ich zakresy częściowo się pokrywały. Ta wielość instrumentów skomplikowała też warunki działania pośredników finansowych i odbiorców końcowych, którzy musieli stosować różne przepisy dotyczące kwalifikowalności i sprawozdawczości. Brak kompatybilnych przepisów utrudniał również łączenie środków z kilku funduszy unijnych, choć takie połączenia byłyby korzystne w przypadku wspierania projektów wymagających różnych rodzajów finansowania. Należy zatem utworzyć jeden fundusz – Fundusz InvestEU – na podstawie doświadczeń Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych (EFIS) utworzonego w ramach planu inwestycyjnego dla Europy, aby udzielać sprawniej funkcjonującego wsparcia odbiorcom końcowym dzięki zintegrowaniu i uproszczeniu oferty finansowej w jednym programie korzystającym z gwarancji budżetowej, co zwiększy oddziaływanie wsparcia Unii, a jednocześnie zmniejszy koszty ponoszone przez jej budżet.

⁽¹⁾ Dz.U. C 364 z 28.10.2020, s. 139.

⁽²⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 9 marca 2021 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym) oraz decyzja Rady z dnia 17 marca 2021 r.

- (3) W ostatnich latach Unia przyjęła ambitne strategie w celu dokończenia budowy rynku wewnętrznego oraz pobudzenia zrównoważonego i sprzyjającego włączeniu społecznemu wzrostu gospodarczego i zatrudnienia. Strategie takie obejmują „EUROPA 2020 – Strategię na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu” z dnia 3 marca 2010 r., plan działania na rzecz tworzenia unii rynków kapitałowych z dnia 30 września 2015 r., „Zamknięcie obiegu – plan działania UE dotyczący gospodarki o obiegu zamkniętym” z dnia 2 grudnia 2015 r., „Europejską strategię na rzecz mobilności niskoemisyjnej” z dnia 20 lipca 2016 r., „Strategię kosmiczną dla Europy” z dnia 26 października 2016 r., „Czystą energię dla wszystkich Europejczyków” z dnia 30 listopada 2016 r., „Europejski plan działań w sektorze obrony” z dnia 30 listopada 2016 r., „Utworzenie Europejskiego Funduszu Obronnego” z dnia 7 czerwca 2017 r., międzyinstytucjonalną proklamację Europejskiego filaru praw socjalnych z dnia 13 grudnia 2017 r., „Nowy europejski program na rzecz kultury” z dnia 22 maja 2018 r., „Europejski Zielony Ład” z dnia 11 grudnia 2019 r., „Plan inwestycyjny na rzecz Europejskiego Zielonego Ładu” z dnia 14 stycznia 2020 r., „Silną Europę socjalną na rzecz sprawiedliwej transformacji” z dnia 14 stycznia 2020 r., strategię „Kształtowanie cyfrowej przyszłości Europy”, „Europejską strategię w zakresie danych” oraz „Białą księgę w sprawie sztucznej inteligencji Europejskie podejście do doskonałości i zaufania” z dnia 19 lutego 2020 r., „Nową strategię przemysłową dla Europy” z dnia 10 marca 2020 r. oraz „Strategię MŚP na rzecz zrównoważonej i cyfrowej Europy” z dnia 10 marca 2020 r. Fundusz InvestEU powinien wykorzystywać i wzmacniać synergie między tymi wzajemnie uzupełniającymi się strategiami przez wspieranie inwestycji i zapewnianie dostępu do finansowania. Unia przyjęła też rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 ⁽³⁾.
- (4) Na poziomie Unii europejski semestr na rzecz koordynacji polityki gospodarczej stanowi ramy określania krajowych priorytetów w zakresie reform oraz monitorowania ich realizacji. Państwa członkowskie – w stosownych przypadkach we współpracy z organami lokalnymi i regionalnymi – opracowują własne krajowe wieloletnie strategie inwestycyjne wspierające realizację tych priorytetów. Strategie te należy przedstawiać wraz z rocznymi krajowymi programami reform, aby można było określić i koordynować priorytetowe projekty inwestycyjne, które mają być wspierane ze środków krajowych, unijnych lub z obu tych źródeł. Strategie te powinny również wykorzystywać w sposób spójny finansowanie unijne oraz maksymalizować wartość dodaną wsparcia finansowego otrzymywanego w szczególności z europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych, Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności ustanowionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (EU) 2021/241 ⁽⁴⁾ oraz Programu InvestEU.
- (5) Fundusz InvestEU powinien przyczynić się do zwiększenia konkurencyjności oraz konwergencji i spójności społeczno-gospodarczej Unii, m.in. w obszarze innowacji i cyfryzacji, efektywnego wykorzystania zasobów zgodnie z zasadami gospodarki o obiegu zamkniętym, zrównoważonego i sprzyjającego włączeniu społecznemu wzrostu gospodarczego Unii oraz odporności społecznej i integracji unijnych rynków kapitałowych, w tym dzięki rozwiązaniom przeciwdziałającym ich fragmentacji i sprzyjającym dywersyfikacji źródeł finansowania przedsiębiorstw unijnych. W tym celu Fundusz InvestEU powinien wspierać projekty technicznie wykonalne i ekonomicznie opłacalne, tworząc ramy wykorzystywania instrumentów dłużnych, instrumentów opartych na podziale ryzyka oraz instrumentów kapitałowych i quasi-kapitałowych korzystających z gwarancji z budżetu Unii oraz, w stosownych przypadkach, z wkładów finansowych wnoszonych przez partnerów wykonawczych. Fundusz InvestEU powinien być ukierunkowany na popyt, a jednocześnie na zapewnianie strategicznych, długotrwałych korzyści w odniesieniu do kluczowych obszarów polityki Unii, które w przeciwnym razie nie zostałyby sfinansowane lub zostałyby sfinansowane w niedostatecznym stopniu – i w ten sposób przyczyniać się do osiągnięcia celów polityki Unii. Wsparcie z Funduszu InvestEU powinno obejmować szerokie spektrum sektorów i regionów, a jednocześnie unikać nadmiernej koncentracji sektorowej czy geograficznej, i powinno ułatwiać dostęp do finansowania projektem z udziałem podmiotów partnerskich w wielu regionach w całej Unii, w tym projektem stymulującym rozwój sieci, klastrów i ośrodków innowacji cyfrowych.
- (6) Sektor kultury i sektor kreatywny należą do kluczowych i szybko rozwijających się sektorów w Unii, które mogą odegrać ważną rolę w zrównoważonej odbudowie, generując wartość ekonomiczną i kulturową z własności intelektualnej i indywidualnej kreatywności. Ograniczenie kontaktów społecznych wprowadzone podczas kryzysu związanego z COVID-19 przyniosło jednak bardzo negatywne skutki gospodarcze dla tych sektorów. Ponadto niematerialny charakter aktywów w tych sektorach sprawia, że MŚP i organizacje z tych sektorów mają ograniczony dostęp do finansowania prywatnego, które jest niezbędne do inwestowania, zwiększania skali działalności i konkurowania na poziomie międzynarodowym. Program InvestEU powinien dalej ułatwiać dostęp do finansowania MŚP i organizacjom z tych sektorów. Sektor kultury i sektor kreatywny, sektor audiowizualny i sektor mediów mają zasadnicze

⁽³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje, zmieniające rozporządzenie (UE) 2019/2088 (Dz.U. L 198 z 22.6.2020, s. 13).

⁽⁴⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (Dz.U. L 57 z 18.2.2021, s. 17).

znaczenie dla wolności słowa i różnorodności kulturowej oraz dla tworzenia demokratycznych i spójnych społeczeństw w epoce cyfrowej i są nieodłącznym elementem naszej suwerenności i autonomii. Inwestycje w te sektory będą mogły uwarunkować ich konkurencyjność i ich długoterminową zdolność do tworzenia i rozpowszechniania wysokiej jakości treści skierowanych do szerokiej publiczności międzynarodowej.

- (7) Aby wspierać zrównoważone i sprzyjające włączeniu społecznemu wzrost, inwestycje i zatrudnienie, a zarazem przyczynić się do poprawy dobrostanu, bardziej sprawiedliwego rozkładu dochodów i większej spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej w Unii, Fundusz InvestEU powinien wspierać inwestycje w aktywa materialne i niematerialne, w tym w dziedzictwo kulturowe. Projekty finansowane z Funduszu InvestEU powinny spełniać unijne normy środowiskowe i społeczne, w tym normy dotyczące praw pracowniczych. Interwencje Funduszu InvestEU powinny uzupełniać wsparcie Unii udzielane za pomocą dotacji.
- (8) Unia zatwierdziła cele określone w Agendzie Organizacji Narodów Zjednoczonych na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 (zwanej dalej „Agendą 2030”), w określonych w niej celach zrównoważonego rozwoju oraz w porozumieniu paryskim przyjętym na mocy Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu ^(*5*) (zwanym dalej „porozumieniem paryskim”), a także w ramach z Sendai dotyczących ograniczania ryzyka klęsk żywiołowych w latach 2015–2030. Aby osiągnąć te cele, a także cele określone w unijnych politykach ochrony środowiska, należy znacznie zintensyfikować działania na rzecz zrównoważonego rozwoju. Zasady zrównoważonego rozwoju powinny zatem odgrywać dużą rolę w procesie kształtowania Funduszu InvestEU.
- (9) Program InvestEU powinien przyczynić się do budowy zrównoważonego systemu finansowego w Unii, który wspiera przekierowanie kapitału prywatnego na zrównoważone inwestycje, zgodnie z celami określonymi w komunikacie Komisji z dnia 8 marca 2018 r. pt. „Plan działania: finansowanie zrównoważonego wzrostu gospodarczego” oraz komunikacie Komisji z dnia 14 stycznia 2020 r. w sprawie planu inwestycyjnego na rzecz Europejskiego Zielonego Ładu.
- (10) By odzwierciedlić znaczenie przeciwdziałania zmianie klimatu zgodnie z zobowiązaniami Unii na rzecz realizacji porozumienia paryskiego i celów zrównoważonego rozwoju Organizacji Narodów Zjednoczonych, a także celu, jakim jest osiągnięcie neutralności klimatycznej UE do 2050 r., oraz nowych celów Unii w zakresie klimatu na 2030 r., działania podejmowane na podstawie niniejszego rozporządzenia powinny przyczynić się do osiągnięcia celu, jakim jest przeznaczanie 30 % łącznych wydatków z wieloletnich ram finansowych na włączanie celów klimatycznych do głównego nurtu polityki, oraz ambicji przeznaczania na ochronę różnorodności biologicznej 7,5 % wydatków z budżetu w 2024 r. i 10 % tych wydatków w latach 2026 i 2027, przy uwzględnieniu faktu, że cele klimatyczne i cele dotyczące różnorodności biologicznej częściowo się pokrywają. Oczekuje się, że w działaniach wspieranych z Programu InvestEU co najmniej 30 % łącznej puli jego środków finansowych będzie przyczynić się do osiągnięcia celów klimatycznych.
- (11) Wkład Funduszu InvestEU w osiągnięcie celów klimatycznych będzie monitorowany za pomocą unijnego systemu monitorowania wydatków na cele związane z klimatem, który Komisja opracuje we współpracy z potencjalnymi partnerami wykonawczymi, przy odpowiednim zastosowaniu kryteriów określonych w rozporządzeniu (UE) 2020/852 służących ustaleniu, czy dana działalność gospodarcza jest zrównoważona środowiskowo. Program InvestEU powinien również przyczynić się do wdrożenia innych aspektów celów zrównoważonego rozwoju.
- (12) Zgodnie ze sprawozdaniem dotyczącym zagrożeń globalnych z 2018 r. wydanym przez Światowe Forum Ekonomiczne pięć spośród dziesięciu najpoważniejszych zagrożeń dla gospodarki światowej dotyczy środowiska. Zagrożenia te obejmują zanieczyszczenie powietrza, gleby, wód śródlądowych i oceanów, ekstremalne zdarzenia pogodowe, utratę różnorodności biologicznej oraz niepowodzenie działań służących łagodzeniu zmiany klimatu i przystosowaniu się do niej. Zasady ochrony środowiska są mocno osadzone w Traktatach i w wielu obszarach polityki Unii. W związku z tym w operacjach związanych z Funduszem InvestEU należy wspierać włączanie celów środowiskowych do głównego nurtu polityki. Przygotowując i realizując inwestycje, należy uwzględnić ochronę środowiska oraz zapobieganie powiązanym zagrożeniom i zarządzanie nimi. Unia powinna również śledzić swoje

^(*5*) Dz.U. L 282 z 19.10.2016, s. 4.

wydatki związane z różnorodnością biologiczną i ograniczaniem zanieczyszczenia powietrza, by wypełniać obowiązki sprawozdawcze wynikające z Konwencji o różnorodności biologicznej ⁽⁶⁾ oraz z dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2284 ⁽⁷⁾. Inwestycje przeznaczone na cele związane ze zrównoważeniem środowiskowym należy zatem śledzić za pomocą wspólnych metod, spójnych z metodami opracowanymi w innych unijnych programach mających zastosowanie do klimatu, różnorodności biologicznej i zarządzania zanieczyszczeniem powietrza, aby umożliwić ocenę indywidualnego i łącznego oddziaływania inwestycji na kluczowe składniki kapitału naturalnego, a mianowicie na powietrze, wodę, grunty i różnorodność biologiczną.

- (13) Partner wykonawczy powinien kontrolować, czy projekty inwestycyjne, które otrzymują znaczne unijne wsparcie, w szczególności w dziedzinie infrastruktury, oddziałują na środowisko, klimat lub kwestie społeczne. Projekty inwestycyjne mające takie oddziaływanie powinny podlegać kontroli zrównoważonego charakteru zgodnie z wytycznymi, które Komisja powinna opracować w ścisłej współpracy z potencjalnymi partnerami wykonawczymi w ramach Programu InvestEU. W wytycznych tych należy odpowiednio zastosować kryteria określone w rozporządzeniu (UE) 2020/852 służące ustaleniu, czy dana działalność gospodarcza jest zrównoważona środowiskowo, w tym czy spełnia zasadę „nie czyni poważnych szkód”, i czy jest spójna z wytycznymi opracowanymi na potrzeby innych programów unijnych. Zgodnie z zasadą proporcjonalności takie wytyczne powinny obejmować adekwatne rozwiązania pozwalające na uniknięcie nadmiernych obciążeń administracyjnych, a projekty poniżej pewnej wielkości – która zostanie określona w wytycznych – powinny być wyłączone z kontroli zrównoważonego charakteru. Jeżeli partner wykonawczy stwierdzi, że nie trzeba przeprowadzać kontroli zrównoważonego charakteru projektu, powinien przedstawić uzasadnienie takiej decyzji komitetowi inwestycyjnemu ustanowionemu na potrzeby Funduszu InvestEU (zwanemu dalej „Komitetem Inwestycyjnym”). Do wsparcia na podstawie niniejszego rozporządzenia nie powinny się kwalifikować operacje niezgodne z celami klimatycznymi.
- (14) Niskie stopy inwestycji infrastrukturalnych w Unii w czasie kryzysu finansowego oraz ponownie w czasie kryzysu związanego z COVID-19 zaszkodziły zdolności Unii do stymulowania zrównoważonego wzrostu gospodarczego, jej działaniom służącym neutralności klimatycznej, a także jej konkurencyjności i konwergencji oraz tworzeniu miejsc pracy. Sytuacja ta powoduje również ryzyko utrwalenia zakłóceń równowagi oraz ryzyko rozbieżności i nierówności w państwach członkowskich i między nimi, wpływając na długoterminowy rozwój na poziomie unijnym, krajowym lub regionalnym. Szeroko zakrojone inwestycje w unijną infrastrukturę, w szczególności w połączenia międzysystemowe i efektywność energetyczną oraz w tworzenie jednolitego europejskiego obszaru transportu, są niezbędne do osiągnięcia unijnych celów zrównoważoności, w tym do wypełnienia zobowiązań Unii dotyczących celów zrównoważonego rozwoju, oraz do osiągnięcia celów w dziedzinie energii i klimatu na 2030 r. W związku z tym wsparcie z Funduszu InvestEU powinno być ukierunkowane na inwestycje w dziedzinie transportu, energii, w tym w efektywność energetyczną i w odnawialne źródła energii oraz inne bezpieczne i zrównoważone niskoemisyjne źródła energii, infrastruktury środowiskowej, infrastruktury związanej z działaniami na rzecz klimatu oraz infrastruktury morskiej i infrastruktury cyfrowej, w tym w łączność w postaci szybkich i ultraszybkich sieci szerokopasmowych w całej Unii, by przyspieszyć transformację cyfrową gospodarki Unii. W Programie InvestEU należy priorytetowo traktować obszary niedoinwestowane i wymagające dodatkowych inwestycji. Aby zmaksymalizować oddziaływanie i wartość dodaną unijnego wsparcia finansowego, należy wspierać usprawnianie procesu inwestycyjnego, który umożliwi wyeksponowanie listy przygotowywanych projektów i zmaksymalizuje synergię między odpowiednimi programami unijnymi w takich dziedzinach jak transport, energia i cyfryzacja.

Ze względu na zagrożenia dla bezpieczeństwa i ochrony projekty inwestycyjne otrzymujące wsparcie Unii powinny obejmować działania służące odporności infrastruktury, w tym jej konserwacji i bezpieczeństwu, a także powinny uwzględniać zasady ochrony obywateli w przestrzeni publicznej. Powinny być uzupełnieniem starań podejmowanych w ramach innych funduszy unijnych, takich jak Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, z których wspierane są związane z bezpieczeństwem elementy inwestycji w dziedzinie przestrzeni publicznej, transportu, energii i innej infrastruktury krytycznej.

⁽⁶⁾ Dz.U. L 309 z 13.12.1993, s. 3.

⁽⁷⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2284 z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie redukcji krajowych emisji niektórych rodzajów zanieczyszczeń atmosferycznych, zmiany dyrektywy 2003/35/WE oraz uchylecia dyrektywy 2001/81/WE (Dz.U. L 344 z 17.12.2016, s. 1).

- (15) W stosownych przypadkach Program InvestEU powinien przyczynić się do osiągnięcia celów dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001⁽⁸⁾ i rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999⁽⁹⁾, a także wspierać uwzględnianie efektywności energetycznej w decyzjach inwestycyjnych.
- (16) Prawdziwa multimodalność jest szansą na stworzenie wydajnej i przyjaznej dla środowiska sieci transportu maksymalnie wykorzystującej potencjał wszystkich środków transportu oraz generującej synergię między nimi. Program InvestEU powinien wspierać inwestycje w multimodalne węzły transportowe, które – mimo znacznego potencjału ekonomicznego i uzasadnienia biznesowego – niosą ze sobą istotne ryzyko dla inwestorów prywatnych. Program InvestEU powinien również przyczynić się do opracowania i wdrożenia inteligentnych systemów transportowych (ITS). Program InvestEU powinien pomóc w zwiększeniu starań o tworzenie i stosowanie technologii wpływających na poprawę bezpieczeństwa pojazdów i infrastruktury drogowej.
- (17) Program InvestEU powinien przyczynić się do realizacji unijnych polityk dotyczących mórz i oceanów dzięki opracowaniu projektów i przedsięwzięć w obszarze niebieskiej gospodarki oraz zasad finansowania zrównoważonej niebieskiej gospodarki. Może to obejmować interwencje w obszarze przedsiębiorczości i gospodarki morskiej, innowacyjnej i konkurencyjnej gospodarki morskiej, a także energii z morskich źródeł odnawialnych i gospodarki o obiegu zamkniętym.
- (18) Choć przed kryzysem związanym z COVID-19 ogólny poziom inwestycji w Unii wzrastał, to jednak inwestycje w działalność obciążoną wyższym ryzykiem, taką jak badania naukowe i innowacje, były nadal niewystarczające, a w związku z kryzysem prawdopodobnie jeszcze znacznie ucierpią. Badania naukowe i innowacje mają do odegrania zasadniczą rolę w przewyżnianiu kryzysu, utrwalaniu odporności Unii, by mogła stawić czoła przyszłym wyzwaniom, i tworzeniu technologii potrzebnych do realizacji polityk i celów Unii. Fundusz InvestEU powinien przyczynić się do osiągnięcia ogólnego celu, jakim jest inwestowanie co najmniej 3 % PKB Unii w badania naukowe i innowacje. Osiągnięcie tego celu będzie wymagało od państw członkowskich i sektora prywatnego intensyfikacji ich własnych działań inwestycyjnych w dziedzinie badań naukowych, rozwoju i innowacji, aby uniknąć niedoinwestowania badań naukowych i innowacji, mającego negatywny wpływ na konkurencyjność przemysłu i gospodarki Unii oraz na jakość życia jej obywateli. Fundusz InvestEU powinien oferować odpowiednie produkty finansowe ukierunkowane na różne etapy cyklu innowacji i szerokie spektrum zainteresowanych stron, w szczególności umożliwiające doskonalenie rozwiązań i wdrażanie ich w Unii na skalę handlową, by rozwiązania te były konkurencyjne na rynkach światowych oraz promowały doskonałość Unii w dziedzinie zrównoważonych technologii na poziomie globalnym w synergii z programem „Horyzont Europa”, który zostanie ustanowiony rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającym program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont Europa” oraz zasady uczestnictwa i upowszechniania obowiązujące w tym programie oraz uchylającym rozporządzenia (UE) nr 1290/2013 i (UE) nr 1291/2013 (zwanym dalej „rozporządzeniem w sprawie programu „Horyzont Europa”), w tym z działaniami Europejskiej Rady ds. Innowacji. Aby udzielić takiego ukierunkowanego wsparcia, należy w znacznym stopniu oprzeć się na doświadczeniu z takich instrumentów finansowych jak InnovFin – Fundusze unijne dla innowatorów, wdrażanych w ramach programu „Horyzont 2020”, aby ułatwić innowacyjnym przedsiębiorstwom szybszy dostęp do finansowania.
- (19) Turystyka, w tym branża hotelarsko-gastronomiczna, to obszar o ogromnym znaczeniu dla gospodarki Unii, a na skutek pandemii COVID-19 odnotowuje się obecnie w tym sektorze szczególnie dotkliwy spadek aktywności. Spadek ten jest szczególnie szkodliwy dla MŚP i przedsiębiorstw rodzinnych, spowodował też masowe bezrobocie. Program InvestEU powinien przyczynić się do wzmocnienia procesu odbudowy oraz poprawy długofalowej konkurencyjności i zrównoważonego charakteru tego sektora i jego łańcuchów wartości, wspierając operacje promujące zrównoważoną, innowacyjną i cyfrową turystykę, w tym działania innowacyjne mające zmniejszać ślad klimatyczny i środowiskowy sektora.

⁽⁸⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych (Dz.U. L 328 z 21.12.2018, s. 82).

⁽⁹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 663/2009 i (WE) nr 715/2009, dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady 94/22/WE, 98/70/WE, 2009/31/WE, 2009/73/WE, 2010/31/UE, 2012/27/UE i 2013/30/UE, dyrektyw Rady 2009/119/WE i (EU) 2015/652 oraz uchylenia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 525/2013 (Dz.U. L 328 z 21.12.2018, s. 1).

- (20) Pilnie potrzebne są istotne starania o inwestycje w transformację cyfrową i jej pobudzenie oraz o rozdział wynikających z niej korzyści pomiędzy wszystkich obywateli i wszystkie przedsiębiorstwa w Unii. Mając już solidne ramy polityczne w postaci strategii jednolitego rynku cyfrowego, należy teraz realizować inwestycje o podobnym poziomie ambicji, w tym inwestycje w rozwój sztucznej inteligencji zgodnie z programem „Cyfrowa Europa”, który zostanie ustanowiony rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającym program „Cyfrowa Europa” oraz uchylającym decyzję (UE) 2015/2240.
- (21) MŚP stanowią ponad 99 % przedsiębiorstw w Unii, a ich wartość gospodarcza ma zasadnicze i kluczowe znaczenie. Borykają się one jednak z trudnościami w dostępie do finansowania, gdyż postrzegane są jako wysoce ryzykowne i niedające wystarczającego zabezpieczenia. Dodatkowo wyzwania wynikają z konieczności utrzymania konkurencyjności przez MŚP i przedsiębiorstwa społeczne dzięki cyfryzacji, umiędzynarodowieniu, transformacji zgodnej z zasadami gospodarki o obiegu zamkniętym, działalności innowacyjnej oraz podnoszeniu kwalifikacji pracowników. MŚP szczególnie mocno ucierpiały w wyniku kryzysu związanego z COVID-19. Ponadto MŚP i przedsiębiorstwa społeczne mają dostęp do mniejszego zestawu źródeł finansowania niż większe przedsiębiorstwa, ponieważ zazwyczaj nie emitują obligacji i mają jedynie ograniczony dostęp do giełd papierów wartościowych lub dużych inwestorów instytucjonalnych. Innowacyjne rozwiązania, takie jak wykup pracowniczy przedsiębiorstwa lub udziały pracownicze w przedsiębiorstwie, są również coraz powszechniejsze w przypadku MŚP i przedsiębiorstw społecznych. Problemy z dostępem do finansowania są jeszcze bardziej dotkliwe w przypadku MŚP prowadzących działalność związaną z aktywami niematerialnymi. Unijne MŚP korzystają w dużej mierze ze wsparcia banków i finansowania dłużnego w formie kredytów w rachunku bieżącym, pożyczek bankowych lub leasingu. Aby zwiększyć zdolność MŚP do finansowania zakładania działalności, wzrostu, innowacji i zrównoważonego rozwoju, do zapewnienia ich konkurencyjności oraz do przetrwania w czasie wstrząsów gospodarczych tak, aby zwiększyć odporność gospodarki i systemu finansowego na pogorszenie koniunktury gospodarczej, utrzymać zdolność MŚP do tworzenia miejsc pracy oraz dobrostan społeczny, należy wspierać MŚP zmagające się ze wspomnianymi wyżej wyzwaniami, ułatwiając im dostęp do finansowania i zapewniając bardziej zróżnicowane źródła finansowania. Niniejsze rozporządzenie uzupełnia również inicjatywy podjęte już w związku z unią rynków kapitałowych.

W ramach Funduszu InvestEU powinno się zatem wykorzystać doświadczenia z udanych programów unijnych, takich jak Program na rzecz konkurencyjności przedsiębiorstw oraz na rzecz małych i średnich przedsiębiorstw (COSME); wspierać cyfrowe przedsiębiorstwa typu start-up i innowacyjne MŚP, by pomóc im lepiej konkurować i zwiększać skalę działalności; oferować kapitał obrotowy i inwestycje w całym cyklu życia przedsiębiorstwa; a także zapewnić finansowanie transakcji leasingu i umożliwić skupienie się na konkretnych, bardziej ukierunkowanych produktach finansowych. Powinien on również maksymalizować się oddziaływania funduszy publicznych i prywatnych, takich jak fundusz na rzecz pierwszych ofert publicznych MŚP, dążąc do wspierania MŚP przez skierowanie większej ilości kapitału prywatnego i publicznego.

- (22) Jak określono w dokumencie Komisji dotyczącym społecznego wymiaru Europy z dnia 26 kwietnia 2017 r., w komunikacie dotyczącym Europejskiego filaru praw socjalnych, w unijnych ramach dotyczących Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych oraz w komunikacie pt. „Silna Europa socjalna na rzecz sprawiedliwej transformacji” z dnia 14 stycznia 2020 r., budowanie sprzyjającej w większym stopniu włączeniu społecznemu i sprawiedliwszej Unii należy do kluczowych priorytetów Unii w celu zwalczania nierówności i wspierania polityk włączenia społecznego w Europie. Nierówność szans dotyczy w szczególności dostępu do kształcenia, szkoleń, kultury, zatrudnienia, opieki zdrowotnej i usług społecznych. Inwestowanie w gospodarkę społeczną, opartą na umiejętnościach i kapitale ludzkim, a także w integrację społeczną słabszych grup, zwłaszcza koordynowane na poziomie unijnym, może przyczynić się do zwiększenia możliwości gospodarczych. Kryzys związany z COVID-19 ujawnił znaczne zapotrzebowanie na inwestycje w infrastrukturę społeczną. Fundusz InvestEU należy wykorzystywać do wspierania inwestycji w kształcenie i szkolenie, w tym w zmianę i podnoszenie kwalifikacji pracowników, między innymi w regionach zależnych od gospodarki opartej na węglu i dotkniętych strukturalną transformacją związaną z przechodzeniem na gospodarkę niskoemisyjną. Powinien on być wykorzystywany do wspierania projektów, które mają pozytywne oddziaływanie społeczne i sprzyjają włączeniu społecznemu, pomagając w zwiększaniu zatrudnienia we wszystkich regionach, w szczególności wśród osób niewykwalifikowanych i długotrwale bezrobotnych, oraz do poprawy sytuacji pod względem równouprawnienia płci, równości szans, niedyskryminacji, dostępności, solidarności międzypokoleniowej, opieki zdrowotnej i sektora usług społecznych, mieszkalnictwa socjalnego, bezdomności, integracji cyfrowej, rozwoju społeczności lokalnych, roli i miejsca młodych ludzi w społeczeństwie, jak również w odniesieniu do osób znajdujących się w trudnej sytuacji, w tym obywateli państw trzecich. Program InvestEU powinien również wspierać europejską kulturę i działalność twórczą, które mają cel społeczny.

- (23) Kryzys związany z COVID-19 szczególnie mocno uderzył w kobiety, zarówno pod względem społecznym, jak i gospodarczym. Z tego względu Program InvestEU powinien przyczynić się do realizacji polityk Unii w zakresie równości kobiet i mężczyzn, między innymi przez zasypywanie przepaści cyfrowej między nimi, a także przez wspieranie kreatywności i potencjału przedsiębiorczości wśród kobiet.
- (24) Aby przeciwdziałać negatywnym skutkom głębokiej transformacji społeczeństw Unii i rynku pracy w nadchodzącym dziesięcioleciu, trzeba inwestować w kapitał ludzki, infrastrukturę społeczną, mikrofinansowanie, etyczne finansowanie i finansowanie przedsiębiorstw społecznych oraz nowe modele biznesowe gospodarki społecznej, w tym realizować inwestycje mające oddziaływanie społeczne i zlecać zadania mające na celu uzyskanie określonego oddziaływania społecznego. Program InvestEU powinien wzmocnić rodzący się ekosystem rynku społecznego, aby zwiększyć podaż finansowania i ułatwić dostęp do niego mikroprzedsiębiorstwom i przedsiębiorstwom społecznym oraz instytucjom solidarności społecznej w celu zaspokojenia potrzeb tych, których sytuacja wymaga najpilniejszych działań. W sprawozdaniu grupy zadaniowej wysokiego szczebla ds. inwestowania w infrastrukturę społeczną w Europie ze stycznia 2018 r. pt. „Wspieranie inwestycji w infrastrukturę społeczną w Europie” stwierdzono wystąpienie w latach 2018-2030 luki inwestycyjnej o łącznej wysokości co najmniej 1,5 bln EUR w obszarze infrastruktury społecznej i usług społecznych, w tym w sektorze kształcenia, szkolenia, opieki zdrowotnej i mieszkalnictwa. W sytuacji tej konieczne jest wsparcie, także na poziomie Unii. W związku z tym należy wykorzystać łączną zdolność kapitału publicznego, komercyjnego i dobroczynnego, jak również wsparcie ze strony fundacji i alternatywnych kategorii dostawców finansowania, takich jak podmioty etyczne, społeczne i podmioty działające na rzecz zrównoważonego rozwoju, by wspierać rozwój łańcucha wartości na rynku społecznym i zwiększać odporność Unii.
- (25) W dobie obecnego kryzysu spowodowanego pandemią COVID-19 alokacja zasobów na rynku nie jest w pełni wydajna, a postrzegane ryzyko w istotny sposób negatywnie wpływa na przepływy inwestycji prywatnych. W takich okolicznościach szczególnie cenny jest kluczowy element Funduszu InvestEU, jakim jest ograniczanie ryzyka rentownych projektów w celu przyciągnięcia prywatnego finansowania, między innymi po to, by zapobiec ryzyku asymetrii w odbudowie gospodarczej. Program InvestEU powinien być w stanie zapewnić przedsiębiorstwom niezbędne wsparcie na etapie odbudowy, w tym wsparcie kapitałowe dla MŚP, które odczuły negatywne skutki kryzysu związanego z COVID-19, a na koniec 2019 r. nie były jeszcze w trudnej sytuacji w kategoriach pomocy państwa, a jednocześnie powinien zapewniać silne ukierunkowanie inwestorów na średnio- i długoterminowe priorytety polityki Unii, takie jak: Europejski Zielony Ład, plan inwestycyjny na rzecz Europejskiego Zielonego Ładu, strategia „Kształtowanie cyfrowej przyszłości Europy”, „Nowa strategia przemysłowa dla Europy” oraz „Silna Europa socjalna na rzecz sprawiedliwej transformacji”, z uwzględnieniem zasady „nie czyni poważnych szkód”. Powinien on znacznie zwiększyć zdolność podejmowania ryzyka przez Grupę Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI), krajowe banki prorozwojowe i krajowe instytucje prorozwojowe oraz innych partnerów wykonawczych, by wesprzeć odbudowę gospodarki.
- (26) Wysoki spadek PKB w Unii wynikający z kryzysu związanego z COVID-19 powoduje, że negatywne skutki społeczne są nieuniknione. Pandemia COVID-19 pokazała, że należy pilnie i wydajnie eliminować słabości w strategicznych dziedzinach, by Unia mogła lepiej reagować na kryzysy, a także by podnieść odporność i zrównoważony charakter całej gospodarki. Tylko odporna, zrównoważona, sprzyjająca włączeniu społecznemu i zintegrowana gospodarka Unii może utrzymać integralność rynku wewnętrznego i równe warunki działania, również z korzyścią dla państw członkowskich i regionów najbardziej dotkniętych kryzysem.
- (27) Fundusz InvestEU powinien działać w czterech segmentach polityki odzwierciedlających kluczowe priorytety polityki Unii, a mianowicie zrównoważona infrastruktura; badania naukowe, innowacje i cyfryzacja; MŚP; oraz inwestycje społeczne i umiejętności.
- (28) Choć z segmentu polityki dotyczącego MŚP powinny w pierwszym rzędzie korzystać MŚP, do wsparcia z tego segmentu powinny kwalifikować się również małe spółki o średniej kapitalizacji. Spółki o średniej kapitalizacji powinny kwalifikować się do wsparcia w pozostałych trzech segmentach polityki.
- (29) Jak ustalono w Europejskim Zielonym Ładzie i planie inwestycyjnym na rzecz Europejskiego Zielonego Ładu, utworzony ma zostać mechanizm sprawiedliwej transformacji, by zająć się społecznymi, gospodarczymi i środowiskowymi konsekwencjami dążenia do celu klimatycznego Unii na 2030 r. i jej celu w zakresie neutralności klimatycznej do 2050 r. Mechanizm ten będzie się składać z trzech filarów, a mianowicie: Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, który zostanie ustanowiony rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającym Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (zwanym dalej „rozporządzeniem w sprawie Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji”) (filar 1), specjalnego systemu sprawiedliwej transformacji w ramach Programu InvestEU (filar 2) oraz instrumentu pożyczkowego na rzecz sektora publicznego, który zostanie ustanowiony rozporządzeniem

Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie instrumentu pożyczkowego na rzecz sektora publicznego w ramach mechanizmu sprawiedliwej transformacji (zwanym dalej „rozporządzeniem w sprawie instrumentu pożyczkowego na rzecz sektora publicznego na lata 2021–2027”) (filar 3). Mechanizm ten powinien koncentrować się na regionach najbardziej dotkniętych transformacją z powodu ich zależności od paliw kopalnych, w tym węgla, torfu i łupków bitumicznych, lub z powodu procesów przemysłowych o dużej emisji gazów cieplarnianych, i mających mniejsze możliwości finansowania niezbędnych inwestycji. System sprawiedliwej transformacji powinien również wspierać finansowanie służące generowaniu inwestycji z korzyścią dla terytoriów objętych sprawiedliwą transformacją. Centrum Doradztwa InvestEU powinno dawać danym terytoriom możliwość korzystania z pomocy technicznej.

- (30) Aby wdrożyć filar 2 w ramach mechanizmu sprawiedliwej transformacji, należy w Programie InvestEU utworzyć przekrojowo we wszystkich segmentach polityki specjalny system sprawiedliwej transformacji, wspierający dodatkowe inwestycje z korzyścią dla terytoriów wskazanych w terytorialnych planach sprawiedliwej transformacji opracowanych zgodnie z rozporządzeniem w sprawie Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji. System ten powinien umożliwiać inwestycje w szeroki zakres projektów, zgodnie z kryteriami kwalifikowalności Programu InvestEU. Projekty na terytoriach wskazanych w terytorialnych planach sprawiedliwej transformacji lub projekty służące transformacji na tych terytoriach, choć zlokalizowane poza nimi, mogą korzystać z systemu, ale tylko wtedy, gdy finansowanie poza terytoriami objętymi sprawiedliwą transformacją ma kluczowe znaczenie dla transformacji na tych terytoriach.
- (31) Wspieranie inwestycji strategicznych, w tym ważnych projektów stanowiących przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania, w każdym segmencie polityki powinno być możliwe zwłaszcza z myślą o zielonej transformacji i transformacji cyfrowej oraz potrzebie podnoszenia konkurencyjności i odporności, wspieraniu przedsiębiorczości i tworzenia miejsc pracy, a także wzmocnieniu strategicznych łańcuchów wartości.
- (32) Każdy segment polityki powinien składać się z dwóch modułów: modułu unijnego i modułu państw członkowskich. Moduł unijny powinien proporcjonalnie korygować niedoskonałości rynku lub niedostateczny poziom inwestycji na rynku mające zasięg ogólnounijny lub dotyczące poszczególnych państw członkowskich. Wspierane operacje powinny przynosić wyraźną unijną wartość dodaną. Moduł państw członkowskich powinien zapewniać państwom członkowskim, a także organom regionalnym za pośrednictwem ich państw członkowskich, możliwość wnoszenia części ich zasobów z funduszy objętych zarządzaniem dzielonym na tworzenie rezerw przeznaczonych na gwarancję UE i wykorzystywania gwarancji UE do operacji z zakresu finansowania lub inwestycji w celu korygowania niedoskonałości rynku lub niedostatecznego poziomu inwestycji na rynku na ich własnym terytorium, w tym na obszarach znajdujących się w niekorzystnej sytuacji i oddalonych, takich jak najbardziej oddalone regiony Unii – co należy określić w umowie o przyznanie wkładu – aby realizować cele danego funduszu objętego zarządzaniem dzielonym. Moduł państw członkowskich powinien również umożliwiać państwom członkowskim wnoszenie innych dodatkowych wkładów, w tym wkładów udostępnionych na podstawie rozporządzenia (UE) 2021/241, na tworzenie rezerw na gwarancję UE oraz wykorzystywanie gwarancji UE do operacji z zakresu finansowania lub inwestycji w celach określonych w umowie o przyznanie wkładu, które powinny obejmować w stosownych przypadkach cele działań z planu odbudowy i zwiększania odporności. Mogłoby to umożliwić między innymi wsparcie kapitałowe dla MŚP, które odczuły negatywne skutki kryzysu związanego z COVID-19, a na koniec 2019 r. nie były jeszcze w trudnej sytuacji w kategoriach pomocy państwa. Operacje wspierane z Funduszu InvestEU za pomocą modułu unijnego albo modułu państw członkowskich nie powinny powielać ani wypierać finansowania prywatnego, ani też zakłócać konkurencji na rynku wewnętrznym.
- (33) Moduł państw członkowskich należy opracować tak, by umożliwić korzystanie z funduszy objętych zarządzaniem dzielonym lub innych dodatkowych wkładów wniesionych przez państwa członkowskie, w tym wkładów udostępnionych na podstawie rozporządzenia (UE) 2021/241, na tworzenie rezerw na gwarancję udzielaną przez Unię. Możliwość taka zwiększyłaby wartość dodaną gwarancji UE poprzez zapewnienie wsparcia w jej ramach szerszemu gronu odbiorców końcowych i szerszej gamie projektów i zróżnicowanie sposobów osiągania celów funduszy objętych zarządzaniem dzielonym lub krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności przy jednoczesnym zapewnieniu spójnego zarządzania ryzykiem w odniesieniu do zobowiązań warunkowych dzięki wykonaniu gwarancji UE w ramach zarządzania pośredniego. Unia powinna objąć gwarancją operacje z zakresu finansowania i inwestycji przewidziane w umowach w sprawie gwarancji zawartych między Komisją a partnerami wykonawczymi w module państw członkowskich. Fundusze objęte zarządzaniem dzielonym lub inne dodatkowe wkłady wnoszone przez państwa członkowskie, w tym wkłady udostępnione na podstawie rozporządzenia (UE) 2021/241, powinny zapewnić tworzenie rezerw na gwarancję, zgodnie ze wskaźnikiem zasilenia rezerw ustalonym przez Komisję

i określonym w umowie o przyznanie wkładu zawartej z danym państwem członkowskim, na podstawie charakteru odnośnych operacji i związanych z nimi oczekiwanych strat. Państwa członkowskie przejmowałyby straty przekraczające poziom oczekiwanych strat, wystawiając gwarancje wzajemne na rzecz Unii, które powinny pozostać w mocy, dopóki nie zostaną zakończone operacje z zakresu finansowania i inwestycji w ramach modułu danego państwa członkowskiego. Takie uzgodnienia powinny być zawierane w jednej umowie o przyznanie wkładu z każdym państwem członkowskim, które dobrowolnie wybierze takie rozwiązanie.

Umowa o przyznanie wkładu powinna obejmować przynajmniej jedną szczególną umowę w sprawie gwarancji, która ma być realizowana na terytorium danego państwa członkowskiego na podstawie przepisów dotyczących Funduszu InvestEU, oraz wszelkie wyodrębnione środki z przeznaczeniem dla regionów. Określanie wskaźnika zasilenia rezerw w poszczególnych przypadkach wymaga odstępstwa od art. 211 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046⁽¹⁰⁾ (zwanego dalej „rozporządzeniem finansowym”). Ta struktura obejmuje również jednolity zbiór przepisów dotyczących gwarancji budżetowych wspieranych z funduszy zarządzanych centralnie lub z funduszy objętych zarządzaniem dzielonym, co ułatwiłoby ich łączenie. Rezerwy na gwarancję UE odnoszącą się do modułu państwa członkowskiego, wraz z innymi dodatkowymi wkładami wniesionymi przez państwa członkowskie, w tym wkładami udostępnionymi na podstawie rozporządzenia (UE) 2021/241, należy uznać za dochody zewnętrzne przeznaczone na określony cel.

- (34) W celu zapewnienia maksymalnego oddziaływania politycznego, skutecznej realizacji oraz odpowiedniego nadzoru nad zarządzaniem budżetem i ryzykiem należy ustanowić między Komisją a Grupą EBI partnerstwo oparte na relatywnych atutach każdego z partnerów, które powinno wspierać skuteczny i sprzyjający włączeniu społecznemu bezpośredni dostęp do gwarancji UE.
- (35) Unia reprezentowana przez Komisję powinna mieć możliwość udziału w podwyższeniu kapitału Europejskiego Funduszu Inwestycyjnego (EFI), aby umożliwić EFI dalsze wspieranie europejskiej gospodarki i jej odbudowy. Głównym celem takiego podwyższenia kapitału byłoby umożliwienie EFI udziału we wdrażaniu Programu InvestEU. Unia powinna mieć możliwość utrzymania swojego ogólnego udziału w kapitale EFI. W wieloletnich ramach finansowych na lata 2021–2027 należy w tym celu przewidzieć odpowiednio dużą pulę środków finansowych. W dniu 3 grudnia 2020 r. zarząd EFI podjął decyzję o zaproponowaniu udziałowcom podwyższenia kapitału statutowego EFI, które dałoby funduszowi zastrzyk gotówki w wysokości 1 250 000 000 EUR. Cenę nowych udziałów ustalono według wartości aktywów netto uzgodnionej przez udziałowców EFI i składałaby się na nią wpłacona część udziałów i premia emisyjna. Zgodnie z art. 7 statutu EFI należy wpłacić 20 % wartości nominalnej obejmowanych udziałów.
- (36) Komisja powinna zasięgać opinii innych potencjalnych partnerów wykonawczych, a także Grupy EBI, w kwestii wytycznych inwestycyjnych, systemu monitorowania wydatków na cele związane z klimatem, wytycznych i wspólnych metod, stosownie do sytuacji, w zakresie kontroli zrównoważonego charakteru projektów w celu zapewnienia inkluzywności i operacyjności do czasu ustanowienia organów zarządzających – po tym czasie udział partnerów wykonawczych powinien polegać na udziale w Radzie Doradczej i Radzie Kierowniczej Programu InvestEU.
- (37) Fundusz InvestEU powinien móc przyjmować wkłady od państw trzecich będących członkami Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu, od państw przystępujących, kandydatów i potencjalnych kandydatów, państw objętych europejską polityką sąsiedztwa i innych państw, zgodnie z warunkami uzgodnionymi między Unią a tymi państwami, mając na względzie w szczególności pozytywne oddziaływanie takiego przyjmowania wkładów na gospodarkę państw członkowskich. Powinno to umożliwić w stosownych przypadkach kontynuację współpracy z odpowiednimi państwami, w szczególności w dziedzinie badań naukowych i innowacji oraz w obszarze MŚP.
- (38) W niniejszym rozporządzeniu określono pulę środków finansowych na działania realizowane w Programie InvestEU inne niż tworzenie rezerw na gwarancję UE, która to pula podczas corocznej procedury budżetowej ma stanowić dla Parlamentu Europejskiego i Rady główną kwotę odniesienia w rozumieniu pkt 18 Porozumienia międzyinstytucjonalnego z dnia 16 grudnia 2020 r. pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą Unii Europejskiej i Komisją Europejską w sprawie dyscypliny budżetowej, współpracy w kwestiach budżetowych i należytego zarządzania finansami

⁽¹⁰⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1296/2013, (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1304/2013, (UE) nr 1309/2013, (UE) nr 1316/2013, (UE) nr 223/2014 i (UE) nr 283/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE, a także uchylające rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012 (Dz.U. L 193 z 30.7.2018, s. 1).

oraz w sprawie nowych zasobów własnych, w tym również harmonogramu wprowadzania nowych zasobów własnych ⁽¹¹⁾.

- (39) Rezerwy na gwarancję UE w kwocie 2 672 292 573 EUR w cenach bieżących powinny zostać utworzone z zasobów z dodatkowej alokacji przewidzianej w art. 5 i załączniku II do rozporządzenia Rady (UE, Euratom) 2020/2093 ⁽¹²⁾ w kwocie odpowiadającej 1 000 000 000 EUR w cenach z 2018 r. Z tej kwoty należy przeznaczyć 63 800 000 EUR w cenach bieżących na poczet łącznej alokacji dla Centrum Doradztwa InvestEU, w wysokości 430 000 000 EUR w cenach bieżących.
- (40) Oczekuje się, że gwarancja UE w wysokości 26 152 310 073 EUR w cenach bieżących na moduł unijny uruchomi w całej Unii dodatkowe inwestycje o wartości ponad 372 000 000 000 EUR, i należy ją orientacyjnie przydzielić poszczególnym segmentom polityki.
- (41) W dniu 18 kwietnia 2019 r. Komisja ogłosiła, że „bez uszczerbku dla prerogatyw Rady we wdrażaniu paktu stabilności i wzrostu jednorazowe wkłady państw członkowskich – dokonane przez państwo członkowskie albo krajowe banki prorozwojowe sklasyfikowane w sektorze instytucji rządowych i samorządowych lub działające w imieniu państwa członkowskiego – na rzecz tematycznych lub wielokrajowych platform inwestycyjnych – powinny co do zasady być uznawane za działania jednorazowe w rozumieniu art. 5 ust. 1 i art. 9 ust. 1 rozporządzenia Rady nr 1466/97/WE ⁽¹³⁾ oraz art. 3 ust. 4 rozporządzenia Rady (WE) nr 1467/97 ⁽¹⁴⁾. Ponadto, bez uszczerbku dla prerogatyw Rady we wdrażaniu paktu stabilności i wzrostu, Komisja rozważy, w jakim stopniu – w kontekście komunikatu Komisji w sprawie elastyczności – Program InvestEU, jako instrument będący następcą EFIS, można potraktować tak samo jak EFIS w odniesieniu do jednorazowych wkładów wnoszonych przez państwa członkowskie w postaci środków pieniężnych w celu sfinansowania dodatkowej kwoty gwarancji UE na potrzeby modułu państwa członkowskiego.
- (42) Gwarancja UE, na której bazuje Fundusz InvestEU, powinna być wykonywana przez Komisję pośrednio, tzn. z pomocą partnerów wykonawczych, będących w kontakcie z pośrednikami finansowymi, w stosownych przypadkach, i z odbiorcami końcowymi. Proces wyboru partnerów wykonawczych powinien być przejrzysty i wolny od wszelkich konfliktów interesów. Komisja powinna zawrzeć z każdym z partnerów wykonawczych umowę w sprawie gwarancji zapewniającą im zdolność gwarancyjną z Funduszu InvestEU, by wesprzeć ich operacje z zakresu finansowania i inwestycji spełniające kryteria kwalifikowalności Funduszu InvestEU i przyczyniające się do osiągnięcia jego celów. Zarządzanie ryzykiem związanym z gwarancją UE nie powinno utrudniać bezpośredniego dostępu partnerów wykonawczych do gwarancji UE. Po otrzymaniu gwarancji UE z modułu unijnego partnerzy wykonawczy powinni w pełni odpowiadać za cały proces inwestycyjny i za prowadzenie badań *due diligence* w odniesieniu do operacji z zakresu finansowania i inwestycji. Fundusz InvestEU powinien wspierać projekty, które z natury charakteryzują się wyższym profilem ryzyka niż projekty wspierane w zwykłych operacjach partnerów wykonawczych, a które bez wsparcia z Funduszu InvestEU nie mogłyby zostać zrealizowane z innych źródeł publicznych lub prywatnych w czasie, w którym można skorzystać z gwarancji UE, lub nie mogłyby być zrealizowane w takim samym stopniu.
- (43) Fundusz InvestEU powinien dysponować strukturą zarządzania, której rola powinna być współmierna z jego wyłącznym celem, jakim jest zapewnienie właściwego wykorzystania gwarancji UE zgodnie z zasadą zapewnienia niezależności politycznej decyzji inwestycyjnych. Tę strukturę zarządzania powinny tworzyć Rada Doradcza, Rada Kierownicza i całkowicie niezależny Komitet Inwestycyjny. Przy ustalaniu ogólnego składu struktury zarządzania należy dążyć do osiągnięcia równowagi płci. Struktura zarządzania nie powinna naruszać ani zakłócać procesu decyzyjnego Grupy EBI lub innych partnerów wykonawczych ani nie powinna zastępować ich odnośnych organów zarządzających.

⁽¹¹⁾ Dz.U. L 433I z 22.12.2020, s. 28.

⁽¹²⁾ Rozporządzenie Rady (UE, Euratom) 2020/2093 z dnia 17 grudnia 2020 r. określające wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027 (Dz.U. L 433 I z 22.12.2020, s. 11).

⁽¹³⁾ Rozporządzenie Rady nr 1466/97/WE z dnia 7 lipca 1997 r. w sprawie wzmocnienia nadzoru pozycji budżetowych oraz nadzoru i koordynacji polityk gospodarczych (Dz.U. L 209 z 2.8.1997, s. 1).

⁽¹⁴⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1467/97 z dnia 7 lipca 1997 r. w sprawie przyspieszenia i wyjaśnienia procedury nadmiernego deficytu (Dz.U. L 209 z 2.8.1997, s. 6).

- (44) Należy ustanowić Radę Doradczą – składającą się z przedstawicieli partnerów wykonawczych i przedstawicieli państw członkowskich, z jednego eksperta powołanego przez Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny oraz z jednego eksperta powołanego przez Komitet Regionów – w celu wymiany informacji oraz poglądów na temat wykorzystywania produktów finansowych udostępnianych w ramach Funduszu InvestEU, a także w celu omawiania zmieniających się potrzeb i nowych produktów, w tym poszczególnych terytorialnych luk rynkowych.
- (45) Aby móc od razu ustanowić Radę Doradczą, Komisja powinna wyznaczyć przedstawicieli potencjalnych partnerów wykonawczych tymczasowo na okres jednego roku. Następnie odpowiedzialność tę przejmą partnerzy wykonawczy, którzy podpiszą umowy w sprawie gwarancji.
- (46) Rada Kierownicza, składająca się z przedstawicieli Komisji, przedstawicieli partnerów wykonawczych oraz jednego eksperta bez prawa głosu powołanego przez Parlament Europejski, powinna określać strategiczne i operacyjne wytyczne dla Funduszu InvestEU.
- (47) Komisja powinna oceniać zgodność operacji z zakresu finansowania i inwestycji zgłaszanych przez partnerów wykonawczych z całością prawa i polityk Unii. Decyzje w sprawie operacji z zakresu finansowania i inwestycji powinny być ostatecznie podejmowane przez partnera wykonawczego.
- (48) Komitet Inwestycyjny składający się z niezależnych ekspertów powinien przedstawiać stanowiska dotyczące przyznania wsparcia w oparciu o gwarancję UE na operacje z zakresu finansowania i inwestycji spełniające kryteria kwalifikowalności Funduszu InvestEU, zapewniając w ten sposób zewnętrzną wiedzę fachową przy ocenie inwestycyjnej projektów. Komitet Inwestycyjny powinien zbierać się w różnych konfiguracjach, aby w jak największym stopniu uwzględnić różne obszary i sektory polityki.
- (49) Komitet Inwestycyjny powinien być wspierany przez niezależny sekretariat mieszczący się w Komisji i odpowiedzialny przed przewodniczącym Komitetu Inwestycyjnego.
- (50) Przy wyborze partnerów wykonawczych do celów wdrażania Funduszu InvestEU Komisja powinna brać pod uwagę ich zdolność do realizowania celów Funduszu InvestEU i wniesienia ich własnych zasobów, aby zapewnić odpowiedni zasięg geograficzny i dywersyfikację geograficzną, przyciągnąć inwestorów prywatnych oraz zapewnić wystarczającą dywersyfikację ryzyka oraz stworzenie rozwiązań służących korygowaniu niedoskonałości rynku i niedostatecznego poziomu inwestycji na rynku. Ze względu na rolę powierzoną Grupie EBI w Traktatach, jej zdolność do działania we wszystkich państwach członkowskich oraz jej doświadczenie zdobyte w obecnych instrumentach finansowych i EFIS powinna ona pozostać uprzywilejowanym partnerem wykonawczym w unijnym module Funduszu InvestEU. Oprócz Grupy EBI możliwość oferowania uzupełniającej gamy produktów finansowych powinny mieć też krajowe banki prorozwojowe i krajowe instytucje prorozwojowe, gdyż ich doświadczenie i zdolności na poziomach krajowym i regionalnym mogą pomóc w maksymalizacji oddziaływania publicznych środków finansowych na całym terytorium Unii, a także w zapewnieniu sprawiedliwego rozmieszczenia projektów pod względem geograficznym. Program InvestEU powinien być realizowany tak, by sprzyjał równym warunkom działania dla mniejszych i krócej działających banków prorozwojowych i instytucji prorozwojowych. Ponadto inne międzynarodowe instytucje finansowe powinny mieć możliwość działania w charakterze partnerów wykonawczych, w szczególności gdy mają przewagę komparatywną pod względem specjalistycznej wiedzy fachowej i doświadczenia w niektórych państwach członkowskich oraz gdy podmioty unijne mają w nich pakiet większościowy. Również inne podmioty spełniające kryteria określone w rozporządzeniu finansowym powinny mieć możliwość działania w charakterze partnerów wykonawczych.
- (51) Aby sprzyjać większej dywersyfikacji geograficznej, można stworzyć platformy inwestycyjne łączące starania i wiedzę fachową partnerów wykonawczych z działaniami innych krajowych banków prorozwojowych i krajowych instytucji prorozwojowych o niedużym doświadczeniu w korzystaniu z instrumentów finansowych. Należy zachęcać do tworzenia takich struktur, także przy dostępnym wsparciu ze strony Centrum Doradztwa InvestEU. Aby sprzyjać korzystaniu z platform inwestycyjnych w odpowiednich sektorach, należy zebrać razem wspólninwestorów, organy publiczne, ekspertów, instytucje edukacyjne, szkoleniowe i badawcze, odpowiednich partnerów społecznych i przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego oraz inne stosowne podmioty na poziomach unijnym, krajowym i regionalnym.

- (52) Gwarancji UE w ramach modułu państw członkowskich należy udzielać każdemu partnerowi wykonawczemu kwalifikującemu się na podstawie art. 62 ust. 1 akapit pierwszy lit. c) rozporządzenia finansowego, w tym krajowym lub regionalnym bankom lub instytucjom prorozwojowym, EBI, EFI i innym międzynarodowym instytucjom finansowym. Wybierając partnerów wykonawczych w module państw członkowskich, Komisja powinna uwzględnić propozycje przedstawione przez poszczególne państwa członkowskie, ujęte w umowie o przyznanie wkładu. Zgodnie z art. 154 rozporządzenia finansowego Komisja ocenia zasady i procedury stosowane przez partnera wykonawczego, aby upewnić się, że zapewniają one poziom ochrony interesów finansowych Unii równoważny poziomowi zapewnianemu przez Komisję.
- (53) Ostateczne decyzje w sprawie operacji z zakresu finansowania i inwestycji powinny być podejmowane przez partnera wykonawczego w jego własnym imieniu, wdrażane zgodnie z jego wewnętrznymi zasadami, polityką i procedurami oraz ujmowane w jego sprawozdaniach finansowych lub, w stosownych przypadkach, ujawniane w informacjach dodatkowych do sprawozdań finansowych. Komisja powinna zatem uwzględnić wyłącznie zobowiązania finansowe wynikające z gwarancji UE i wykazywać maksymalną kwotę gwarancji, w tym wszystkie istotne informacje na temat udzielonej gwarancji.
- (54) W stosownych przypadkach Fundusz InvestEU powinien umożliwiać sprawne, bezproblemowe i skuteczne łączenie z gwarancją UE dotacji lub instrumentów finansowych, finansowanych z budżetu Unii lub z innych funduszy, takich jak fundusz innowacyjny unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (EU ETS), jeżeli wymaga tego jak najlepsze wsparcie inwestycji służących korygowaniu określonych niedoskonałości rynku lub niedostatecznego poziomu inwestycji na rynku.
- (55) Projekty przedkładane przez partnerów wykonawczych celem otrzymania wsparcia z Programu InvestEU i przewidujące łączenie wsparcia z Funduszu InvestEU ze wsparciem z innych programów unijnych powinny być również jako całość zgodne z celami i kryteriami kwalifikowalności odnośnych innych programów unijnych. Decyzję o wykorzystaniu gwarancji UE należy podejmować w ramach Programu InvestEU.
- (56) Centrum Doradztwa InvestEU powinno wspierać opracowywanie solidnej listy przygotowywanych projektów inwestycyjnych w każdym segmencie polityki w drodze inicjatyw doradczych realizowanych przez Grupę EBI, innych partnerów doradczych lub bezpośrednio przez Komisję. Centrum Doradztwa InvestEU powinno propagować dywersyfikację geograficzną, aby przyczynić się do osiągnięcia celów Unii w zakresie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej oraz zmniejszenia dysproporcji między regionami. Centrum Doradztwa InvestEU powinno poświęcić szczególną uwagę grupowaniu małych projektów w większe pakiety. Komisja, Grupa EBI i pozostali partnerzy doradczy powinni ściśle ze sobą współpracować, by zapewnić skuteczność, synergię i faktyczną dostępność wsparcia na całym obszarze Unii przy należytych uwzględnieniu wiedzy fachowej i lokalnego potencjału partnerów wykonawczych oraz Europejskiego Centrum Doradztwa Inwestycyjnego utworzonego na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/1017⁽¹⁵⁾. Należy dokładnie rozważyć ustalenia zawarte w sprawozdaniu specjalnym nr 12/2020 Europejskiego Trybunału Obrachunkowego pt. „Europejskie Centrum Doradztwa Inwestycyjnego – inicjatywa podjęta w celu pobudzania inwestycji w UE, która ma ograniczone skutki”⁽¹⁶⁾ w celu zmaksymalizowania skuteczności i oddziaływania Centrum Doradztwa InvestEU. Centrum Doradztwa InvestEU powinno stworzyć centralny punkt kontaktowy do celów pomocy przy opracowywaniu projektów udzielanej w ramach Centrum Doradztwa InvestEU organom publicznym i promotorom projektów.
- (57) Komisja, wraz z Grupą EBI jako głównym partnerem, powinna ustanowić Centrum Doradztwa InvestEU, opierając się na doświadczeniach zdobytych w ramach Europejskiego Centrum Doradztwa Inwestycyjnego. Komisja powinna odpowiadać za polityczne kierownictwo nad Centrum Doradztwa InvestEU oraz za zarządzanie centralnym punktem kontaktowym. Grupa EBI powinna realizować inicjatywy doradcze w ramach segmentów polityki. Ponadto Grupa EBI powinna świadczyć usługi operacyjne na rzecz Komisji, w tym wnosząc wkład w strategiczne i polityczne wytyczne w zakresie inicjatyw doradczych, identyfikując istniejące i nowo powstające inicjatywy doradcze, oceniając potrzeby w zakresie doradztwa i doradzając Komisji w kwestii optymalnych sposobów zaspokojenia tych potrzeb za pomocą istniejących lub nowych inicjatyw doradczych.

⁽¹⁵⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/1017 z dnia 25 czerwca 2015 r. w sprawie Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych, Europejskiego Centrum Doradztwa Inwestycyjnego i Europejskiego Portalu Projektów Inwestycyjnych oraz zmieniającego rozporządzenia (UE) nr 1291/2013 i (UE) nr 1316/2013 – Europejski Fundusz na rzecz Inwestycji Strategicznych (Dz.U. L 169 z 1.7.2015, s. 1).

⁽¹⁶⁾ Dz.U. C 170 z 18.5.2020, s. 22.

- (58) Aby zapewnić szeroki zasięg geograficzny usług doradczych w całej Unii oraz skutecznie upowszechnić informacje o Funduszu InvestEU na poziomie lokalnym, należy, w razie potrzeby, zapewnić lokalną obecność Centrum Doradztwa InvestEU z uwzględnieniem istniejących systemów wsparcia i obecności partnerów lokalnych w celu udzielania wymiernej, proaktywnej i dostosowanej do potrzeb pomocy na miejscu. Aby ułatwić udzielanie wsparcia doradczego na poziomie lokalnym oraz zapewnić skuteczność, synergii i faktyczną dostępność wsparcia na całym obszarze Unii, Centrum Doradztwa InvestEU powinno współpracować z krajowymi bankami prorozwojowymi i krajowymi instytucjami prorozwojowymi i korzystać z ich wiedzy fachowej.
- (59) Centrum Doradztwa InvestEU powinno zapewniać wsparcie doradcze małym projektom i projektom dla przedsiębiorstw typu start-up – zwłaszcza gdy przedsiębiorstwa typu start-up dążą do ochrony swoich inwestycji w badania naukowe i innowacje poprzez uzyskiwanie tytułów własności intelektualnej takich jak patenty – uwzględniając inne istniejące już usługi, które mogą obejmować takie działania i poszukując synergii z tymi usługami.
- (60) W kontekście Funduszu InvestEU należy zapewniać wsparcie w zakresie tworzenia projektów i budowania potencjału w celu rozwijania zdolności organizacyjnych i działań na rzecz rozwoju rynku niezbędnych do inicjowania wysokiej jakości projektów. Takie wsparcie powinno być skierowane również do pośredników finansowych, którzy mają kluczowe znaczenie dla zapewnienia MŚP dostępu do finansowania i pełnej realizacji ich potencjału. Ponadto celem wsparcia doradczego jest stworzenie warunków umożliwiających wzrost potencjalnej liczby kwalifikujących się odbiorców w nowo powstających segmentach rynku, w szczególności w sytuacjach, w których niewielka skala pojedynczych projektów wiąże się ze znacznym wzrostem kosztów transakcyjnych na poziomie projektu, jak to się dzieje na przykład w przypadku ekosystemu finansowania społecznego, w tym organizacji dobroczynnych, oraz sektora kultury i sektora kreatywnego. Wspieranie budowania potencjału powinno mieć charakter uzupełniający i dodatkowy w stosunku do działań podejmowanych w ramach innych programów unijnych obejmujących konkretne obszary polityki. Należy także starać się wspierać budowanie potencjału potencjalnych promotorów projektów, w szczególności organizacji i organów lokalnych.
- (61) Należy stworzyć portal InvestEU w celu zapewnienia partnerom wykonawczym łatwo dostępnej i przyjaznej dla użytkownika bazy danych dotyczącej projektów w celu lepszego eksponowania projektów inwestycyjnych, dla których poszukuje się finansowania, ze szczególnym naciskiem na stworzenie potencjalnej listy przygotowywanych projektów inwestycyjnych, które są zgodne z prawem i politykami Unii.
- (62) Zgodnie z rozporządzeniem Rady (UE) 2020/2094 ⁽¹⁷⁾ oraz w granicach zasobów przydzielonych na jego podstawie, należy zrealizować działania na rzecz odbudowy i odporności w ramach Programu InvestEU w celu zaradzenia bezprecedensowym skutkom kryzysu związanego z COVID-19. Takie dodatkowe zasoby powinny być wykorzystywane w sposób zapewniający przestrzeganie terminów przewidzianych w rozporządzeniu (UE) 2020/2094.
- (63) Zgodnie z pkt 22 i 23 Porozumienia międzyinstytucjonalnego na rzecz lepszego stanowienia prawa z dnia 13 kwietnia 2016 r. ⁽¹⁸⁾ Program InvestEU powinien być oceniany na podstawie informacji zgromadzonych zgodnie ze szczególnymi wymogami dotyczącymi monitorowania, przy czym należy unikać obciążeń administracyjnych, w szczególności dla państw członkowskich, a także nadmiernej regulacji. Wymogi te powinny, w stosownych przypadkach, obejmować mierzalne wskaźniki stanowiące podstawę oceny skutków w praktyce Programu InvestEU.
- (64) Aby umożliwić śledzenie postępów w realizacji celów Unii, należy wdrożyć solidne ramy monitorowania oparte na wskaźnikach produktu, rezultatu i oddziaływania. W celu zapewnienia rozliczalności wobec obywateli Unii Komisja powinna składać Parlamentowi Europejskiemu i Radzie roczne sprawozdania z postępów, oddziaływania i operacji w ramach Programu InvestEU.
- (65) Do niniejszego rozporządzenia stosuje się horyzontalne zasady finansowe przyjęte przez Parlament Europejski i Radę na podstawie art. 322 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE). Zasady te są ustanowione w rozporządzeniu finansowym i określają w szczególności procedurę ustanawiania i wykonania budżetu w drodze dotacji, zamówień, nagród i wykonania pośredniego oraz przewidują kontrole wykonywania obowiązków przez podmioty upoważnione do działań finansowych. Zasady przyjęte na podstawie art. 322 TFUE obejmują również ogólny system warunkowości służący ochronie budżetu Unii.

⁽¹⁷⁾ Rozporządzenie Rady (UE) 2020/2094 z dnia 14 grudnia 2020 r. ustanawiające Instrument Unii Europejskiej na rzecz Odbudowy w celu wsparcia odbudowy w następstwie kryzysu związanego z COVID-19 (Dz.U. L 4331 z 22.12.2020, s. 23).

⁽¹⁸⁾ Dz.U. L 123 z 12.5.2016, s. 1.

- (66) Do Programu InvestEU stosuje się rozporządzenie finansowe. Określa ono zasady wykonania budżetu Unii, w tym zasady dotyczące gwarancji budżetowych.
- (67) Zgodnie z rozporządzeniem finansowym, rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013⁽¹⁹⁾ i rozporządzeniami Rady (WE, Euratom) nr 2988/95⁽²⁰⁾, (Euratom, WE) nr 2185/96⁽²¹⁾ i (UE) 2017/1939⁽²²⁾ interesy finansowe Unii należy chronić za pomocą proporcjonalnych środków, w tym środków w zakresie zapobiegania nieprawidłowościom – w tym nadużyciom finansowym – ich wykrywania, korygowania i prowadzenia w ich sprawie postępowań, odzyskiwania środków utraconych, nienależnie wypłaconych lub nieodpowiednio wykorzystanych oraz, w stosownych przypadkach, nakładania kar administracyjnych. W szczególności, zgodnie z rozporządzeniami (Euratom, WE) nr 2185/96 i (UE, Euratom) nr 883/2013, Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) jest uprawniony do prowadzenia dochodzeń administracyjnych, w tym kontroli na miejscu i inspekcji, w celu ustalenia, czy miały miejsce nadużycia finansowe, korupcja lub wszelka inna nielegalna działalność na szkodę interesów finansowych Unii. Zgodnie z rozporządzeniem Rady (UE) 2017/1939 Prokuratura Europejska (EPPO) jest uprawniona do prowadzenia postępowań przygotowawczych oraz wnoszenia i popierania oskarżeń w sprawie przestępstw naruszających interesy finansowe Unii, jak przewidziano w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1371⁽²³⁾.

Zgodnie z rozporządzeniem finansowym każda osoba lub podmiot, które otrzymują środki finansowe Unii, mają w pełni współpracować ochrony interesów finansowych Unii, przyznać Komisji, OLAF, Trybunałowi Obrachunkowemu oraz, w przypadku państw członkowskich, które uczestniczą we wzmocnionej współpracy na podstawie rozporządzenia (UE) 2017/1939, EPPO, niezbędne prawa i dostęp, a także zapewniać, aby wszelkie osoby trzecie uczestniczące w wykonywaniu środków finansowych Unii przyznały tym organom równoważne prawa.

- (68) Państwa trzecie będące członkami Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG) mogą uczestniczyć w programach unijnych w ramach współpracy ustanowionej na mocy Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym⁽²⁴⁾, które przewiduje realizację programów na podstawie decyzji wydanej na mocy tego porozumienia. Państwa trzecie mogą również uczestniczyć w tych programach na podstawie innych instrumentów prawnych. W niniejszym rozporządzeniu należy wprowadzić przepis szczególny zobowiązujący państwa trzecie do przyznania właściwemu urzędnikowi zatwierdzającemu, OLAF oraz Trybunałowi Obrachunkowemu praw i dostępu niezbędnych do wykonywania w pełni ich odpowiednich kompetencji.
- (69) Na podstawie decyzji Rady 2013/755/EU⁽²⁵⁾, osoby i podmioty mające siedzibę w krajach albo terytoriach zamorskich kwalifikują się do finansowania z zastrzeżeniem zasad i celów Programu InvestEU oraz ewentualnych uzgodnień mających zastosowanie do państwa członkowskiego, z którym dany kraj lub terytorium zamorskie są powiązane.
- (70) W celu uzupełnienia innych niż istotne elementów niniejszego rozporządzenia wytycznymi inwestycyjnymi i tabelą wskaźników, a także w celu ułatwienia szybkiego i elastycznego dostosowania wskaźników efektywności oraz skorygowania wskaźnika zasilenia należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania aktów zgodnie z art. 290 TFUE w odniesieniu do opracowywania wytycznych inwestycyjnych dotyczących operacji z zakresu finansowania i inwestycji w ramach różnych segmentów polityki, opracowania tabeli wskaźników, zmiany załącznika III do niniejszego rozporządzenia w celu dokonania przeglądu lub uzupełnienia wskaźników oraz skorygowania

⁽¹⁹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013 z dnia 11 września 2013 r. dotyczące dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1073/1999 Parlamentu Europejskiego i Rady i rozporządzenie Rady (Euratom) nr 1074/1999 (Dz.U. L 248 z 18.9.2013, s. 1).

⁽²⁰⁾ Rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 2988/95 z dnia 18 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich (Dz.U. L 312 z 23.12.1995, s. 1).

⁽²¹⁾ Rozporządzenie Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 z dnia 11 listopada 1996 r. w sprawie kontroli na miejscu oraz inspekcji przeprowadzanych przez Komisję w celu ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich przed nadużyciami finansowymi i innymi nieprawidłowościami (Dz.U. L 292 z 15.11.1996, s. 2).

⁽²²⁾ Rozporządzenie Rady (UE) 2017/1939 z dnia 12 października 2017 r. wdrażające wzmocnioną współpracę w zakresie ustanowienia Prokuratury Europejskiej (EPPO) (Dz.U. L 283 z 31.10.2017, s. 1).

⁽²³⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1371 z dnia 5 lipca 2017 r. w sprawie zwalczania za pośrednictwem prawa karnego nadużyć na szkodę interesów finansowych Unii (Dz.U. L 198 z 28.7.2017, s. 29).

⁽²⁴⁾ Dz.U. L 1 z 3.1.1994, s. 3.

⁽²⁵⁾ Decyzja Rady 2013/755/EU z dnia 25 listopada 2013 r. w sprawie stowarzyszenia krajów i terytoriów zamorskich z Unią Europejską („decyzja o stowarzyszeniu zamorskim”) (Dz.U. L 344 z 19.12.2013, s. 1).

wskaźnika zasilenia rezerw. Zgodnie z zasadą proporcjonalności takie wytyczne inwestycyjne powinny przewidywać odpowiednie rozwiązania pozwalające uniknąć nadmiernego obciążenia administracyjnego. Szczególnie ważne jest, aby w czasie prac przygotowawczych Komisja prowadziła stosowne konsultacje, w tym na poziomie ekspertów, oraz aby konsultacje te prowadzone były zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa. W szczególności, aby zapewnić Parlamentowi Europejskiemu i Radzie udział na równych zasadach w przygotowaniu aktów delegowanych, instytucje te otrzymują wszelkie dokumenty w tym samym czasie co eksperci państw członkowskich, a eksperci tych instytucji mogą systematycznie brać udział w posiedzeniach grup eksperckich Komisji zajmujących się przygotowaniem aktów delegowanych.

- (71) Operacje z zakresu finansowania i inwestycji podpisane lub zawarte przez partnera wykonawczego w okresie od dnia 1 stycznia 2021 r. do dnia podpisania odpowiednich umów w sprawie gwarancji powinny kwalifikować się do objęcia gwarancją UE, pod warunkiem że operacje te zostaną wskazane w umowie w sprawie gwarancji, przejdą pomyślnie kontrolę zgodności z polityką lub uzyskają pozytywną opinię w ramach procedury przewidzianej w art. 19 protokołu nr 5 w sprawie Statutu Europejskiego Banku Inwestycyjnego, załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej (TUE) i do TFUE (zwanego dalej „statutem EBI”), i zostaną w obu przypadkach zatwierdzone przez Komitet Inwestycyjny.
- (72) W celu optymalizacji wykorzystania zasobów budżetowych powinna istnieć możliwość połączenia odpowiednich portfeli instrumentów finansowych ustanowionych na podstawie wieloletnich ram finansowych na lata 2014-2020 i gwarancji UE na mocy rozporządzenia (UE) 2015/1017 z gwarancją UE na podstawie niniejszego rozporządzenia. Zwiększona zdolność do ponoszenia ryzyka wynikająca z takiego połączenia powinna zwiększyć skuteczność gwarancji UE na podstawie niniejszego rozporządzenia i pozwolić na udzielenie większego wsparcia odbiorcom końcowym. Sposoby połączenia powinny zostać określone w umowie w sprawie gwarancji między Komisją a EBI lub EFL. Warunki połączenia powinny być zgodne z Umową o wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej ⁽²⁶⁾.
- (73) Ponieważ cele niniejszego rozporządzenia, a mianowicie skorygowanie niedoskonałości rynku i niedostatecznego poziomu inwestycji na rynku mających zasięg ogólnounijny lub dotyczących poszczególnych państw członkowskich oraz zapewnienie testowania na ogólnounijnym rynku innowacyjnych produktów finansowych skonstruowanych tak, aby eliminować nowe lub złożone przypadki niedoskonałości rynku lub niedostatecznego poziomu inwestycji na rynku, jak również systemów ich rozpowszechniania, nie mogą zostać osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast możliwe jest ich lepsze osiągnięcie na poziomie Unii, może ona podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 TUE. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule, niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów.
- (74) Aby zapewnić ciągłość udzielania wsparcia w odpowiednim obszarze polityki oraz umożliwić rozpoczęcie wdrażania od początku obowiązywania wieloletnich ram finansowych na lata 2021–2027, niniejsze rozporządzenie powinno wejść w życie w trybie pilnym i być stosowane z mocą wsteczną od dnia 1 stycznia 2021 r.,

PRZYMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

ROZDZIAŁ I

Przepisy ogólne

Artykuł 1

Przedmiot

Niniejsze rozporządzenie ustanawia Fundusz InvestEU, który ma zapewniać gwarancję UE wspierającą operacje z zakresu finansowania i inwestycji przeprowadzane przez partnerów wykonawczych, które to operacje przyczyniają się do realizacji polityki wewnętrznej Unii.

⁽²⁶⁾ Dz.U. L 29 z 31.1.2020, s. 7.

Niniejsze rozporządzenie ustanawia również mechanizm wsparcia doradczego mający wspierać opracowywanie projektów, w które warto inwestować, oraz dostęp do finansowania, a także zapewniać związaną z tym pomoc w zakresie budowania potencjału („Centrum Doradztwa InvestEU”). Ustanawia ono także bazę danych umożliwiającą wyeksponowanie projektów, dla których promotorzy projektów poszukują finansowania, i zapewniającą inwestorom informacje na temat możliwości inwestycyjnych („portal InvestEU”).

Niniejsze rozporządzenie określa cele Programu InvestEU, jego budżet i kwotę gwarancji UE na lata 2021–2027, formy finansowania unijnego oraz zasady dotyczące przyznawania takiego finansowania.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

- 1) „Program InvestEU” oznacza łącznie Fundusz InvestEU, Centrum Doradztwa InvestEU, portal InvestEU i działania łączone;
- 2) „gwarancja UE” oznacza ogólną gwarancję budżetową udzielaną nieodwołalnie, bezwarunkowo i na żądanie przez budżet Unii, w ramach której gwarancje budżetowe udzielane zgodnie z art. 219 ust. 1 rozporządzenia finansowego stają się skuteczne poprzez wejście w życie indywidualnych umów w sprawie gwarancji zawartych z partnerami wykonawczymi;
- 3) „segment polityki” oznacza docelowy obszar, który ma być wspierany przez gwarancję UE zgodnie z art. 8 ust. 1;
- 4) „moduł” oznacza część gwarancji UE określoną pod względem pochodzenia zasobów, które ją finansują;
- 5) „działanie łączone” oznacza działanie wspierane z budżetu Unii, łączące bezzwrotne lub zwrotne formy wsparcia z budżetu Unii ze zwrotnymi formami wsparcia zapewnianymi przez instytucje finansowania rozwoju lub inne publiczne instytucje finansowe, lub komercyjne instytucje finansowe i inwestorów; do celów niniejszej definicji unijne programy finansowane ze źródeł innych niż budżet Unii, takich jak fundusz innowacyjny EU ETS, można traktować jako unijne programy finansowane z budżetu Unii;
- 6) „Grupa EBI” oznacza EBI, jego podmioty zależne i inne podmioty utworzone zgodnie z art. 28 ust. 1 Protokołu nr 5 w sprawie statutu Europejskiego Banku Inwestycyjnego, załączonego do TUE i TFUE (zwanego dalej „statutem EBI”);
- 7) „wkład finansowy” oznacza wkład partnera wykonawczego w formie własnych zdolności do podejmowania ryzyka wnoszony na zasadzie równorzędności z gwarancją UE lub w innej formie, która umożliwia skuteczną realizację Programu InvestEU przy jednoczesnym zapewnieniu odpowiedniej zbieżności interesów;
- 8) „umowa o przyznanie wkładu” oznacza instrument prawny, za pomocą którego Komisja i co najmniej jedno państwo członkowskie określają warunki gwarancji UE w ramach modułu państw członkowskich zgodnie z art. 10;
- 9) „produkt finansowy” oznacza mechanizm finansowy lub uzgodnienie finansowe, na podstawie których partner wykonawczy zapewnia, bezpośrednio lub przez pośredników, finansowanie na rzecz odbiorców końcowych z wykorzystaniem dowolnych rodzajów finansowania, o których mowa w art. 16;
- 10) „operacje z zakresu finansowania i inwestycji” lub „operacje z zakresu finansowania lub inwestycji” oznaczają operacje w celu bezpośredniego lub pośredniego zapewnienia odbiorcom końcowym finansowania poprzez produkty finansowe, przeprowadzane przez partnera wykonawczego w jego własnym imieniu, zapewniane przez partnera wykonawczego zgodnie z jego wewnętrznymi zasadami, politykami i procedurami oraz ujmowane w jego sprawozdaniach finansowych lub, w stosownych przypadkach, ujawniane w informacjach dodatkowych do tych sprawozdań finansowych;
- 11) „fundusze objęte zarządzaniem dzielonym” oznaczają fundusze, które przewidują możliwość przydzielenia pewnej części tych funduszy w celu tworzenia rezerw na gwarancję budżetową w module państw członkowskich w ramach Funduszu InvestEU, a mianowicie: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR) i Fundusz Spójności, które zostaną ustanowione rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności na lata 2021–2027, Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+), który zostanie ustanowiony rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+) (zwanym dalej „rozporządzeniem w sprawie EFS+ na lata 2021–2027”), Europejski Fundusz Morski, Rybacki i Akwakultury (EFMRA), który zostanie ustanowiony rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego

i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury oraz uchylającym rozporządzenie (UE) nr 508/2014 oraz Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW), który zostanie ustanowiony rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającym przepisy dotyczące wsparcia na podstawie planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylającym rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 i rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1307/2013 (zwanym dalej „rozporządzeniem w sprawie planów strategicznych WPR”);

- 12) „umowa w sprawie gwarancji” oznacza instrument prawny, za pomocą którego Komisja i partner wykonawczy określają warunki umożliwiające zaproponowanie operacji z zakresu finansowania i inwestycji w celu objęcia ich gwarancją UE, warunki udzielania gwarancji UE dla tych operacji oraz warunki ich realizacji zgodnie z niniejszym rozporządzeniem;
- 13) „partner wykonawczy” oznacza kwalifikującego się partnera, takiego jak instytucja finansowa lub inny pośrednik finansowy, z którym Komisja zawarła umowę w sprawie gwarancji;
- 14) „ważny projekt stanowiący przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania” oznacza projekt, który spełnia kryteria określone w komunikacie Komisji – Kryteria analizy zgodności z rynkiem wewnętrznym pomocy państwa na wspieranie realizacji ważnych projektów stanowiących przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania lub w późniejszych wersjach tego komunikatu;
- 15) „umowa o doradztwo” oznacza instrument prawny, za pomocą którego Komisja i partner doradczy określają warunki realizacji Centrum Doradztwa InvestEU;
- 16) „inicjatywa doradcza” oznacza pomoc techniczną i usługi doradcze, które wspierają inwestycje, w tym działania na rzecz budowania potencjału, świadczone przez partnerów doradczych, usługodawców zewnętrznych zakontraktowanych przez Komisję lub agencje wykonawcze;
- 17) „partner doradczy” oznacza kwalifikującego się partnera, takiego jak instytucja finansowa lub inny podmiot, z którym Komisja zawarła umowę o doradztwo w celu realizacji co najmniej jednej inicjatywy doradczej, innej niż inicjatywy doradcze realizowane za pośrednictwem zewnętrznych usługodawców zakontraktowanych przez Komisję lub agencji wykonawczych;
- 18) „platforma inwestycyjna” oznacza spółkę celową, rachunek zarządzany, uzgodnienie umowne dotyczące współfinansowania lub podziału ryzyka bądź uzgodnienie dokonane w dowolny inny sposób, za pomocą których podmioty przekazują wkład finansowy w celu sfinansowania pewnej liczby projektów inwestycyjnych i które mogą obejmować:
 - a) platformę krajową lub na poziomie niższym niż krajowy grupującą kilka projektów inwestycyjnych na terytorium danego państwa członkowskiego;
 - b) platformę transgraniczną, wielokrajową, regionalną lub makroregionalną grupującą partnerów z kilku państw członkowskich, regionów lub państw trzecich zainteresowanych projektami inwestycyjnymi na danym obszarze geograficznym;
 - c) platformę tematyczną grupującą projekty inwestycyjne z danego sektora;
- 19) „mikrofinansowanie” oznacza mikrofinansowanie zdefiniowane w odpowiednich przepisach rozporządzenia w sprawie EFS+ na lata 2021–2027;
- 20) „krajowy bank prorozwojowy lub krajowa instytucja prorozwojowa” oznacza podmiot prawny, który prowadzi profesjonalną działalność finansową i któremu państwo członkowskie lub organ państwa członkowskiego – na poziomie centralnym, regionalnym lub lokalnym – powierzyły prowadzenie działalności rozwojowej lub prorozwojowej;
- 21) „małe i średnie przedsiębiorstwo” lub „MŚP” oznacza mikroprzedsiębiorstwo, małe lub średnie przedsiębiorstwo w rozumieniu załącznika do zalecenia Komisji 2003/361/WE ⁽²⁷⁾;

⁽²⁷⁾ Zalecenie Komisji 2003/361/WE z dnia 6 maja 2003 r. dotyczące definicji mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw (Dz.U. L 124 z 20.5.2003, s. 36).

- (22) „mała spółka o średniej kapitalizacji” oznacza podmiot, który nie jest MŚP i zatrudnia do 499 pracowników;
- (23) „przedsiębiorstwo społeczne” oznacza przedsiębiorstwo społeczne zdefiniowane w odpowiednich przepisach rozporządzenia w sprawie EFS+ na lata 2021–2027.

Artykuł 3

Cele Programu InvestEU

1. Celem ogólnym Programu InvestEU jest wspieranie celów polityki Unii poprzez operacje z zakresu finansowania i inwestycji, które przyczyniają się do:
- a) konkurencyjności Unii, w tym do badań naukowych, innowacji i cyfryzacji;
 - b) wzrostu i zatrudnienia w gospodarce Unii, zrównoważonego charakteru gospodarki Unii oraz jej wymiaru środowiskowego i klimatycznego, przyczyniających się do osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju i celów porozumienia paryskiego oraz do tworzenia wysokiej jakości miejsc pracy;
 - c) odporności społecznej, inkluzywności oraz innowacyjności Unii;
 - d) promowania postępu naukowego i technologicznego, kultury, kształcenia i szkolenia;
 - e) integracji unijnych rynków kapitałowych i wzmocnienia rynku wewnętrznego, w tym rozwiązań pozwalających skorygować fragmentację unijnych rynków kapitałowych, zdywersyfikować źródła finansowania unijnych przedsiębiorstw i promować zrównoważone finansowanie;
 - f) promowania spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej; lub
 - g) zrównoważonej i sprzyjającej włączeniu społecznemu odbudowy gospodarki Unii po kryzysie związanym z COVID-19, w tym poprzez zapewnianie wsparcia kapitałowego dla MŚP, które odczuły negatywne skutki kryzysu związanego z COVID-19, a na koniec 2019 r. nie były jeszcze w trudnej sytuacji w kategoriach pomocy państwa, utrzymanie i wzmocnienie istniejących strategicznych łańcuchów wartości aktywów materialnych i niematerialnych, rozwijanie nowych strategicznych łańcuchów wartości oraz kontynuację i rozbudowę działań o strategicznym znaczeniu dla Unii, w tym ważnych projektów stanowiących przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania, w odniesieniu do infrastruktury krytycznej, zarówno fizycznej, jak i wirtualnej, technologii transformacyjnych, przełomowych innowacji i środków na wsparcie przedsiębiorstw i konsumentów oraz wspierania zrównoważonej transformacji.
2. Program InvestEU ma następujące cele szczegółowe:
- a) wspieranie operacji z zakresu finansowania i inwestycji związanych ze zrównoważoną infrastrukturą w dziedzinach, o których mowa w art. 8 ust. 1 lit. a);
 - b) wspieranie operacji z zakresu finansowania i inwestycji związanych z badaniami naukowymi, innowacjami i cyfryzacją, w tym wsparcie dla rozwoju innowacyjnych przedsiębiorstw i wprowadzania technologii na rynek w dziedzinach, o których mowa w art. 8 ust. 1 lit. b);
 - c) zwiększanie dostępu do finansowania oraz jego dostępności dla MŚP oraz małych spółek o średniej kapitalizacji, a także podnoszenie globalnej konkurencyjności takich MŚP;
 - d) zwiększanie dostępu do mikrofinansowania i finansowania oraz ich dostępności dla przedsiębiorstw społecznych, wspieranie operacji z zakresu finansowania i inwestycji związanych z inwestycjami społecznymi, kompetencjami i umiejętnościami oraz rozwijanie i konsolidacja rynków inwestycji społecznych w dziedzinach, o których mowa w art. 8 ust. 1 lit. d).

Artykuł 4

Budżet i kwota gwarancji UE

1. Gwarancja UE do celów modułu unijnego, o którym mowa w art. 9 ust. 1 lit. a), wynosi 26 152 310 073 EUR w cenach bieżących. Na jej potrzeby tworzy się rezerwę ze wskaźnikiem zasilenia na poziomie 40 %. Kwotę, o której mowa w art. 35 ust. 3 akapit pierwszy lit. a), również uwzględnia się jako wkład na poczet rezerwy wynikającej z tego wskaźnika zasilenia rezerw.

Dodatkowa kwota gwarancji UE może zostać przekazana do celów modułu państwa członkowskiego, o którym mowa w art. 9 ust. 1 lit. b) niniejszego rozporządzenia, z zastrzeżeniem alokacji odpowiednich kwot przez państwa członkowskie zgodnie z przepisami dotyczącymi wykorzystania środków EFRR, EFS+, Funduszu Spójności i EFMRA udzielonych za pośrednictwem Programu InvestEU ustanowionymi w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającym wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i instrumentu wsparcia finansowego na rzecz zarządzania granicami i wiz (zwanym dalej „rozporządzeniem w sprawie wspólnych przepisów na lata 2021–2027”) i przepisami dotyczącymi wykorzystania środków EFRROW udzielonych za pośrednictwem Programu InvestEU ustanowionymi w rozporządzeniu w sprawie planów strategicznych WPR.

Dodatkowa kwota gwarancji UE może zostać również przekazana w postaci środków pieniężnych lub gwarancji przez państwa członkowskie na potrzeby modułu państw członkowskich. Kwota przekazana w postaci środków pieniężnych stanowi zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel zgodnie z art. 21 ust. 5 zdanie drugie rozporządzenia finansowego.

Wkłady państw trzecich, o których mowa w art. 5 niniejszego rozporządzenia, również powiększają gwarancję UE, o której mowa w akapicie pierwszym, i są wnoszone w całości w postaci środków pieniężnych zgodnie z art. 218 ust. 2 rozporządzenia finansowego.

2. Kwotę w wysokości 14 825 000 000 EUR w cenach bieżących z kwoty, o której mowa w ust. 1 akapit pierwszy niniejszego artykułu, przydziela się na operacje realizujące działania, o których mowa w art. 1 rozporządzenia (UE) 2020/2094, w odniesieniu do celów, o których mowa w art. 3 ust. 2 niniejszego rozporządzenia.

Kwotę w wysokości 11 327 310 073 EUR w cenach bieżących z kwoty, o której mowa w ust. 1 akapit pierwszy niniejszego artykułu, przydziela się na cele, o których mowa w art. 3 ust. 2.

Kwoty, o których mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, dostępne są dopiero od daty, o której mowa w art. 3 ust. 3 rozporządzenia (UE) 2020/2094.

Orientacyjny podział gwarancji UE do celów modułu unijnego określono w załączniku I do niniejszego rozporządzenia. W stosownych przypadkach Komisja może zmienić kwoty, o których mowa w załączniku I, maksymalnie o 15 % w odniesieniu do każdego z celów, o których mowa w art. 3 ust. 2 lit. a)–d). O wszelkich takich zmianach Komisja informuje Parlament Europejski i Radę.

3. Pula środków finansowych na realizację działań przewidzianych w rozdziałach VI i VII wynosi 430 000 000 EUR w cenach bieżących.

4. Kwota, o której mowa w ust. 3, może być również wykorzystywana na pomoc techniczną i administracyjną związaną z realizacją Programu InvestEU, to jest na działania przygotowawcze, działania w zakresie monitorowania, kontroli, audytu i ewaluacji, łącznie z instytucjonalnymi systemami informatycznymi.

Artykuł 5

Państwa trzecie stowarzyszone z Funduszem InvestEU

Moduł unijny Funduszu InvestEU, o którym mowa w art. 9 ust. 1 lit. a) niniejszego rozporządzenia, i każdy z segmentów polityki, o których mowa w art. 8 ust. 1 niniejszego rozporządzenia, mogą otrzymywać wkłady od następujących państw trzecich w celu zapewnienia ich uczestnictwa w niektórych produktach finansowych zgodnie z art. 218 ust. 2 rozporządzenia finansowego:

- a) członków Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA), którzy są członkami EOG, zgodnie z warunkami określonymi w Porozumieniu o Europejskim Obszarze Gospodarczym;
- b) państw przystępujących, państw kandydujących i potencjalnych kandydatów, zgodnie z ogólnymi zasadami i ogólnymi warunkami udziału tych państw w programach Unii, ustanowionymi w odpowiednich umowach ramowych i decyzjach rad stowarzyszenia lub w podobnych porozumieniach oraz zgodnie ze szczegółowymi warunkami określonymi w porozumieniach między Unią a tymi państwami;

- c) państw objętych europejską polityką sąsiedztwa, zgodnie z ogólnymi zasadami i ogólnymi warunkami uczestnictwa tych państw w programach Unii, ustanowionymi w odpowiednich umowach ramowych i decyzjach rad stowarzyszenia lub w podobnych porozumieniach oraz zgodnie ze szczegółowymi warunkami określonymi w porozumieniach między Unią a tymi państwami;
- d) innych państw trzecich, zgodnie z warunkami określonymi w szczegółowej umowie obejmującej uczestnictwo danego państwa trzeciego w programie Unii, pod warunkiem że umowa ta:
 - (i) zapewnia sprawiedliwą równowagę w odniesieniu do wkładów i korzyści państwa trzeciego uczestniczącego w programach Unii;
 - (ii) określa warunki uczestnictwa w programach, w tym sposób obliczania wkładów finansowych do poszczególnych programów, i związane z tymi programami koszty administracyjne;
 - (iii) nie przyznaje państwu trzeciemu jakichkolwiek uprawnień decyzyjnych w odniesieniu do programu Unii;
 - (iv) gwarantuje prawa Unii do zapewnienia należytego zarządzania finansami i ochrony jej interesów finansowych.

Wkłady, o których mowa w akapicie pierwszym lit. d) ppkt (ii) niniejszego artykułu, stanowią dochody przeznaczone na określony cel zgodnie z art. 21 ust. 5 rozporządzenia finansowego.

Artykuł 6

Wykonanie i formy finansowania unijnego

1. Gwarancja UE jest wykonywana w ramach zarządzania pośredniego z udziałem podmiotów, o których mowa w art. 62 ust. 1 akapit pierwszy lit. c) ppkt (ii), (iii), (v) i (vi) rozporządzenia finansowego. Inne formy finansowania unijnego na podstawie niniejszego rozporządzenia są realizowane w ramach zarządzania bezpośredniego lub pośredniego zgodnie z rozporządzeniem finansowym, łącznie z dotacjami realizowanymi zgodnie z jego tytułem VIII i działaniami łączonymi realizowanymi zgodnie z niniejszym artykułem możliwie jak najsprawniej oraz w sposób zapewniający skuteczne i spójne wsparcie na rzecz polityk Unii.

2. Operacje z zakresu finansowania i inwestycji objęte gwarancją UE i stanowiące część działania łączonego, które łączy wsparcie udzielane na mocy niniejszego rozporządzenia ze wsparciem udzielanym na podstawie co najmniej jednego innego unijnego programu lub objętym funduszem innowacyjnym EU ETS, muszą być:

- a) spójne z celami polityki i zgodne z kryteriami kwalifikowalności określonymi w przepisach dotyczących odnośnego unijnego programu, w ramach którego podejmuje się decyzję o udzieleniu wsparcia;
- b) zgodne z niniejszym rozporządzeniem.

3. Działania łączone obejmujące instrument finansowy w pełni finansowany z innych programów unijnych lub z funduszu innowacyjnego EU ETS bez korzystania z gwarancji UE na podstawie niniejszego rozporządzenia muszą być spójne z celami polityki i zgodne z kryteriami kwalifikowalności określonymi w przepisach dotyczących odnośnego unijnego programu, w ramach którego udziela się wsparcia.

4. Zgodnie z ust. 2 niniejszego artykułu decyzje w sprawie bezzwrotnych form wsparcia i instrumentów finansowych z budżetu Unii stanowiących część działania łączonego, o którym mowa w ust. 2 i 3 niniejszego artykułu, są podejmowane zgodnie z przepisami odnośnego programu unijnego, a te formy wsparcia i instrumenty finansowe realizowane są w ramach odnośnego działania łączonego zgodnie z niniejszym rozporządzeniem i z tytułem X rozporządzenia finansowego.

Sprawozdawczość dotycząca takich działań łączonych obejmuje także ich spójność z celami polityki i kryteriami kwalifikowalności określonymi w przepisach dotyczących odnośnego unijnego programu, w ramach którego podejmuje się decyzję o udzieleniu wsparcia, jak również ich zgodność z niniejszym rozporządzeniem.

Artykuł 7

Połączenie portfeli

1. Wsparcie w oparciu o gwarancję UE na mocy niniejszego rozporządzenia, wsparcie Unii udzielane za pośrednictwem instrumentów finansowych utworzonych w ramach programów w okresie programowania 2014-2020 oraz wsparcie Unii w oparciu o gwarancję UE ustanowione rozporządzeniem (UE) 2015/1017 może być łączone w produkty finansowe, które mają zostać wdrożone przez EBI lub EFI na mocy niniejszego rozporządzenia.

2. Na zasadzie odstępstwa od art. 19 ust. 2 i art. 16 ust. 1 akapit drugi, gwarancja UE na mocy niniejszego rozporządzenia może pokrywać również straty, o których mowa w art. 19 ust. 2, w odniesieniu do całego portfela operacji z zakresu finansowania i inwestycji wspieranych przez produkty finansowe, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu.

Niezależnie od celów instrumentów finansowych, o których mowa w ust. 1, rezerwy ustanowione w celu pokrycia zobowiązań finansowych wynikających z instrumentów finansowych, o których mowa w ust. 1, mogą być wykorzystane do pokrycia strat w odniesieniu do całego portfela operacji z zakresu finansowania i inwestycji wspieranych przez produkty finansowe, o których mowa w ust. 1.

3. Straty, dochody i spłaty z produktów finansowych, o których mowa w ust. 1, a także ewentualne kwoty odzyskane są przypisywane proporcjonalnie do instrumentów finansowych i gwarancji UE, o których mowa w ust. 1, zapewniających połączone wsparcie Unii dla tego produktu finansowego.

4. Zasady i warunki dotyczące produktów finansowych, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, w tym odpowiednie proporcjonalne udziały w stratach, dochodach, spłatach i odzyskanych kwotach, określa się w umowie w sprawie gwarancji, o której mowa w art. 17.

ROZDZIAŁ II

Fundusz InvestEU

Artykuł 8

Segmenty polityki

1. Program InvestEU jest prowadzony w ramach następujących czterech segmentów polityki, które – w ich ściśle określonym zakresie – służą korygowaniu niedoskonałości rynku lub niedostatecznego poziomu inwestycji na rynku:

- a) segment polityki dotyczący zrównoważonej infrastruktury, który obejmuje zrównoważone inwestycje w dziedzinie transportu, w tym transportu multimodalnego, bezpieczeństwa ruchu drogowego, w tym zgodnie z celem Unii w postaci eliminacji śmiertelnych i powodujących poważne obrażenia wypadków drogowych do 2050 r., remontów i utrzymania infrastruktury kolejowej i drogowej, energii, w szczególności energii ze źródeł odnawialnych, efektywności energetycznej zgodnie z ramami polityki energetycznej do roku 2030, projektów renowacji budynków pod kątem oszczędności energii i pod kątem włączenia budynków do połączonego systemu energetycznego, magazynowego, cyfrowego i transportowego, poprawy połączeń międzysystemowych, łączności cyfrowej i dostępu do niej, w tym na obszarach wiejskich, dostaw i przetwarzania surowców, przestrzeni kosmicznej, oceanów, wód, w tym śródlądowych dróg wodnych, gospodarowania odpadami zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami i koncepcją gospodarki o obiegu zamkniętym, przyrody i innej infrastruktury środowiskowej, dziedzictwa kulturowego, turystyki, sprzętu, aktywów ruchomych i wdrażania innowacyjnych technologii, które przyczyniają się do realizacji celów Unii dotyczących odporności środowiska lub odporności na zmianę klimatu lub zrównoważonego rozwoju społecznego i które spełniają normy Unii dotyczące zrównoważenia środowiskowego lub zrównoważonego rozwoju społecznego;
- b) segment polityki dotyczący badań naukowych, innowacji i cyfryzacji, który obejmuje działania w zakresie badań naukowych, rozwoju produktów i innowacji, transfer technologii i wyników badań naukowych na rynek celem wspierania czynników rozwoju rynkowego i współpracy między przedsiębiorstwami, demonstrację i wdrażanie innowacyjnych rozwiązań oraz wspieranie rozwoju działalności innowacyjnych przedsiębiorstw, a także cyfryzację przemysłu unijnego;
- c) segment polityki dotyczący MŚP, który obejmuje dostęp do finansowania i jego dostępność przede wszystkim dla MŚP, w tym dla MŚP innowacyjnych i działających w sektorze kultury i sektorze kreatywnym, a także dla małych spółek o średniej kapitalizacji;

d) segment polityki dotyczący inwestycji społecznych i umiejętności, który obejmuje mikrofinansowanie, finansowanie przedsiębiorstw społecznych, gospodarkę społeczną oraz działania promujące równouprawienie płci, umiejętności, kształcenie, szkolenie i powiązane usługi, infrastrukturę społeczną, w tym infrastrukturę ochrony zdrowia i edukacyjną oraz mieszkania socjalne i studenckie, innowacje społeczne, opiekę zdrowotną i opiekę długoterminową, włączenie społeczne i dostępność, działalność kulturalną i twórczą o celu społecznym oraz integrację osób wymagających szczególnego traktowania, w tym obywateli państw trzecich.

2. Należy ustanowić system sprawiedliwej transformacji horyzontalnie we wszystkich segmentach polityki. System ten obejmuje inwestycje ukierunkowane na wyzwania społeczne, gospodarcze i środowiskowe wynikające z procesu transformacji w kierunku osiągnięcia celu klimatycznego Unii na 2030 r. oraz jej celu neutralności klimatycznej do 2050 r., a także inwestycje korzystne dla terytoriów określonych w planie sprawiedliwej transformacji przygotowywanym przez państwo członkowskie zgodnie z odpowiednimi przepisami rozporządzenia w sprawie Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji.

3. Wszystkie segmenty polityki mogą obejmować inwestycje strategiczne, w tym ważne projekty stanowiące przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania, w celu wsparcia odbiorców końcowych, których działalność ma strategiczne znaczenie dla Unii, w szczególności z punktu widzenia zielonej transformacji i transformacji cyfrowej, zwiększonej odporności i wzmocnienia strategicznych łańcuchów wartości.

W przypadku strategicznych inwestycji w sektor obrony i sektor kosmiczny oraz cyberbezpieczeństwo, jak również w konkretne rodzaje projektów o rzeczywistych i bezpośrednich skutkach dla bezpieczeństwa w sektorach krytycznych, w wytycznych inwestycyjnych przyjętych zgodnie z ust. 9 niniejszego artykułu (zwanymi dalej „wytycznymi inwestycyjnymi”), określa się ograniczenia w odniesieniu do odbiorców końcowych podlegających kontroli państwa trzeciego lub podmiotów z państwa trzeciego i odbiorców końcowych posiadających swoje zarządcze struktury wykonawcze poza Unią w celu ochrony bezpieczeństwa Unii i jej państw członkowskich. Ograniczenia te określa się zgodnie z zasadami dotyczącymi kwalifikujących się podmiotów określonych w odpowiednich przepisach rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego Europejski Fundusz Obronny i uchylającego rozporządzenie (UE) 2018/1092 oraz w odpowiednich przepisach rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego Unijny program kosmiczny i Agencję Unii Europejskiej ds. Programu Kosmicznego oraz uchylającego rozporządzenia (UE) nr 912/2010, (UE) nr 1285/2013 i (UE) nr 377/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE.

W wytycznych inwestycyjnych ustanawiane są wszelkie konieczne wymogi odnoszące się do kontroli i zarządu wykonawczego odbiorców końcowych w innych obszarach oraz do kontroli pośredników, w świetle wszelkich mających zastosowanie względów porządku publicznego lub bezpieczeństwa. Rada Kierownicza, biorąc pod uwagę te wymogi, określa wszelkie konieczne wymogi dodatkowe.

4. W przypadku gdy operacja z zakresu finansowania lub inwestycji zaproponowana Komitetowi Inwestycyjnemu wchodzi w zakres więcej niż jednego segmentu polityki, przydziela się ją do segmentu polityki, w którego zakres wchodzi główny cel tej operacji lub główny cel większości z jej podprojektów, chyba że w wytycznych inwestycyjnych określono inaczej.

5. Operacje z zakresu finansowania i inwestycji poddaje się analizie, by sprawdzić, czy mają oddziaływanie na środowisko i klimat lub oddziaływanie społeczne. Jeśli operacje te mają takie oddziaływanie, podlegają kontroli zrównoważonego charakteru pod względem klimatycznym, środowiskowym i społecznym z myślą o zminimalizowaniu negatywnego oddziaływania i zmaksymalizowaniu korzyści w wymiarze klimatycznym, środowiskowym i społecznym. W tym celu promotorzy wnioskujący o finansowanie przekazują odpowiednie informacje w oparciu o wytyczne, o których mowa w ust. 6. Projekty poniżej pewnej wielkości określonej w wytycznych są wyłączone z tej kontroli. Projekty, które są niezgodne z celami klimatycznymi, nie kwalifikują się do wsparcia na mocy niniejszego rozporządzenia. W przypadku, gdy partner wykonawczy stwierdzi, że nie zachodzi konieczność przeprowadzenia kontroli zrównoważonego charakteru, przedstawia uzasadnienie Komitetowi Inwestycyjnemu.

6. Komisja opracowuje wytyczne dotyczące zrównoważonego rozwoju, które – zgodnie z unijnymi celami i normami środowiskowymi i społecznymi oraz z należyтым uwzględnieniem zasady „nie czyni poważnych szkód” – umożliwiają:

- a) w odniesieniu do przystosowania się do zmiany klimatu – zapewnianie odporności na potencjalne negatywne oddziaływanie zmiany klimatu poprzez ocenę ryzyka i wrażliwości na zmiany klimatu, w tym poprzez odpowiednie działania przystosowawcze, a w odniesieniu do łagodzenia zmiany klimatu – uwzględnianie w analizie kosztów i korzyści kosztów emisji gazów cieplarnianych i pozytywnych skutków działań w zakresie łagodzenia zmiany klimatu;
- b) uwzględnienie całościowego oddziaływania projektów pod względem kluczowych składników kapitału naturalnego, a mianowicie powietrza, wody, gruntów i różnorodności biologicznej;

- c) oszacowanie oddziaływania społecznego projektów, w tym wpływu na równouprawnienie płci, włączenie społeczne niektórych obszarów lub populacji oraz rozwój gospodarczy obszarów i sektorów dotkniętych wyzwaniem strukturalnymi, takimi jak konieczność dekarbonizacji gospodarki;
- d) identyfikację projektów, które są niezgodne z realizacją celów klimatycznych;
- e) zapewnianie partnerom wykonawczym wytycznych na potrzeby analizy przewidzianej w ust. 5.

7. Partnerzy wykonawczy przekazują informacje konieczne do umożliwienia monitorowania przebiegu inwestycji, która przyczynia się do realizacji celów Unii w dziedzinie klimatu i środowiska, na podstawie wytycznych, które przedstawi Komisja.

8. Partnerzy wykonawczy zapewniają, aby docelowo co najmniej 60 % inwestycji w ramach segmentu polityki dotyczącego zrównoważonej infrastruktury przyczyniało się do realizacji unijnych celów w dziedzinie klimatu i środowiska.

Komisja wraz z partnerami wykonawczymi dąży do zapewnienia, aby część gwarancji UE wykorzystywanej na segment polityki dotyczący zrównoważonej infrastruktury rozdzielano z myślą o osiągnięciu równowagi między poszczególnymi dziedzinami, o których mowa w ust. 1 lit. a).

9. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 34 w celu uzupełnienia niniejszego rozporządzenia poprzez określenie wytycznych inwestycyjnych dla każdego z segmentów polityki. W wytycznych inwestycyjnych określa się również zasady wdrażania systemu sprawiedliwej transformacji, o którym mowa w ust. 2 niniejszego artykułu. Wytyczne inwestycyjne przygotowuje się w ścisłym dialogu z Grupą EBI i innymi potencjalnymi partnerami wykonawczymi.

10. W odniesieniu do strategicznych operacji z zakresu finansowania i inwestycji w sektorze obrony i sektorze kosmicznym oraz w cyberbezpieczeństwie w wytycznych inwestycyjnych można określić ograniczenia w odniesieniu do przenoszenia praw własności intelektualnej dotyczących technologii o znaczeniu krytycznym i technologii mających kluczowe znaczenie dla ochrony bezpieczeństwa Unii i jej państw członkowskich, a także w odniesieniu do udzielania licencji na takie prawa, przy jednoczesnym poszanowaniu kompetencji państw członkowskich w zakresie kontroli wywozu.

11. Komisja udostępnia partnerom wykonawczym, Komitetowi Inwestycyjnemu i partnerom doradczym informacje na temat stosowania i interpretacji wytycznych inwestycyjnych.

Artykuł 9

Moduły

1. Segmenty polityki, o których mowa w art. 8 ust. 1, składają się z modułu unijnego i modułu państw członkowskich. Moduły te służą korygowaniu niedoskonałości rynku lub niedostatecznego poziomu inwestycji na rynku w następujący sposób:

- a) moduł unijny służy korygowaniu dowolnej z poniższych sytuacji:
 - (i) niedoskonałości rynku lub niedostatecznego poziomu inwestycji na rynku w związku z priorytetami polityki Unii;
 - (ii) niedoskonałości rynku lub niedostatecznego poziomu inwestycji na rynku, mających zasięg ogólnounijny lub dotyczących poszczególnych państw członkowskich; lub
 - (iii) niedoskonałości rynku lub niedostatecznego poziomu inwestycji na rynku, w szczególności nowych lub złożonych przypadków niedoskonałości rynku lub niedostatecznego poziomu inwestycji na rynku, które wymagają opracowania innowacyjnych rozwiązań finansowych i struktur rynkowych;
- b) moduł państw członkowskich służy korygowaniu szczególnych niedoskonałości rynku lub niedostatecznego poziomu inwestycji na rynku w jednym lub kilku regionach lub państwach członkowskich w celu realizacji celów politycznych, jakie przyświecają funduszom objętym zarządzaniem dzielonym, z których wnoszony jest wkład, lub celów politycznych, jakie przyświecają dodatkowej kwocie przekazanej przez państwo członkowskie na podstawie art. 4 ust. 1 akapit trzeci, w szczególności w celu wzmocnienia spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej Unii poprzez skorygowanie nierówności między jej regionami.

2. W stosownych przypadkach moduły, o których mowa w ust. 1, stosuje się w sposób komplementarny w celu wsparcia danej operacji z zakresu finansowania lub inwestycji, w tym przez połączenie wsparcia z obu modułów.

Artykuł 10

Przepisy szczegółowe mające zastosowanie do modułu państw członkowskich

1. Kwoty przydzielone dobrowolnie przez państwo członkowskie na podstawie przepisów dotyczących wykorzystania środków EFRR, EFS+, Funduszu Spójności i EFMRA udzielonych za pośrednictwem Programu InvestEU ustanowionych w rozporządzeniu w sprawie wspólnych przepisów na lata 2021–2027 lub przepisów dotyczących wykorzystania środków EFRRROW udzielonych za pośrednictwem Programu InvestEU ustanowionych w rozporządzeniu w sprawie planów strategicznych WPR lub kwoty przekazane w postaci środków pieniężnych zgodnie z art. 4 ust. 1 akapit trzeci niniejszego rozporządzenia wykorzystuje się do tworzenia rezerw na część gwarancji UE w ramach modułu państw członkowskich obejmującą operacje z zakresu finansowania i inwestycji w danym państwie członkowskim lub jako możliwy wkład na rzecz Centrum Doradztwa InvestEU. Kwoty te wykorzystuje się w taki sposób, by przyczyniały się do osiągnięcia celów polityki określonych w umowie partnerstwa, o której mowa w przepisach dotyczących przygotowania i przedłożenia umowy partnerstwa ustanowionych w rozporządzeniu w sprawie wspólnych przepisów na lata 2021–2027, w programach lub w planie strategicznym WPR, które wnoszą wkład do Programu InvestEU w celu realizacji odpowiednich działań określonych w planie odbudowy i zwiększania odporności ustanowionym na mocy rozporządzenia (UE) 2021/241 lub, w innych przypadkach, do celów określonych w umowie o przyznanie wkładu, w zależności od pochodzenia kwoty wkładu.
2. Ustanowienie części gwarancji UE w ramach modułu państw członkowskich uzależnione jest od zawarcia umowy o przyznanie wkładu między danym państwem członkowskim a Komisją.

Akapitu czwartego niniejszego ustępu i ust. 5 niniejszego artykułu nie stosuje się do dodatkowej kwoty przekazanej przez państwo członkowskie na podstawie art. 4 ust. 1 akapit trzeci.

Przepisów niniejszego artykułu dotyczących kwot przydzielonych na podstawie przepisów dotyczących wykorzystania środków EFRR, EFS+, Funduszu Spójności i EFMRA udzielonych za pośrednictwem Programu InvestEU ustanowionych w rozporządzeniu w sprawie wspólnych przepisów na lata 2021–2027 lub przepisów dotyczących wykorzystania środków EFRRROW udzielonych za pośrednictwem Programu InvestEU ustanowionych w rozporządzeniu w sprawie planów strategicznych WPR nie stosuje się do umowy o przyznanie wkładu dotyczącej dodatkowej kwoty przekazanej przez państwo członkowskie, o której mowa w art. 4 ust. 1 akapit trzeci niniejszego rozporządzenia.

Dane państwo członkowskie i Komisja zawierają umowę o przyznanie wkładu lub umowę o zmianie tej umowy w terminie czterech miesięcy od decyzji Komisji w sprawie zatwierdzenia umowy partnerstwa na podstawie przepisów dotyczących zatwierdzenia umowy partnerstwa ustanowionych w rozporządzeniu w sprawie wspólnych przepisów na lata 2021–2027 lub planu strategicznego WPR na podstawie rozporządzenia w sprawie planów strategicznych WPR lub równocześnie z decyzją Komisji zmieniającą dany program zgodnie z przepisami dotyczącymi wykorzystania środków EFRR, EFS+, Funduszu Spójności i EFMRA udzielonych za pośrednictwem Programu InvestEU ustanowionymi w rozporządzeniu w sprawie wspólnych przepisów na lata 2021–2027 lub plan strategiczny WPR zgodnie z przepisami dotyczącymi dokonywania zmian w planie strategicznym WPR ustanowionymi w rozporządzeniu w sprawie planów strategicznych WPR.

Co najmniej dwa państwa członkowskie mogą zawrzeć z Komisją wspólną umowę o przyznanie wkładu.

Na zasadzie odstępstwa od art. 211 ust. 1 rozporządzenia finansowego wskaźnik zasilenia rezerw na gwarancję UE w ramach modułu państw członkowskich ustala się na poziomie 40 % i może on zostać skorygowany w dół lub w górę w każdej umowie o przyznanie wkładu w celu uwzględnienia ryzyka związanego z produktami finansowymi, które zamierza się wykorzystać.

3. Umowa o przyznanie wkładu obejmuje co najmniej następujące elementy:
 - a) ogólną kwotę części gwarancji UE w ramach modułu państw członkowskich odnoszącą się do danego państwa członkowskiego, wskaźnik zasilenia rezerw w odniesieniu do tej gwarancji, kwotę wkładu z funduszy objętych zarządzaniem dzielonym lub kwotę przekazaną zgodnie z art. 4 ust. 1 akapit trzeci, etap tworzenia rezerwy oraz kwotę wynikających z tego zobowiązań warunkowych, które mają zostać pokryte gwarancją wzajemną udzieloną przez dane państwo członkowskie;

- b) strategię państwa członkowskiego obejmującą produkty finansowe i ich minimalną dźwignię finansową, zasięg geograficzny, w tym w razie potrzeby zasięg regionalny, typy projektów, okres inwestycji i, w stosownych przypadkach, kategorie odbiorców końcowych i kwalifikujących się pośredników;
- c) potencjalnego partnera wykonawczego lub potencjalnych partnerów wykonawczych zaproponowanych zgodnie z art. 15 ust. 1 akapit czwarty oraz obowiązek Komisji dotyczący poinformowania zainteresowanego państwa członkowskiego o wybranym partnerze wykonawczym lub wybranych partnerach wykonawczych;
- d) jakiegokolwiek wkład z funduszy objętych zarządzaniem dzielonym lub kwot przekazanych zgodnie z art. 4 ust. 1 akapit trzeci na rzecz Centrum Doradztwa InvestEU;
- e) obowiązki dotyczące przekazywania sprawozdań rocznych danemu państwu członkowskiemu, w tym w zakresie sprawozdawczości na temat odpowiednich wskaźników dotyczących celów polityki objętych umową partnerstwa, programem, planem strategicznym WPR lub planami odbudowy i zwiększania odporności i określonych w umowie o przyznanie wkładu;
- f) przepisy odnoszące się do wynagrodzenia z tytułu części gwarancji UE w ramach modułu państw członkowskich;
- g) jakiegokolwiek łączenie z zasobami pochodzącymi z modułu unijnego, zgodnie z art. 9 ust. 2, w tym w ramach struktury warstwowej w celu osiągnięcia lepszej ochrony przed ryzykiem.

4. Umowy o przyznanie wkładu są realizowane przez Komisję w drodze umów w sprawie gwarancji zawieranych z partnerami wykonawczymi zgodnie z art. 17 i umów o doradztwo zawieranych z partnerami doradczymi zgodnie z art. 25 ust. 1 akapit drugi.

Jeżeli umowa w sprawie gwarancji nie zostanie zawarta w terminie dziewięciu miesięcy od zawarcia umowy o przyznanie wkładu, umowa o przyznanie wkładu ulega rozwiązaniu lub przedłużeniu za obopólną zgodą. Jeżeli w terminie dziewięciu miesięcy od zawarcia umowy o przyznanie wkładu kwota umowy o przyznanie wkładu nie została w pełni pokryta zobowiązaniem na podstawie co najmniej jednej umowy w sprawie gwarancji, kwota ta jest odpowiednio zmieniana. Niewykorzystana kwota rezerw, którą można przypisać do kwot przydzielonych przez państwa członkowskie na podstawie przepisów dotyczących wykorzystania środków EFRR, EFS+, Funduszu Spójności i EFMRA udzielonych za pośrednictwem Programu InvestEU ustanowionych w rozporządzeniu w sprawie wspólnych przepisów na lata 2021–2027 lub przepisów dotyczących wykorzystania środków EFRROW udzielonych za pośrednictwem Programu InvestEU ustanowionych w rozporządzeniu w sprawie planów strategicznych WPR, jest ponownie wykorzystywana zgodnie z tymi rozporządzeniami. Niewykorzystana kwota rezerw, którą można przypisać do kwot przydzielonych przez państwo członkowskie na podstawie art. 4 ust. 1 akapit trzeci niniejszego rozporządzenia, jest zwracana państwu członkowskiemu.

Jeżeli umowa w sprawie gwarancji nie została należycie wykonana w terminie określonym w przepisach dotyczących wykorzystania środków EFRR, EFS+, Funduszu Spójności i EFMRA udzielonych za pośrednictwem Programu InvestEU ustanowionych w rozporządzeniu w sprawie wspólnych przepisów na lata 2021–2027 lub w przepisach dotyczących wykorzystania środków EFRROW udzielonych za pośrednictwem Programu InvestEU ustanowionych w rozporządzeniu w sprawie planów strategicznych WPR, lub, w przypadku umowy w sprawie gwarancji dotyczącej kwot przekazanych zgodnie z art. 4 ust. 1 akapit trzeci niniejszego rozporządzenia, w odpowiedniej umowie o przyznanie wkładu, umowa o przyznanie wkładu jest zmieniana. Niewykorzystana kwota rezerw, którą można przypisać do kwot przydzielonych przez państwa członkowskie na podstawie przepisów dotyczących wykorzystania środków EFRR, EFS+, Funduszu Spójności i EFMRA udzielonych za pośrednictwem Programu InvestEU ustanowionych w rozporządzeniu w sprawie wspólnych przepisów na lata 2021–2027 lub przepisów dotyczących wykorzystania środków EFRROW udzielonych za pośrednictwem Programu InvestEU ustanowionych w rozporządzeniu w sprawie planów strategicznych WPR, jest ponownie wykorzystywana zgodnie z tymi rozporządzeniami. Niewykorzystana kwota rezerw, którą można przypisać do kwot przydzielonych przez państwo członkowskie na podstawie art. 4 ust. 1 akapit trzeci niniejszego rozporządzenia, jest zwracana państwu członkowskiemu.

5. Na potrzeby tworzenia rezerw na część gwarancji UE w ramach modułu państw członkowskich ustanowionej umową o przyznanie wkładu stosuje się następujące zasady:

- a) po etapie tworzenia rezerwy, o którym mowa w ust. 3 lit. a) niniejszego artykułu, wszelkie roczne nadwyżki rezerw obliczone przez porównanie kwoty rezerw, jaka jest wymagana na podstawie wskaźnika zasilenia rezerw określonego w umowie o przyznanie wkładu, z faktyczną kwotą rezerw są ponownie wykorzystywane zgodnie z przepisami dotyczącymi wykorzystania środków EFRR, EFS+, Funduszu Spójności i EFMRA udzielonych za pośrednictwem Programu InvestEU ustanowionymi w rozporządzeniu w sprawie wspólnych przepisów na lata 2021–2027 i przepisami dotyczącymi wykorzystania środków EFRROW udzielonych za pośrednictwem Programu InvestEU ustanowionymi w rozporządzeniu w sprawie planów strategicznych WPR;

- b) na zasadzie odstępstwa od art. 213 ust. 4 rozporządzenia finansowego po etapie tworzenia rezerwy, o którym mowa w ust. 3 lit. a) niniejszego artykułu, w okresie dostępności tej części gwarancji UE w ramach modułu państw członkowskich tworzenie rezerw nie prowadzi do ich corocznego uzupełniania;
 - c) Komisja niezwłocznie informuje państwo członkowskie, w przypadku gdy poziom rezerw na tę część gwarancji UE spadnie poniżej 20 % początkowej wysokości rezerw w wyniku uruchomienia tej części gwarancji UE w ramach modułu państw członkowskich;
 - d) jeżeli poziom rezerw na tę część gwarancji UE w ramach modułu państw członkowskich spadnie do 10 % początkowej wysokości rezerw, dane państwo członkowskie – na wniosek Komisji – zasila wspólny fundusz rezerw, o którym mowa w art. 212 rozporządzenia finansowego, kwotą w wysokości do 5 % początkowej wysokości rezerw.
6. W odniesieniu do kwot, o których mowa w art. 4 ust. 1 akapit trzeci, zarządzanie rocznymi nadwyżkami i uzupełnieniami po zakończeniu etapu tworzenia rezerwy jest określone w umowie o przyznanie wkładu.

ROZDZIAŁ III

Partnerstwo między Komisją a Grupą EBI

Artykuł 11

Zakres partnerstwa

1. Komisja i Grupa EBI tworzą partnerstwo na mocy niniejszego rozporządzenia w celu wspierania realizacji Programu InvestEU i promowania spójności, inkluzywności, dodatkowości i efektywnego wdrażania. Zgodnie z niniejszym rozporządzeniem i dalszymi szczegółowymi zapisami w umowach, o których mowa w ust. 3, Grupa EBI:
- a) wykonuje część gwarancji UE określoną w art. 13 ust. 4;
 - b) wspiera wdrażanie modułu unijnego Funduszu InvestEU oraz, w stosownych przypadkach, modułu państw członkowskich, w szczególności przez:
 - (i) udział wraz z potencjalnymi partnerami wykonawczymi w opracowywaniu wytycznych inwestycyjnych zgodnie z art. 8 ust. 9, udział w opracowaniu tabeli wskaźników zgodnie z art. 22 oraz udział w opracowywaniu innych dokumentów określających wytyczne operacyjne Funduszu InvestEU,
 - (ii) określanie, wraz z Komisją i potencjalnymi partnerami wykonawczymi, metodyki dotyczącej ryzyka i systemu mapowania ryzyka w odniesieniu do operacji z zakresu finansowania i inwestycji realizowanych przez partnerów wykonawczych w celu umożliwienia oceny takich operacji w oparciu o wspólną skalę ratingową;
 - (iii) na wniosek Komisji i w porozumieniu z potencjalnym zainteresowanym partnerem wykonawczym, dokonanie oceny systemów tego potencjalnego partnera wykonawczego i zapewnienie ukierunkowanego doradztwa technicznego w zakresie tych systemów, w przypadku gdy, i w zakresie w jakim, jest to wymagane na podstawie wniosków z audytu w ramach oceny spełnienia wymogów dotyczących filarów w perspektywie wdrażania produktów finansowych przewidzianych przez tego potencjalnego partnera wykonawczego;
 - (iv) przedstawienie niewiążącej opinii na temat aspektów związanych z bankowością, w szczególności na temat ryzyka finansowego i warunków finansowych związanych z częścią gwarancji UE, która ma zostać przydzielona partnerowi wykonawczemu, innemu niż Grupa EBI, jak określono w umowie w sprawie gwarancji, która ma zostać zawarta z tym partnerem wykonawczym.
 - (v) prowadzenie symulacji i sporządzanie prognoz ryzyka finansowego i wynagrodzeń w portfelu zbiorczym w oparciu o założenia uzgodnione z Komisją,
 - (vi) pomiar ryzyka finansowego portfela zbiorczego oraz przedstawianie sprawozdań finansowych dotyczących portfela zbiorczego; oraz

- (vii) świadczenie na rzecz Komisji usług w zakresie restrukturyzacji i odzyskiwania należności określonych w umowie, o której mowa w ust. 3 lit. b) niniejszego artykułu, na wniosek Komisji i w porozumieniu z partnerem wykonawczym, zgodnie z art. 17 ust. 2 lit. g), jeżeli dany partner wykonawczy nie jest już odpowiedzialny za prowadzenie działań w zakresie restrukturyzacji i odzyskiwania należności na mocy odpowiedniej umowy w sprawie gwarancji;
- c) może zapewnić wsparcie w budowaniu potencjału, o którym mowa w art. 25 ust. 2 lit. h), na rzecz krajowego banku prorozwojowego lub krajowej instytucji prorozwojowej oraz świadczyć inne usługi w związku z wdrażaniem produktów finansowych wspieranych przez gwarancję UE, jeżeli zwróci się o to zainteresowany krajowy bank prorozwojowy lub krajowa instytucja prorozwojowa;
- d) w odniesieniu do Centrum Doradztwa InvestEU:
- (i) otrzymuje kwotę do 300 000 000 EUR z puli środków finansowych, o której mowa w art. 4 ust. 3, na inicjatywy doradcze, o których mowa w art. 25, i zadania operacyjne, o których mowa w ppkt (ii) niniejszej litery;
- (ii) doradza Komisji i wykonuje zadania operacyjne określone w umowie, o której mowa w ust. 3 lit. c), przez:
- wspieranie Komisji w opracowywaniu projektu, ustanowieniu i funkcjonowaniu Centrum Doradztwa InvestEU,
 - ocenianie wniosków o wsparcie doradcze, które nie zostało uznane przez Komisję za wchodzące w zakres istniejących inicjatyw doradczych, w celu wsparcia decyzji Komisji w sprawie alokacji środków w odniesieniu do wniosków o wsparcie doradcze otrzymanych przez centralny punkt kontaktowy określony w art. 25 ust. 2 lit. a),
 - wspieranie krajowych banków prorozwojowych i krajowych instytucji prorozwojowych przez zapewnienie budowania potencjału, o którym mowa w art. 25 ust. 2 lit. h), na ich wniosek, w związku z rozwojem ich zdolności doradczych w celu umożliwienia im udziału w inicjatywach doradczych,
 - na wniosek Komisji i potencjalnego partnera doradczego i z zastrzeżeniem zgody Grupy EBI, zawieranie z partnerami doradczymi w imieniu Komisji umów o realizację inicjatyw doradczych.

Grupa EBI zapewnia, aby jej zadania, o których mowa w akapicie pierwszym lit. d) ppkt (ii), były prowadzone całkowicie niezależnie od jej roli jako partnera doradczego.

W stosownych przypadkach Komisja nawiązuje współpracę z partnerem wykonawczym w oparciu o ustalenia zawarte w opinii Grupy EBI, o której mowa w akapicie pierwszym lit. b) ppkt (iv). O podjętej decyzji Komisja informuje Grupę EBI.

2. Informacje dotyczące bankowości przekazane Grupie EBI przez Komisję zgodnie z ust. 1 akapit pierwszy lit. b) ppkt (ii), (iv), (v) i (vi) ograniczają się do informacji ściśle niezbędnych do wykonywania przez Grupę EBI jej obowiązków wynikających z tych podpunktów. Komisja określa w ścisłym dialogu z Grupą EBI i potencjalnymi partnerami wykonawczymi charakter i zakres tych informacji dotyczących bankowości, z uwzględnieniem wymogów należytego zarządzania finansami w odniesieniu do gwarancji UE, uzasadnionych interesów partnera wykonawczego w odniesieniu do szczególnie chronionych informacji handlowych oraz potrzeb Grupy EBI w wykonywaniu jej obowiązków wynikających z tych podpunktów.

3. Warunki partnerstwa określa się w umowach, w tym:

- a) w sprawie przyznania i wykonania części gwarancji UE określonej w art. 13 ust. 4:
- (i) w umowie w sprawie gwarancji między Komisją a Grupą EBI; lub
- (ii) w oddzielnych umowach w sprawie gwarancji między Komisją a EBI i jego podmiotami zależnymi lub innymi podmiotami utworzonymi zgodnie z art. 28 ust. 1 statutu EBI, w zależności od przypadku;
- b) w umowie między Komisją a Grupą EBI w odniesieniu do ust. 1 akapit pierwszy lit. b) i c);
- c) w umowie między Komisją a Grupą EBI w odniesieniu do Centrum Doradztwa InvestEU;

d) w umowach o świadczenie usług między Grupą EBI a krajowymi bankami prorozwojowymi i krajowymi instytucjami prorozwojowymi dotyczących budowania potencjału oraz innych usług świadczonych na podstawie ust. 1 akapit pierwszy lit. c).

4. Bez uszczerbku dla art. 18 ust. 3 i art. 25 ust. 4 niniejszego rozporządzenia, koszty poniesione przez Grupę EBI z tytułu realizacji zadań, o których mowa w ust. 1 akapit pierwszy lit. b) i c) niniejszego artykułu, muszą być zgodne z warunkami umowy, o której mowa w ust. 3 lit. b) niniejszego artykułu, i mogą zostać pokryte ze spłat lub dochodów, które można przypisać gwarancji UE, lub z rezerw, zgodnie z art. 211 ust. 4 i 5 rozporządzenia finansowego, lub mogą zostać pokryte z puli środków finansowych, o której mowa w art. 4 ust. 3 niniejszego rozporządzenia, po przedstawieniu uzasadnienia tych kosztów przez Grupę EBI i w ramach ogólnego limitu wynoszącego 7 000 000 EUR.

5. Koszty poniesione przez Grupę EBI z tytułu realizacji zadań operacyjnych, o których mowa w ust. 1 akapit pierwszy lit. d) ppkt (ii), są w pełni pokrywane i wypłacane z kwoty, o której mowa w ust. 1 akapit pierwszy lit. d) ppkt (i), po przedstawieniu uzasadnienia tych kosztów przez Grupę EBI i w ramach ogólnego limitu wynoszącego 10 000 000 EUR.

Artykuł 12

Konflikty interesów

1. W ramach partnerstwa, o którym mowa w art. 11, Grupa EBI podejmuje wszelkie niezbędne działania i środki ostrożności w celu uniknięcia konfliktów interesów z innymi partnerami wykonawczymi, w tym w drodze ustanowienia specjalnego i niezależnego zespołu do zadań, o których mowa w art. 11 ust. 1 akapit pierwszy lit. b) ppkt (iii)–(vi). Zespół ten podlega ścisłym zasadom poufności, które mają zastosowanie do członków zespołu nawet wówczas, gdy już opuszczają oni zespół.

2. Grupa EBI i inni partnerzy wykonawczy niezwłocznie informują Komisję o wszelkich sytuacjach stanowiących konflikt interesów lub mogących prowadzić do konfliktu interesów. W przypadku wątpliwości Komisja określa, czy istnieje konflikt interesów i informuje o swoim stanowisku Grupę EBI. W przypadku konfliktu interesów Grupa EBI podejmuje odpowiednie działania. Grupa EBI informuje Radę Kierowniczą o podjętych działaniach i ich wynikach.

3. Grupa EBI podejmuje niezbędne środki ostrożności, aby uniknąć sytuacji, w których mógłby powstać konflikt interesów przy realizacji Centrum Doradztwa InvestEU, w szczególności w odniesieniu do jej zadań operacyjnych w ramach pełnionej przez nią roli polegającej na wspieraniu Komisji, o czym mowa w art. 11 ust. 1 akapit pierwszy lit. d) ppkt (ii). W przypadku konfliktu interesów Grupa EBI podejmuje odpowiednie działania.

ROZDZIAŁ IV

Gwarancja UE

Artykuł 13

Gwarancja UE

1. Gwarancji UE udziela się nieodwołalnie, bezwarunkowo i na żądanie partnerom wykonawczym zgodnie z art. 219 ust. 1 rozporządzenia finansowego i jest ona wykonywana w ramach zarządzania pośredniego zgodnie z tytułem X tego rozporządzenia.

2. Wynagrodzenie z tytułu gwarancji UE jest powiązane z cechami i profilem ryzyka produktów finansowych, z uwzględnieniem charakteru bazowych operacji z zakresu finansowania i inwestycji oraz realizacji celów polityki, jakie mają osiągnąć dane produkty finansowe.

W przypadkach należycie uzasadnionych charakterem celów polityki, jakie ma osiągnąć dany produkt finansowy, oraz koniecznością zapewnienia, by produkty finansowe były przystępne cenowo dla docelowych odbiorców końcowych, można zmniejszyć koszty lub poprawić warunki finansowania dla odbiorcy końcowego przez zmniejszenie wynagrodzenia z tytułu gwarancji UE lub, w razie potrzeby, pokrycie niuregulowanych kosztów administracyjnych poniesionych przez partnera wykonawczego z budżetu UE, w szczególności:

- a) w przypadku gdy skrajne warunki na rynkach finansowych uniemożliwiałyby realizację operacji z zakresu finansowania lub inwestycji po cenie rynkowej; lub
- b) w przypadku gdy jest to niezbędne, aby przyspieszyć operacje z zakresu finansowania i inwestycji w sektorach lub obszarach doświadczających poważnych niedoskonałości rynku lub niedostatecznego poziomu inwestycji na rynku lub aby ułatwić tworzenie platform inwestycyjnych.

Zmniejszenie wynagrodzenia z tytułu gwarancji UE lub pokrycie niuregulowanych kosztów administracyjnych poniesionych przez partnera wykonawczego, o czym mowa w akapicie drugim, może być zastosowane wyłącznie w zakresie, w jakim nie oddziałuje ono w znaczący sposób na stan rezerw na potrzeby gwarancji UE.

Korzyść wynikająca ze zmniejszenia wynagrodzenia z tytułu gwarancji UE musi w całości przysługiwać odbiorcom końcowym.

3. Warunek określony w art. 219 ust. 4 rozporządzenia finansowego stosuje się do każdego partnera wykonawczego na zasadzie portfela.

4. 75 % gwarancji UE w ramach modułu unijnego, o której mowa w art. 4 ust. 1 akapit pierwszy, co stanowi kwotę w wysokości 19 614 232 554 EUR, udziela się Grupie EBI. Grupa EBI zapewnia łączny wkład finansowy w wysokości 4 903 558 139 EUR. Wkład ten jest wnoszony w sposób i w formie, które ułatwiają wykonywanie Funduszu InvestEU oraz osiągnięcie celów określonych w art. 15 ust. 2.

5. Pozostałe 25 % gwarancji UE w ramach modułu unijnego udziela się innym partnerom wykonawczym, którzy mają również zapewnić wkład finansowy określany w umowach w sprawie gwarancji.

6. Dokłada się najlepszych starań w celu zapewnienia, aby na zakończenie okresu inwestycyjnego wsparciem objęto szeroki wachlarz sektorów i regionów oraz aby uniknąć nadmiernej koncentracji sektorowej lub geograficznej. Starania te obejmują zachęty dla mniejszych lub mniej zaawansowanych krajowych banków prorozwojowych i krajowych instytucji prorozwojowych, które mają przewagę komparatywną ze względu na ich obecność na rynku lokalnym, wiedzę i kompetencje inwestycyjne. Komisja opracowuje spójne podejście w celu wspierania tych starań.

7. Wsparcia w ramach gwarancji UE, o którym mowa w art. 4 ust. 2 akapit pierwszy niniejszego rozporządzenia, udziela się na warunkach określonych w art. 3 ust. 6 rozporządzenia (UE) 2020/2094. W innych przypadkach wsparcia w ramach gwarancji UE można udzielić w odniesieniu do operacji z zakresu finansowania i inwestycji objętych zakresem stosowania niniejszego rozporządzenia na okres inwestycyjny kończący się w dniu 31 grudnia 2027 r.

Umowy między partnerem wykonawczym a odbiorcą końcowym lub pośrednikiem finansowym, lub innym podmiotem, o których mowa w art. 16 ust. 1 lit. a), w ramach gwarancji UE, o której mowa w art. 4 ust. 2 akapit pierwszy, podpisuje się najpóźniej rok od zatwierdzenia odnośnej operacji z zakresu finansowania lub inwestycji przez partnera wykonawczego. W innych przypadkach umowy między partnerem wykonawczym a odbiorcą końcowym lub pośrednikiem finansowym, lub innym podmiotem, o których mowa w art. 16 ust. 1 lit. a), podpisuje się do dnia 31 grudnia 2028 r.

Artykuł 14

Kwalifikowalne operacje z zakresu finansowania i inwestycji

1. Fundusz InvestEU wspiera tylko te operacje z zakresu finansowania i inwestycji, które:
 - a) spełniają warunki określone w art. 209 ust. 2 lit. a)–e) rozporządzenia finansowego, w szczególności te dotyczące niedoskonałości rynku, niedostatecznego poziomu inwestycji na rynku i dodatkowości, jak określono w art. 209 ust. 2 lit. a) i b) rozporządzenia finansowego i w załączniku V do niniejszego rozporządzenia, oraz, w stosownych przypadkach, dotyczące maksymalizacji inwestycji prywatnych zgodnie z art. 209 ust. 2 lit. d) rozporządzenia finansowego;

- b) przyczyniają się do realizacji celów polityki Unii i są objęte zakresem dziedzin kwalifikujących się do objęcia operacjami z zakresu finansowania i inwestycji w ramach odpowiedniego segmentu polityki zgodnie z załącznikiem II do niniejszego rozporządzenia;
 - c) nie przewidują wsparcia finansowego na rzecz wykluczonych działań, które określono w sekcji B załącznika V do niniejszego rozporządzenia; oraz
 - d) są zgodne z wytycznymi inwestycyjnymi.
2. Oprócz projektów zlokalizowanych w Unii lub w kraju lub terytorium zamorskim powiązanych z państwem członkowskim, jak określono w załączniku II do TFUE, Fundusz InvestEU może wspierać – za pośrednictwem operacji z zakresu finansowania i inwestycji – następujące projekty i operacje:
- a) projekty, w których uczestniczą podmioty znajdujące się lub mające siedzibę w co najmniej jednym państwie członkowskim, które to projekty obejmują co najmniej jedno państwo trzecie, w tym państwa przystępujące, państwa kandydujące i potencjalnych kandydatów, państwa objęte zakresem europejskiej polityki sąsiedztwa, państwa należące do EOG lub EFTA, kraj lub terytorium zamorskie określone w załączniku II do TFUE bądź stowarzyszone państwo trzecie, niezależnie od tego, czy w tych państwach trzecich lub krajach lub terytoriach zamorskich znajduje się partner;
 - b) operacje z zakresu finansowania i inwestycji w państwach trzecich określonych w art. 5, które to operacje wniosły wkład w dany produkt finansowy.
3. Fundusz InvestEU może wspierać operacje z zakresu finansowania i inwestycji, w ramach których finansowanie otrzymują odbiorcy końcowi będący podmiotami prawnymi mającymi siedzibę w dowolnym z następujących państw lub terytoriów:
- a) państwie członkowskim bądź kraju lub terytorium zamorskim powiązanych z państwem członkowskim, jak określono w załączniku II do TFUE;
 - b) państwie trzecim stowarzyszonym z programem InvestEU zgodnie z art. 5;
 - c) w stosownych przypadkach – państwie trzecim, o którym mowa w ust. 2 lit. a);
 - d) innych państwach trzecich, jeżeli jest to konieczne do celów finansowania projektu w państwie lub na terytorium, o których mowa w lit. a), b) lub c).

Artykuł 15

Wybór partnerów wykonawczych innych niż Grupa EBI

1. Komisja wybiera partnerów wykonawczych innych niż Grupa EBI zgodnie z art. 154 rozporządzenia finansowego.

Partnerzy wykonawczy mogą tworzyć grupę. Partner wykonawczy może być członkiem jednej grupy lub większej ich liczby.

W odniesieniu do modułu unijnego kwalifikujący się partnerzy powinni uprzednio wyrazić swoje zainteresowanie w stosunku do części gwarancji UE, o której mowa w art. 13 ust. 5.

W odniesieniu do modułu państw członkowskich zainteresowane państwo członkowskie może zaproponować jako partnera wykonawczego co najmniej jednego partnera spośród tych partnerów, którzy wyrazili swoje zainteresowanie. Zainteresowane państwo członkowskie może również zaproponować Grupę EBI jako partnera wykonawczego i może na własny koszt zlecić Grupie EBI świadczenie usług wymienionych w art. 11.

Jeżeli zainteresowane państwo członkowskie nie proponuje partnera wykonawczego, Komisja postępuje zgodnie z akapitem trzecim niniejszego ustępu i na partnerów wykonawczych wybiera kwalifikujących się partnerów, którzy są w stanie pokryć operacje z zakresu finansowania i inwestycji na odnośnych obszarach geograficznych.

2. Dokonując wyboru partnerów wykonawczych, Komisja zapewnia, aby portfel produktów finansowych w ramach funduszu InvestEU spełniał następujące cele:
- a) przyczyniał się w maksymalnym stopniu do osiągnięcia celów określonych w art. 3;
 - b) maksymalizował oddziaływanie gwarancji UE dzięki zasobom własnym, do których wniesienia zobowiązał się partner wykonawczy;
 - c) w stosownych przypadkach – maksymalizował inwestycje prywatne;

- d) wspierał innowacyjne rozwiązania w zakresie finansowania i ograniczania ryzyka służące usuwaniu niedoskonałości rynku i poprawie niedostatecznego poziomu inwestycji na rynku;
 - e) służył osiągnięciu dywersyfikacji geograficznej przez stopniową alokację środków z gwarancji UE i umożliwiał finansowanie mniejszych projektów;
 - f) zapewniał odpowiednią dywersyfikację ryzyka.
3. Dokonując wyboru partnerów wykonawczych, Komisja bierze również pod uwagę:
- a) ewentualne koszty dla budżetu Unii i ewentualne dochody, które go zasilą;
 - b) zdolność partnera wykonawczego do dokładnego wypełniania warunków art. 155 ust. 2 i 3 rozporządzenia finansowego dotyczących unikania opodatkowania, oszustw podatkowych, uchylania się od opodatkowania, prania pieniędzy, finansowania terroryzmu i jurysdykcji niechętnych współpracy.
4. Na partnerów wykonawczych można wybierać krajowe banki prorozwojowe i krajowe instytucje prorozwojowe, o ile spełniają one wymogi określone w niniejszym artykule.

Artykuł 16

Kwalifikowalne rodzaje finansowania

1. Gwarancję UE można wykorzystywać w celu pokrycia ryzyka związanego z następującymi rodzajami finansowania zapewnianego przez partnerów wykonawczych:
- a) pożyczki, gwarancje, kontrgwarancje, instrumenty rynku kapitałowego, wszelkie inne formy finansowania lub wsparcia jakości kredytowej, w tym dług podporządkowany, inwestycje kapitałowe lub quasi-kapitałowe, zapewniane bezpośrednio lub pośrednio poprzez pośredników finansowych, fundusze, platformy inwestycyjne lub inne instrumenty, które to rodzaje finansowania mają być przekazywane odbiorcom końcowym;
 - b) finansowanie lub gwarancje udzielane przez partnera wykonawczego na rzecz innej instytucji finansowej umożliwiającej jej zapewnienie finansowania, o którym mowa w lit. a).

Aby finansowanie, o którym mowa w akapicie pierwszym lit. a) i b) niniejszego ustępu, mogło być objęte gwarancją UE, musi zostać udzielone, nabyte lub wyemitowane na rzecz operacji z zakresu finansowania i inwestycji, o których mowa w art. 14 ust. 1, jeżeli finansowanie zapewniane przez partnera wykonawczego zostało udzielone w ramach umowy w sprawie finansowania podpisanej przez partnera wykonawczego lub transakcji zawartej przez niego po podpisaniu umowy w sprawie gwarancji, która nie wygasła ani nie została anulowana.

2. Operacje z zakresu finansowania i inwestycji przeprowadzane za pośrednictwem funduszy lub innych struktur pośrednich wspiera się gwarancją UE zgodnie z przepisami, które zostaną określone w wytycznych inwestycyjnych, nawet wówczas, gdy takie struktury inwestują mniejszą część inwestowanych przez siebie kwot poza Unią i w państwach trzecich, o których mowa w art. 14 ust. 2, lub gdy inwestują mniejszą część inwestowanych przez siebie kwot w aktywa inne niż aktywa kwalifikujące się na mocy niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 17

Umowy w sprawie gwarancji

1. Komisja zawiera z każdym partnerem wykonawczym umowę w sprawie gwarancji, której przedmiotem jest udzielenie gwarancji UE na maksymalną kwotę określoną przez Komisję.

W przypadku gdy partnerzy wykonawczy tworzą grupę, Komisja zawiera jedną umowę w sprawie gwarancji z każdym z partnerów wykonawczych należących do grupy lub z jednym partnerem wykonawczym występującym w imieniu grupy.

2. W umowie w sprawie gwarancji określa się:

- a) kwoty i warunki dotyczące wkładu finansowego, który ma być przekazany przez partnera wykonawczego;
- b) warunki finansowania, które ma zostać przekazane przez partnera wykonawczego, lub gwarancji, które mają być przez niego udzielone, na rzecz innego podmiotu prawnego uczestniczącego w wykonywaniu umowy, w każdym przypadku, gdy zachodzi taka sytuacja;

- c) szczegółowe zasady dotyczące zapewniania gwarancji UE zgodnie z art. 19, w tym dotyczące zakresu portfeli zawierających konkretne rodzaje instrumentów oraz odnośnych zdarzeń powodujących ewentualne uruchomienie gwarancji UE;
- d) wynagrodzenie z tytułu podejmowania ryzyka, które ma być rozdzielone w sposób proporcjonalny do odnośnego udziału Unii i partnera wykonawczego w podejmowaniu ryzyka lub zgodnie ze zmniejszeniem w należycie uzasadnionych przypadkach na podstawie art. 13 ust. 2;
- e) warunki płatności;
- f) zobowiązanie partnera wykonawczego do akceptowania decyzji Komisji i Komitetu Inwestycyjnego dotyczących korzystania z gwarancji UE do celów proponowanej operacji z zakresu finansowania lub inwestycji, bez uszczerbku dla swobody podejmowania przez partnera wykonawczego decyzji w sprawie proponowanej operacji z zakresu finansowania lub inwestycji nieobjętej gwarancją UE;
- g) postanowienia i procedury dotyczące odzyskiwania należności, która to czynność ma zostać powierzona partnerowi wykonawczemu;
- h) sprawozdawczość finansową i operacyjną oraz monitorowanie operacji z zakresu finansowania i inwestycji objętych gwarancją UE;
- i) kluczowe wskaźniki efektywności, w szczególności w odniesieniu do wykorzystania gwarancji UE, realizacji celów i kryteriów określonych w art. 3, 8 i 14 oraz uruchomienia kapitału prywatnego;
- j) w stosownych przypadkach – postanowienia i procedury dotyczące działań łączonych;
- k) inne odpowiednie postanowienia zgodnie z wymogami art. 155 ust. 2 i tytułu X rozporządzenia finansowego;
- l) wymóg istnienia odpowiednich mechanizmów służących reagowaniu na potencjalne obawy inwestorów prywatnych.

3. W umowie w sprawie gwarancji przewiduje się również, że wynagrodzenie należne Unii z tytułu operacji z zakresu finansowania i inwestycji objętych niniejszym rozporządzeniem przekazuje się po odliczeniu płatności należnych w związku z uruchomieniem gwarancji UE.

4. Ponadto w umowie w sprawie gwarancji przewiduje się, że wszelkie kwoty należne partnerowi wykonawczemu, które dotyczą gwarancji UE, podlegają odliczeniu od ogólnej kwoty wynagrodzenia, dochodów i spłat należnych Unii od partnera wykonawczego z tytułu operacji z zakresu finansowania i inwestycji objętych niniejszym rozporządzeniem. W przypadku gdy kwota ta nie wystarczy do pokrycia kwoty należnej partnerowi wykonawczemu zgodnie z art. 18 ust. 3, brakującą kwotę pobiera się z rezerw na gwarancję UE.

5. W przypadku gdy umowa w sprawie gwarancji zawierana jest w ramach modułu państw członkowskich, może ona przewidywać udział przedstawicieli danego państwa członkowskiego lub danych regionów w monitorowaniu wykonania umowy w sprawie gwarancji.

Artykuł 18

Wymogi dotyczące wykorzystania gwarancji UE

1. Udzielenie gwarancji UE uzależnione jest od wejścia w życie umowy w sprawie gwarancji zawartej z odpowiednim partnerem wykonawczym.

2. Operacje z zakresu finansowania i inwestycji są objęte gwarancją UE tylko wówczas, gdy spełniają kryteria określone w niniejszym rozporządzeniu i w odpowiednich wytycznych inwestycyjnych oraz gdy Komitet Inwestycyjny stwierdził, że operacje te spełniają wymogi dotyczące możliwości skorzystania z gwarancji UE. Partnerzy wykonawczy pozostają odpowiedzialni za zapewnienie zgodności operacji z zakresu finansowania i inwestycji z niniejszym rozporządzeniem i odpowiednimi wytycznymi inwestycyjnymi.

3. Komisja nie pokrywa żadnych kosztów administracyjnych ani opłat ponoszonych przez partnera wykonawczego w związku z realizacją operacji z zakresu finansowania i inwestycji w ramach gwarancji UE, chyba że cele polityki, jakie ma osiągnąć wdrażany produkt finansowy, i przystępność cenowa dla docelowych odbiorców końcowych bądź rodzaj oferowanego finansowania mają taki charakter, że partner wykonawczy jest w stanie należycie uzasadnić Komisji konieczność zastosowania wyjątku. Pokrywanie takich kosztów z budżetu Unii ogranicza się do kwoty ściśle wymaganej do realizacji odnośnych operacji z zakresu finansowania i inwestycji oraz jest zapewniane wyłącznie w zakresie, w jakim kosztów tych nie pokrywają przychody uzyskane przez partnerów wykonawczych z odnośnych operacji z zakresu finansowania i inwestycji. Uzgodnienia dotyczące opłat określa się w umowie w sprawie gwarancji, przy czym muszą być one zgodne z art. 17 ust. 4 niniejszego rozporządzenia i art. 209 ust. 2 lit. g) rozporządzenia finansowego.

4. Ponadto partner wykonawczy może skorzystać z gwarancji UE w celu pokrycia stosownej części kosztów poniesionych w celu odzyskania środków zgodnie z art. 17 ust. 4, chyba że koszty te odliczono od kwoty odzyskanych środków.

Artykuł 19

Zakres i warunki gwarancji UE

1. Wynagrodzenie z tytułu podejmowania ryzyka jest rozdzielane między Unię a partnera wykonawczego w sposób proporcjonalny do ich odnośnego udziału w podejmowaniu ryzyka w odniesieniu do portfela operacji z zakresu finansowania i inwestycji lub, w stosownych przypadkach, w odniesieniu do poszczególnych operacji z zakresu finansowania i inwestycji. Wynagrodzenie z tytułu gwarancji UE można zmniejszyć w należycie uzasadnionych przypadkach, o których mowa w art. 13 ust. 2.

Partner wykonawczy powinien ponosić odpowiednią część ryzyka związanego z operacjami z zakresu finansowania i inwestycji wspieranymi w ramach gwarancji UE, poza wyjątkowymi okolicznościami, gdy cele polityki, jakie ma osiągnąć wdrażany produkt finansowy, mają taki charakter, że od partnera wykonawczego nie można racjonalnie oczekiwać, że jego wkład ma obejmować udział w ponoszonym ryzyku.

2. Gwarancja UE obejmuje:

a) w przypadku produktów dłużnych, o których mowa w art. 16 ust. 1 lit. a):

- (i) kwotę główną i wszystkie odsetki oraz kwoty należne na rzecz partnera wykonawczego, lecz przez niego nieotrzymane zgodnie z warunkami operacji z zakresu finansowania do momentu wystąpienia zdarzenia niewykonania zobowiązania;
- (ii) straty związane z restrukturyzacją;
- (iii) straty wynikające z wahań kursów walut innych niż euro na rynkach, na których możliwości długoterminowego zabezpieczenia są ograniczone;

b) w przypadku inwestycji kapitałowych i quasi-kapitałowych, o których mowa w art. 16 ust. 1 lit. a) – zainwestowane kwoty i powiązane koszty finansowania oraz straty wynikające z wahań kursów walut innych niż euro;

c) w przypadku finansowania lub gwarancji udzielonych przez partnera wykonawczego na rzecz innej instytucji finansowej zgodnie z art. 16 ust. 1 lit. b) – wykorzystane kwoty i powiązane koszty finansowania.

Do celów akapitu pierwszego lit. a) ppkt (i) w odniesieniu do długu podporządkowanego za zdarzenie niewykonania zobowiązania uznaje się odroczenie, redukcję lub wymagane umorzenie.

3. W przypadku gdy Unia dokonuje płatności na rzecz partnera wykonawczego w wyniku uruchomienia gwarancji UE, Unia wstępuje w odpowiednie prawa partnera wykonawczego, które mu przysługują z tytułu jego wszelkich operacji z zakresu finansowania lub inwestycji objętych gwarancją UE, w zakresie, w jakim prawa te nadal istnieją.

Partner wykonawczy prowadzi w imieniu Unii działania w celu odzyskania należności w odniesieniu do kwot będących przedmiotem takiego wstąpienia oraz zwraca Unii odzyskane kwoty.

ROZDZIAŁ V

Zarządzanie

Artykuł 20

Rada Doradcza

1. Komisji i Radzie Kierowniczej ustanowionej na podstawie art. 21 doradza rada doradcza (zwana dalej „Radą Doradczą”).
2. Rada Doradcza dąży do zapewnienia równowagi płci, a w jej skład wchodzi:
 - a) po jednym przedstawicielu każdego z partnerów wykonawczych;
 - b) po jednym przedstawicielu z każdego państwa członkowskiego;
 - c) jeden ekspert powołany przez Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny;
 - d) jeden ekspert powołany przez Komitet Regionów.
3. Radzie Doradczej przewodniczy przedstawiciel Komisji. Funkcję wiceprzewodniczącego pełni przedstawiciel Grupy EBI.

Rada Doradcza zbiera się regularnie, nie rzadziej niż dwa razy w roku, a jej posiedzenia zwołuje przewodniczący.

4. Rada Doradcza:
 - a) doradza Komisji i Radzie Kierowniczej w sprawie konstrukcji produktów finansowych, które mają być wdrażane na podstawie niniejszego rozporządzenia;
 - b) doradza Komisji i Radzie Kierowniczej w sprawie rozwoju sytuacji na rynku, warunków rynkowych, niedoskonałości rynku i niedostatecznego poziomu inwestycji na rynku;
 - c) wymienia poglądy na temat rozwoju sytuacji na rynku oraz udostępnia najlepsze praktyki.
5. Komisja mianuje pierwszych członków Rady Doradczej reprezentujących partnerów wykonawczych innych niż Grupa EBI po konsultacji z potencjalnymi partnerami wykonawczymi. Kadencja tych pierwszych członków Rady Doradczej jest ograniczona do jednego roku.
6. Posiedzenia przedstawicieli państw członkowskich w odrębnym formacie organizowane są również nie rzadziej niż dwa razy w roku pod przewodnictwem Komisji.
7. Rada Doradcza i przedstawiciele państw członkowskich zebrani na posiedzeniach, o których mowa w ust. 6, mogą wydawać Radzie Kierowniczej – do rozważenia – zalecenia dotyczące realizacji i funkcjonowania Programu InvestEU.
8. Szczegółowe protokoły posiedzeń Rady Doradczej podaje się do wiadomości publicznej jak najszybciej po ich zatwierdzeniu przez Radę Doradczą.

Komisja ustanawia zasady i procedury funkcjonowania Rady Doradczej oraz zarządza jej sekretariatem. Radzie Doradczej udostępnia się wszelkie stosowne dokumenty i informacje, aby umożliwić jej wykonywanie powierzonych zadań.

9. Krajowe banki prorozwojowe i krajowe instytucje prorozwojowe reprezentowane w Radzie Doradczej wybierają ze swojego grona przedstawicieli partnerów wykonawczych innych niż Grupa EBI w Radzie Kierowniczej ustanowionej na podstawie art. 21. Krajowe banki prorozwojowe i krajowe instytucje prorozwojowe dążą do osiągnięcia zrównoważonej reprezentacji w Radzie Kierowniczej pod względem wielkości i lokalizacji geograficznej. Wybrani przedstawiciele reprezentują uzgodnione wspólne stanowisko wszystkich partnerów wykonawczych innych niż Grupa EBI.

Artykuł 21

Rada Kierownicza

1. Ustanawia się radę kierowniczą ds. Programu InvestEU (zwaną dalej „Radą Kierowniczą”). W jej skład wchodzi czterech przedstawicieli Komisji, trzech przedstawicieli Grupy EBI i dwóch przedstawicieli partnerów wykonawczych innych niż Grupa EBI oraz jeden ekspert powołany przez Parlament Europejski jako członek bez prawa głosu. Ekspert powołany przez Parlament Europejski jako członek bez prawa głosu nie zwraca się o instrukcje ani nie przyjmuje instrukcji od instytucji, organów i jednostek organizacyjnych Unii, rządów państw członkowskich ani żadnych innych podmiotów publicznych lub prywatnych i działa w pełni niezależnie. Ekspert ten wykonuje swoje obowiązki w sposób bezstronny i w interesie Programu InvestEU.

Członkowie Rady Kierowniczej są powoływani na czteroletnią kadencję, z możliwością jednokrotnego odnowienia, z wyjątkiem przedstawicieli partnerów wykonawczych innych niż Grupa EBI, którzy są powoływani na dwuletnią kadencję.

2. Rada Kierownicza wybiera spośród przedstawicieli Komisji przewodniczącego na czteroletnią kadencję z możliwością jednokrotnego odnowienia. Przewodniczący dwa razy w roku przedstawia przedstawicielom państw członkowskich w Radzie Doradczej sprawozdanie z realizacji i funkcjonowania Programu InvestEU.

Szczegółowe protokoły posiedzeń Rady Kierowniczej publikuje się jak najszybciej po ich zatwierdzeniu przez Radę Kierowniczą.

3. Rada Kierownicza:

- a) określa strategiczne i operacyjne wytyczne dla partnerów wykonawczych, w tym wytyczne dotyczące konstrukcji produktów finansowych oraz dotyczące innych polityk i procedur operacyjnych niezbędnych do funkcjonowania Funduszu InvestEU;
- b) przyjmuje ramy metod oceny ryzyka opracowane przez Komisję we współpracy z Grupą EBI i pozostałymi partnerami wykonawczymi;
- c) nadzoruje realizację Programu InvestEU;
- d) wydaje opinię – uwzględniającą stanowiska wszystkich swoich członków – w sprawie końcowej listy kandydatów do Komitetu Inwestycyjnego przed ich wyborem zgodnie z art. 24 ust. 2;
- e) przyjmuje regulamin wewnętrzny sekretariatu Komitetu Inwestycyjnego, o którym mowa w art. 24 ust. 4;
- f) przyjmuje zasady mające zastosowanie do operacji z udziałem platform inwestycyjnych.

4. W toku swoich dyskusji Rada Kierownicza stosuje podejście oparte na konsensusie, w związku z czym w jak największym stopniu uwzględnia stanowiska wszystkich członków. Jeżeli członkowie nie mogą ustalić wspólnego stanowiska, Rada Kierownicza podejmuje decyzje kwalifikowaną większością głosów wynoszącą co najmniej siedem głosów.

Artykuł 22

Tabela wskaźników

1. Ustanawia się tabelę wskaźników (zwaną dalej „tabelą wskaźników”), aby zapewnić Komitetowi Inwestyjnemu możliwość prowadzenia niezależnej, przejrzystej i zharmonizowanej oceny wniosków o wykorzystanie gwarancji UE na potrzeby operacji z zakresu finansowania i inwestycji proponowanych przez partnerów wykonawczych.

2. Partnerzy wykonawczy wypełniają tabelę wskaźników dla proponowanych przez siebie operacji z zakresu finansowania i inwestycji.

3. Tabela wskaźników obejmuje następujące elementy:

- a) opis proponowanych operacji z zakresu finansowania lub inwestycji;
- b) sposób, w jaki proponowana operacja z zakresu finansowania lub inwestycji przyczynia się do realizacji celów polityki UE;
- c) opis dodatkowości;
- d) opis niedoskonałości rynku lub niedostatecznego poziomu inwestycji na rynku;

- e) finansowy i techniczny wkład wnoszony przez partnera wykonawczego;
- f) oddziaływanie inwestycji;
- g) profil finansowy operacji z zakresu finansowania lub inwestycji;
- h) wskaźniki dodatkowe.

4. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 34 w celu uzupełnienia niniejszego rozporządzenia o dodatkowe elementy tabeli wskaźników, w tym szczegółowe przepisy dotyczące tabeli wskaźników, które mają stosować partnerzy wykonawczy.

Artykuł 23

Kontrola zgodności z polityką

1. Komisja przeprowadza kontrolę, aby potwierdzić, czy proponowane przez partnerów wykonawczych innych niż EBI operacje z zakresu finansowania i inwestycji są zgodne z prawem i politykami Unii.
2. Operacji EBI z zakresu finansowania i inwestycji objętych zakresem stosowania niniejszego rozporządzenia nie obejmuje się gwarancją UE, jeżeli Komisja wyda negatywną opinię w ramach procedury przewidzianej w art. 19 statutu EBI.

Artykuł 24

Komitet Inwestycyjny

1. Ustanawia się całkowicie niezależny komitet inwestycyjny dla Funduszu InvestEU (zwany dalej „Komitetem Inwestycyjnym”). Komitet Inwestycyjny:
 - a) rozpatruje propozycje operacji z zakresu finansowania i inwestycji przedłożone przez partnerów wykonawczych celem ich objęcia gwarancją UE, które pomyślnie przeszły kontrolę zgodności z polityką, o której mowa w art. 23 ust. 1 niniejszego rozporządzenia, lub uzyskały pozytywną opinię w ramach procedury przewidzianej w art. 19 statutu EBI;
 - b) sprawdza zgodność propozycji, o których mowa w lit. a), z niniejszym rozporządzeniem i odpowiednimi wytycznymi inwestycyjnymi; oraz
 - c) sprawdza, czy operacje z zakresu finansowania i inwestycji, które miałyby zostać objęte wsparciem w ramach gwarancji UE, są zgodne ze wszystkimi stosownymi wymogami.

Przy wykonywaniu obowiązków, o których mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, Komitet Inwestycyjny zwraca szczególną uwagę na wymogi dotyczące dodatkowości określone w art. 209 ust. 2 lit. b) rozporządzenia finansowego i w załączniku V do niniejszego rozporządzenia oraz na wymóg przyciągania inwestycji prywatnych określony w art. 209 ust. 2 lit. d) rozporządzenia finansowego.

2. Komitet Inwestycyjny zbiera się w czterech różnych konfiguracjach odpowiadających czterem segmentom polityki, o których mowa w art. 8 ust. 1.

W skład każdej konfiguracji Komitetu Inwestycyjnego wchodzi sześciu ekspertów zewnętrznych otrzymujących wynagrodzenie. Ekspertów wybiera i powołuje Komisja za rekomendacją Rady Kierowniczej. Ekspertów powołuje się na kadencję trwającą maksymalnie cztery lata, z możliwością jednokrotnego odnowienia. Otrzymują oni wynagrodzenie z budżetu Unii. Komisja, za rekomendacją Rady Kierowniczej, może podjąć decyzję o odnowieniu kadencji obecnego członka Komitetu Inwestycyjnego bez zastosowania procedury określonej w niniejszym ustępie.

Eksperci muszą posiadać wysoki poziom odpowiedniego doświadczenia rynkowego z zakresu konstruowania i finansowania projektów lub finansowania MŚP lub korporacji.

Skład Komitetu Inwestycyjnego musi zapewniać dysponowanie przez niego szeroką wiedzą na temat sektorów objętych segmentami polityki, o których mowa w art. 8 ust. 1, oraz szeroką wiedzą na temat rynków geograficznych w Unii, a także musi zapewniać, aby w Komitecie Inwestycyjnym rozpatrywanym całościowo istniała równowaga pod względem płci.

Cztery członkowie Komitetu Inwestycyjnego są członkami stałymi w każdej z czterech konfiguracji Komitetu Inwestycyjnego. Przynajmniej jeden ze stałych członków musi posiadać wiedzę fachową z zakresu zrównoważonych inwestycji. Ponadto w każdej z czterech konfiguracji musi być dwóch ekspertów z doświadczeniem w zakresie inwestycji w sektorach objętych danym segmentem polityki. Rada Kierownicza przydziela członków Komitetu Inwestycyjnego do odpowiedniej konfiguracji lub odpowiednich konfiguracji. Komitet Inwestycyjny wybiera przewodniczącego spośród swoich stałych członków.

3. Uczestnicząc w działaniach Komitetu Inwestycyjnego, jego członkowie wykonują swoje obowiązki w sposób bezstronny i w wyłącznym interesie Funduszu InvestEU. Nie zwracają się oni o instrukcje ani nie przyjmują instrukcji do partnerów wykonawczych, instytucji Unii, państw członkowskich ani jakiegokolwiek innego podmiotu publicznego lub prywatnego.

Życiorysy i oświadczenia o braku konfliktu interesów każdego z członków Komitetu Inwestycyjnego podaje się do publicznej wiadomości i aktualizuje. Każdy członek Komitetu Inwestycyjnego niezwłocznie przekazuje Komisji i Radzie Kierowniczej wszelkie informacje niezbędne, aby na bieżąco potwierdzać brak konfliktu interesów.

Rada Kierownicza może zalecić Komisji odwołanie członka z jego funkcji, jeżeli nie przestrzega on wymogów określonych w niniejszym ustępie lub z innych należycie uzasadnionych powodów.

4. Działając na podstawie niniejszego artykułu Komitet Inwestycyjny jest wspomagany przez sekretariat. Sekretariat jest niezależny i odpowiedzialny przed przewodniczącym Komitetu Inwestycyjnego. Sekretariat ma siedzibę administracyjną w Komisji. Regulamin wewnętrzny sekretariatu zapewnia poufność wymiany informacji i dokumentów między partnerami wykonawczymi a odpowiednimi organami zarządzającymi. Grupa EBI może składać swoje propozycje operacji z zakresu finansowania i inwestycji bezpośrednio do Komitetu Inwestycyjnego, powiadamiając o nich sekretariat.

Dokumentacja, którą mają dostarczyć partnerzy wykonawczy, obejmuje standardowy formularz wniosku, tabelę wskaźników, o której mowa w art. 22, oraz wszelkie inne dokumenty, które Komitet Inwestycyjny uzna za stosowne, w szczególności opis charakteru niedoskonałości rynku lub niedostatecznego poziomu inwestycji na rynku oraz sposobu, w jaki zostaną one złagodzone dzięki operacji z zakresu finansowania lub inwestycji, a także rzetelną ocenę operacji, która pozwala wykazać dodatkowość danej operacji z zakresu finansowania lub inwestycji. Sekretariat sprawdza kompletność dokumentacji dostarczonej przez partnerów wykonawczych innych niż Grupa EBI. Komitet Inwestycyjny może zwrócić się do danego partnera wykonawczego o wyjaśnienia dotyczące proponowanej operacji z zakresu inwestycji lub finansowania, w tym może zwrócić się o to, by przedstawiciel danego partnera wykonawczego był bezpośrednio obecny w trakcie dyskusji na temat wspomnianej operacji. Oceny projektów przeprowadzone przez partnera wykonawczego nie są wiążące dla Komitetu Inwestycyjnego do celów objęcia operacji z zakresu finansowania lub inwestycji gwarancją UE.

Przeprowadzając ocenę i weryfikację proponowanych operacji z zakresu finansowania i inwestycji, Komitet Inwestycyjny korzysta z tabeli wskaźników, o której mowa w art. 22.

5. Stanowiska Komitetu Inwestycyjnego przyjmowane są zwykłą większością głosów wszystkich członków, o ile ta zwykła większość głosów obejmuje głos co najmniej jednego niestałego członka konfiguracji właściwej dla segmentu polityki, w ramach którego przedłożono propozycję operacji. W przypadku gdy wynik głosowania jest nierozstrzygujący, decydujący głos ma przewodniczący Komitetu Inwestycyjnego.

Stanowiska Komitetu Inwestycyjnego zatwierdzające objęcie operacji z zakresu finansowania lub inwestycji gwarancją UE udostępnia się do publicznej wiadomości i zawiera się w nich uzasadnienie decyzji o zatwierdzeniu i informacje o operacji, w szczególności jej opis, tożsamość promotorów lub pośredników finansowych oraz cele operacji. W stanowiskach zawiera się również odniesienie do globalnej oceny wynikającej z tabeli wskaźników.

Odpowiednią tabelę wskaźników udostępnia się do publicznej wiadomości po podpisaniu operacji z zakresu finansowania lub inwestycji lub, w stosownych przypadkach, podprojektu z zakresu finansowania lub inwestycji.

Informacje udostępniane do publicznej wiadomości na podstawie akapitów drugiego i trzeciego nie mogą zawierać szczególnie chronionych informacji handlowych ani danych osobowych, których zgodnie z unijnymi przepisami o ochronie danych nie można ujawniać. Fragmenty stanowisk Komitetu Inwestycyjnego zawierające szczególnie chronione informacje handlowe Komisja przekazuje na żądanie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, z zastrzeżeniem wymogów ścisłej poufności.

Dwa razy w roku Komitet Inwestycyjny przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie wykaz wszystkich stanowisk Komitetu Inwestycyjnego za poprzednie sześć miesięcy oraz opublikowane tabele wskaźników, które ich dotyczą. W przedłożonym wykazie uwzględnia się wszelkie decyzje w sprawie odmowy wykorzystania gwarancji UE. Decyzje te podlegają wymogom ścisłej poufności.

Stanowiska Komitetu Inwestycyjnego są udostępniane danemu partnerowi wykonawczemu w odpowiednim terminie przez sekretariat Komitetu Inwestycyjnego.

Sekretariat Komitetu Inwestycyjnego ewidencjonuje w centralnym repozytorium wszystkie informacje związane z proponowanymi operacjami z zakresu finansowania i inwestycji, które przekazano Komitetowi Inwestycyjnemu, oraz stanowiska Komitetu Inwestycyjnego dotyczące tych proponowanych operacji.

6. Jeżeli Komitet Inwestycyjny jest proszony o zatwierdzenie wykorzystania gwarancji UE w odniesieniu do operacji z zakresu finansowania lub inwestycji, która to operacja jest instrumentem, programem lub strukturą, na które składają się podprojekty, zatwierdzenie to obejmuje stosowne podprojekty, chyba że Komitet Inwestycyjny zdecyduje się zastrzec sobie prawo do ich odrębnego zatwierdzania. Komitet Inwestycyjny nie ma prawa odrębnego zatwierdzania podprojektów o wartości poniżej 3 000 000 EUR.

7. Komitet Inwestycyjny może, jeżeli uzna to za konieczne, sygnalizować Komisji wszelkie kwestie operacyjne związane ze stosowaniem lub interpretacją wytycznych inwestycyjnych.

ROZDZIAŁ VI

Centrum Doradztwa InvestEU

Artykuł 25

Centrum Doradztwa InvestEU

1. Komisja ustanawia Centrum Doradztwa InvestEU. Centrum Doradztwa InvestEU zapewnia wsparcie doradcze w zakresie identyfikacji, przygotowywania, opracowywania, konstruowania, zamawiania i realizacji projektów inwestycyjnych oraz w zakresie zwiększania zdolności promotorów projektów i pośredników finansowych do realizacji operacji z zakresu finansowania i inwestycji. Wsparcie to może obejmować dowolny etap cyklu życia projektu lub finansowania wspieranego podmiotu.

Komisja zawiera umowy o doradztwo z Grupą EBI i innymi potencjalnymi partnerami doradczymi oraz powierza im udzielanie wsparcia doradczego, o którym mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, oraz świadczenie usług, o których mowa w ust. 2. Komisja może również realizować inicjatywy doradcze, w tym korzystając z zewnętrznych usługodawców. Komisja ustanawia centralny punkt kontaktowy Centrum Doradztwa InvestEU i przydziela wnioski o wsparcie doradcze do rozpatrzenia w ramach odpowiedniej inicjatywy doradczej. Komisja, Grupa EBI i inni partnerzy doradczy ściśle ze sobą współpracują, aby zapewnić skuteczność, synergię i faktyczną dostępność wsparcia na całym obszarze Unii, z należywym uwzględnieniem istniejących struktur i prowadzonych prac.

Inicjatywy doradcze udostępnia się jako element w każdym z segmentów polityki, o których mowa w art. 8 ust. 1, obejmujący sektory w ramach danego segmentu. Inicjatywy doradcze udostępnia się także w ramach elementu międzysektorowego.

2. Centrum Doradztwa InvestEU w szczególności:

- a) zapewnia centralny punkt kontaktowy, zarządzany i obsługiwany przez Komisję, dla organów publicznych i promotorów projektów do celów pomocy w opracowywaniu projektów w ramach Centrum Doradztwa InvestEU;
- b) rozpowszechnia wśród organów publicznych i promotorów projektów wszystkie dostępne informacje dodatkowe na temat wytycznych inwestycyjnych, w tym informacje o stosowaniu lub interpretacji wytycznych inwestycyjnych przekazane przez Komisję;

- c) w stosownych przypadkach wspiera promotorów projektów w opracowywaniu ich projektów, tak aby spełniały one cele określone w art. 3 i 8 oraz kryteria kwalifikowalności określone w art. 14, a także ułatwia opracowywanie między innymi ważnych projektów stanowiących przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania i agregatorów dla małych projektów, w tym za pośrednictwem platform inwestycyjnych, o których mowa w lit. f) niniejszego ustępu, pod warunkiem że taka pomoc nie przesądza o stanowisku, jakie Komitet Inwestycyjny zajmie w sprawie objęcia takich projektów gwarancją UE;
 - d) wspiera działania i wykorzystywanie wiedzy lokalnej w celu ułatwienia korzystania ze wsparcia z Funduszu InvestEU w całej Unii oraz aktywnie przyczynia się, w miarę możliwości, do osiągnięcia celu, jakim jest sektorowa i geograficzna dywersyfikacja Funduszu InvestEU, przez wspieranie partnerów wykonawczych w inicjowaniu i opracowywaniu potencjalnych operacji z zakresu finansowania i inwestycji;
 - e) ułatwia tworzenie platform współpracy służących partnerskiej wymianie danych, know-how i najlepszych praktyk oraz dzieleniu się takimi danymi, know-how i praktykami w celu wspierania listy przygotowywanych projektów i rozwoju poszczególnych sektorów;
 - f) udziela aktywnego wsparcia doradczego przy tworzeniu platform inwestycyjnych, w tym transgranicznych i makroregionalnych platform inwestycyjnych oraz platform inwestycyjnych skupiających małe i średnie projekty z co najmniej jednego państwa członkowskiego, pogrupowane według tematyki lub według regionów;
 - g) wspiera finansowanie łączone z dotacjami lub instrumentami finansowymi finansowanymi z budżetu Unii lub z innych źródeł w celu zwiększenia synergii i komplementarności między instrumentami unijnymi oraz maksymalizacji dźwigni finansowej i oddziaływania Programu InvestEU;
 - h) wspiera działania na rzecz budowania potencjału w celu rozwijania zdolności, umiejętności i procesów organizacyjnych oraz na rzecz szybszego osiągnięcia przez organizacje gotowości do inwestowania, tak aby organy publiczne i promotorzy projektów mogli tworzyć listy przygotowywanych projektów, opracowywać mechanizmy finansowania i platformy inwestycyjne oraz zarządzać projektami, a pośrednicy finansowi mogli realizować operacje z zakresu finansowania i inwestycji na korzyść podmiotów, które mają trudności z uzyskaniem dostępu do finansowania, między innymi poprzez wspieranie rozwijania zdolności w zakresie oceny ryzyka lub wiedzy sektorowej;
 - i) udziela wsparcia doradczego przedsiębiorstwom typu start-up, zwłaszcza w ich staraniach mających na celu ochronę ich inwestycji w badania naukowe i innowacje przez uzyskiwanie tytułów własności intelektualnej, takich jak patenty.
3. Centrum Doradztwa InvestEU jest dostępne dla promotorów projektów z sektora publicznego i prywatnego, w tym MŚP i przedsiębiorstw typu start-up, dla organów publicznych, krajowych banków prorozwojowych i krajowych instytucji prorozwojowych, jak również dla pośredników finansowych i niefinansowych.
4. Z każdym partnerem doradczym Komisja zawiera umowę o doradztwo dotyczącą realizacji co najmniej jednej inicjatywy doradczej. Za usługi, o których mowa w ust. 2, Centrum Doradztwa InvestEU może pobierać opłaty na pokrycie części kosztów świadczenia tych usług, z wyjątkiem usług na rzecz promotorów projektów z sektora publicznego lub instytucji o charakterze niekomercyjnym, które to usługi w uzasadnionych przypadkach są świadczone nieodpłatnie. Górny limit opłat pobieranych od MSP za usługi, o których mowa w ust. 2, ustala się na jedną trzecią kosztów świadczenia tych usług.
5. W celu prowadzenia działań, o których mowa w ust. 1, oraz w celu ułatwienia udzielania wsparcia doradczego, Centrum Doradztwa InvestEU czerpie z wiedzy fachowej Komisji, Grupy EBI i pozostałych partnerów doradczych.
6. Każda inicjatywa doradcza musi obejmować mechanizm podziału kosztów między Komisję i partnera doradczego, z wyjątkiem sytuacji, w których – w należycie uzasadnionym przypadku – Komisja zgadza się pokryć wszystkie koszty inicjatywy doradczej, jeżeli wymaga tego specyfika inicjatywy doradczej oraz zapewniono spójne i sprawiedliwe traktowanie zainteresowanych partnerów doradczych.
7. W razie potrzeby Centrum Doradztwa InvestEU jest obecne na poziomie lokalnym. Taką lokalną obecność zapewnia się w szczególności w tych państwach członkowskich lub regionach, które napotyka trudności przy opracowywaniu projektów w ramach Funduszu InvestEU. Centrum Doradztwa InvestEU wspomaga transfer wiedzy na poziom regionalny i lokalny w celu budowania regionalnego i lokalnego potencjału i rozwijania wiedzy fachowej, aby umożliwić udzielanie wsparcia, o którym mowa w ust. 1, w tym wsparcia na rzecz realizacji i dostosowywania małych projektów.

8. Aby zapewnić wsparcie doradcze, o którym mowa w ust. 1, oraz ułatwić udzielanie tego wsparcia na poziomie lokalnym, Centrum Doradztwa InvestEU współpracuje w miarę możliwości z krajowymi bankami prorozwojowymi i krajowymi instytucjami prorozwojowymi i korzysta z ich wiedzy fachowej. W stosownych przypadkach umowy o współpracy z krajowymi bankami prorozwojowymi i krajowymi instytucjami prorozwojowymi są zawierane w ramach Centrum Doradztwa InvestEU z co najmniej jednym krajowym bankiem prorozwojowym lub jedną krajową instytucją prorozwojową na państwo członkowskie.

9. Partnerzy wykonawczy, stosownie do sytuacji, oferują promotorom projektów ubiegającym się o finansowanie, w tym w szczególności promotorom małych projektów, pomoc polegającą na wystąpieniu do Centrum Doradztwa InvestEU o wsparcie dla ich projektów w celu, w stosownych przypadkach, usprawnienia przygotowania ich projektów oraz umożliwienia oceny możliwości połączenia projektów.

W stosownych przypadkach partnerzy wykonawczy i partnerzy doradczy informują promotorów projektów również o możliwości umieszczenia ich projektów na portalu InvestEU, o którym mowa w art. 26.

ROZDZIAŁ VII

Portal InvestEU

Artykuł 26

Portal InvestEU

1. Komisja ustanawia portal InvestEU. Portal InvestEU ma postać łatwo dostępnej i przyjaznej dla użytkownika bazy projektów, która zawiera odpowiednie informacje o każdym z projektów.
2. Portal InvestEU stanowi kanał, za pośrednictwem którego promotorzy projektów mogą prezentować inwestorom projekty, dla których poszukują finansowania. Zamieszczenie projektów w portalu InvestEU pozostaje bez uszczerbku dla decyzji o ostatecznym wyborze projektów wspieranych na podstawie niniejszego rozporządzenia lub na podstawie innego instrumentu Unii lub dla decyzji o finansowaniu ze środków publicznych. W portalu InvestEU zamieszcza się tylko te projekty, które są zgodne z prawem i politykami Unii.
3. Komisja przekazuje projekty, które są zgodne z prawem i politykami Unii, odpowiednim partnerom wykonawczym. W stosownych przypadkach i w przypadku istnienia inicjatywy doradczej Komisja przekazuje również takie projekty do Centrum Doradztwa InvestEU.
4. Partnerzy wykonawczy analizują projekty, które znajdują się w ich zasięgu geograficznym i wchodzą w zakres ich działalności.

ROZDZIAŁ VIII

Rozliczalność, monitorowanie i sprawozdawczość, ewaluacja i kontrola

Artykuł 27

Rozliczalność

1. Na wniosek Parlamentu Europejskiego lub Rady przewodniczący Rady Kierowniczej składa sprawozdanie z działalności Funduszu InvestEU instytucji, która o to wnosi, w tym przez udział w wysłuchaniu przed Parlamentem Europejskim.
2. Przewodniczący Rady Kierowniczej odpowiada ustnie lub pisemnie na pytania skierowane do Funduszu InvestEU przez Parlament Europejski lub Radę w terminie pięciu tygodni od daty otrzymania pytania.

*Artykuł 28***Monitorowanie i sprawozdawczość**

1. Wskaźniki na potrzeby sprawozdawczości dotyczącej postępów Programu InvestEU w realizacji celów ogólnych i szczegółowych określonych w art. 3 określa załącznik III.
2. System sprawozdawczości dotyczącej realizacji celów zapewnia efektywne, skuteczne i terminowe gromadzenie danych na potrzeby monitorowania realizacji i rezultatów programu oraz zapewnia, aby dane te umożliwiały odpowiednie monitorowanie portfela ryzyka i gwarancji. W tym celu na partnerów wykonawczych, partnerów doradczych oraz innych odbiorców środków finansowych Unii, stosownie do przypadku, nakłada się proporcjonalne wymogi dotyczące sprawozdawczości.
3. Komisja składa sprawozdanie z realizacji Programu InvestEU zgodnie z art. 241 i 250 rozporządzenia finansowego. Zgodnie z art. 41 ust. 5 rozporządzenia finansowego roczne sprawozdanie dostarcza informacji na temat stopnia realizacji Programu w stosunku do jego celów i wskaźników efektywności. W tym celu każdy z partnerów wykonawczych przekazuje co roku informacje niezbędne, aby umożliwić Komisji wypełnienie jej obowiązków sprawozdawczych, w tym informacje na temat funkcjonowania gwarancji UE.
4. Co sześć miesięcy każdy z partnerów wykonawczych przedkłada Komisji sprawozdanie na temat operacji z zakresu finansowania i inwestycji objętych niniejszym rozporządzeniem, w podziale na, stosownie do przypadku, moduł unijny i moduł państw członkowskich. Informacje o module państw członkowskich każdy partner wykonawczy przekazuje również państwu członkowskiemu, którego moduł realizuje. Sprawozdanie to zawiera ocenę zgodności z wymogami dotyczącymi wykorzystania gwarancji UE oraz z kluczowymi wskaźnikami efektywności określonymi w załączniku III do niniejszego rozporządzenia. Sprawozdanie zawiera również dane operacyjne, statystyczne, finansowe i księgowość dotyczące poszczególnych operacji z zakresu finansowania lub inwestycji oraz oszacowanie oczekiwanych przepływów pieniężnych na poziomie modułu, segmentu polityki i całego Funduszu InvestEU. Raz do roku w sprawozdaniu Grupy EBI, a – w stosownych przypadkach – także innych partnerów wykonawczych zamieszcza się również informacje o barierach dla inwestycji napotkanych podczas prowadzenia operacji z zakresu finansowania i inwestycji objętych niniejszym rozporządzeniem. Sprawozdania muszą zawierać informacje, które partnerzy wykonawczy mają obowiązek przekazywać zgodnie z art. 155 ust. 1 lit. a) rozporządzenia finansowego.
5. Aby zapewnić skuteczną ocenę postępów w realizacji celów Programu InvestEU, Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 34 w celu wprowadzenia zmian w załączniku III w odniesieniu do wskaźników, jeżeli zostanie to uznane za konieczne, oraz uzupełniania niniejszego rozporządzenia o uregulowania dotyczące monitorowania i ewaluacji.

*Artykuł 29***Ewaluacja**

1. Przeprowadza się ewaluację Programu InvestEU, aby w odpowiednim czasie uwzględnić ich wyniki w procesie decyzyjnym.
2. Do dnia 30 września 2024 r. Komisja przedstawi Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie z niezależnej śródkresowej ewaluacji Programu InvestEU, w szczególności w odniesieniu do wykorzystania gwarancji UE, wykonania spoczywających na Grupie EBI obowiązków określonych w art. 11 ust. 1 akapit pierwszy lit. b) i c), alokacji środków z gwarancji UE, o której mowa w art. 13 ust. 4 i 5, realizacji Centrum Doradztwa InvestEU, alokacji środków budżetowych, o której mowa w art. 11 ust. 1 akapit pierwszy lit. d) ppkt (i), a także w odniesieniu do art. 8 ust. 8. W ewaluacji wykazuje się w szczególności, w jaki sposób włączenie partnerów wykonawczych i partnerów doradczych w realizację Programu InvestEU przyczyniło się do osiągnięcia celów Programu InvestEU oraz celów polityki UE, zwłaszcza pod względem wartości dodanej oraz równowagi geograficznej i sektorowej wspieranych operacji z zakresu finansowania i inwestycji. W ramach ewaluacji dokonuje się również oceny stosowania kontroli zrównoważonego charakteru projektów zgodnie z art. 8 ust. 5 oraz ukierunkowania na MŚP w ramach segmentu polityki dotyczącego MŚP, o którym mowa w art. 8 ust. 1 lit. c).

3. Po zakończeniu realizacji Programu InvestEU, lecz nie później niż dnia 31 grudnia 2031 r., Komisja przedstawi Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie z niezależnej ewaluacji końcowej Programu InvestEU, w szczególności w odniesieniu do wykorzystania gwarancji UE.
4. Komisja przekazuje stanowisko dotyczące ewaluacji, opatrzone własnymi uwagami, Parlamentowi Europejskiemu, Radzie, Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu i Komitetowi Regionów.
5. Partnerzy wykonawczy i partnerzy doradczy wnoszą wkład w ewaluację, o których mowa w ust. 2 i 3, i przekazują Komisji informacje niezbędne do ich przeprowadzenia.
6. Zgodnie z art. 211 ust. 1 rozporządzenia finansowego Komisja co trzy lata uwzględni w sprawozdaniu rocznym, o którym mowa w art. 250 rozporządzenia finansowego, przegląd adekwatności wskaźnika zasilenia rezerw określonego w art. 4 ust. 1 niniejszego rozporządzenia w stosunku do rzeczywistego profilu ryzyka operacji z zakresu finansowania i inwestycji objętych gwarancją UE. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 34 niniejszego rozporządzenia w celu zmiany niniejszego rozporządzenia poprzez skorygowanie, na podstawie tego przeglądu, wskaźnika zasilenia rezerw określonego w art. 4 ust. 1 niniejszego rozporządzenia o maksymalnie 15 %.

Artykuł 30

Audyty

Audyty dotyczące wykorzystania finansowania unijnego przeprowadzane przez osoby lub podmioty, w tym przez osoby lub podmioty inne niż te, które zostały upoważnione przez instytucje lub organy Unii, stanowią podstawę ogólnej pewności zgodnie z art. 127 rozporządzenia finansowego.

Artykuł 31

Ochrona interesów finansowych Unii

W przypadku gdy państwo trzecie uczestniczy w Programie InvestEU na podstawie decyzji przyjętej na mocy umowy międzynarodowej lub na podstawie jakiegokolwiek innego instrumentu prawnego, przyznaje ono właściwemu urzędnikowi zatwierdzającemu, OLAF i Trybunałowi Obrachunkowemu niezbędne prawa i dostęp, umożliwiające tym podmiotom wykonywanie w pełni ich odpowiednich kompetencji. W przypadku OLAF takie prawa obejmują prawo do prowadzenia dochodzeń, w tym kontroli na miejscu i inspekcji, przewidzianych w rozporządzeniu (UE, Euratom) nr 883/2013.

ROZDZIAŁ IX

Przejrzystość i eksponowanie

Artykuł 32

Informacja, komunikacja i upublicznianie

1. Partnerzy wykonawczy i partnerzy doradczy podają informacje o pochodzeniu finansowania unijnego oraz zapewniają jego eksponowanie, w szczególności podczas promowania działań i ich rezultatów, poprzez dostarczanie spójnych, skutecznych i ukierunkowanych informacji przeznaczonych dla różnych grup odbiorców, w tym dla mediów i opinii publicznej.

Stosowanie wymogów określonych w akapicie pierwszym do projektów w sektorze obrony i sektorze kosmicznym oraz w cyberbezpieczeństwie jest uzależnione od dopełnienia wszelkich obowiązków w zakresie poufności lub zachowania tajemnicy.

2. Partnerzy wykonawczy i partnerzy doradcy informują lub zobowiązują innych pośredników finansowych do poinformowania odbiorców końcowych, w tym MŚP, o istnieniu wsparcia z Programu InvestEU poprzez umieszczenie tej informacji w widocznym miejscu – w szczególności w przypadku MŚP – w odnośnych umowach o udzieleniu wsparcia z Programu InvestEU, aby zwiększyć świadomość istnienia Programu w społeczeństwie i poprawić jego wyeksponowanie.
3. Komisja prowadzi działania informacyjne i komunikacyjne związane z Programem InvestEU oraz realizowanymi w jego ramach działaniami i uzyskanymi rezultatami. Zasoby finansowe przydzielone na Program InvestEU przyczyniają się również do komunikacji instytucjonalnej na temat priorytetów politycznych Unii, w zakresie, w jakim priorytety te są związane z celami, o których mowa w art. 3.

ROZDZIAŁ X

Udział Unii Europejskiej w podwyższeniu kapitału Europejskiego Funduszu Inwestycyjnego

Artykuł 33

Udział w podwyższeniu kapitału EFI

Oprócz udziałów w EFI na dzień 3 grudnia 2020 r., Unia obejmuje nie więcej niż 853 udziały w EFI, każdy o wartości nominalnej 1 000 000 EUR, tak aby jej względny udział w kapitale pozostał na poziomie odpowiadającym poziomowi z dnia 3 grudnia 2020 r. Objęcie udziałów i wpłata w maksymalnej kwocie 375 000 000 EUR za opłaconą część udziałów i za premię emisyjną następują zgodnie z warunkami zatwierdzonymi przez Walne Zgromadzenie EFI i przed dniem 31 grudnia 2021 r. Objęta w ten sposób, lecz nieopłacona część udziałów nabytych na podstawie niniejszego artykułu nie może przekraczać kwoty 682 400 000 EUR.

ROZDZIAŁ XI

Przepisy przejściowe i końcowe

Artykuł 34

Wykonywanie przekazanych uprawnień

1. Powierzenie Komisji uprawnień do przyjmowania aktów delegowanych podlega warunkom określonym w niniejszym artykule. W przypadku aktów delegowanych dotyczących działań, które mają być prowadzone przez Grupę EBI i innych partnerów wykonawczych lub z udziałem tej grupy i tych partnerów, Komisja konsultuje się z Grupą EBI i innymi potencjalnymi partnerami wykonawczymi przed opracowaniem tych aktów delegowanych.
2. Uprawnienia do przyjmowania aktów delegowanych, o których mowa w art. 8 ust. 9, art. 22 ust. 4, art. 28 ust. 5 i art. 29 ust. 6, powierza się Komisji do dnia 31 grudnia 2028 r. Komisja sporządza sprawozdanie dotyczące przekazania uprawnień nie później niż dziewięć miesięcy przed upływem tego terminu. Przekazanie uprawnień zostaje automatycznie przedłużone na takie same okresy, chyba że Parlament Europejski lub Rada sprzeciwią się takiemu przedłużeniu nie później niż trzy miesiące przed końcem każdego okresu.
3. Przekazanie uprawnień, o którym mowa w art. 8 ust. 9, art. 22 ust. 4, art. 28 ust. 5 i art. 29 ust. 6, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* lub w późniejszym terminie określonym w tej decyzji. Nie wpływa ona na ważność już obowiązujących aktów delegowanych.
4. Przed przyjęciem aktu delegowanego Komisja konsultuje się z ekspertami wyznaczonymi przez każde państwo członkowskie zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa.

5. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

6. Akt delegowany przyjęty na podstawie art. 8 ust. 9, art. 22 ust. 4, art. 27 ust. 5 i art. 29 ust. 6 wchodzi w życie tylko wówczas, gdy ani Parlament Europejski, ani Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie dwóch miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, lub gdy, przed upływem tego terminu, zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

Artykuł 35

Przepisy przejściowe

1. Na zasadzie odstępstwa od art. 209 ust. 3 akapity pierwszy i czwarty rozporządzenia finansowego wszelkie dochody, spłaty i kwoty odzyskane z tytułu instrumentów finansowych utworzonych w ramach programów, o których mowa w załączniku IV do niniejszego rozporządzenia, mogą być wykorzystywane do tworzenia rezerw na gwarancję UE przewidzianą w niniejszym rozporządzeniu, z uwzględnieniem odpowiednich przepisów dotyczących budżetu ustanowionych w rozporządzeniu w sprawie instrumentu pożyczkowego na rzecz sektora publicznego na lata 2021–2027.

2. Na zasadzie odstępstwa od art. 213 ust. 4 lit. a) rozporządzenia finansowego wszelkie nadwyżki rezerw na gwarancję UE ustanowioną na podstawie rozporządzenia (UE) 2015/1017 mogą być wykorzystywane do tworzenia rezerw na gwarancję UE przewidzianą w niniejszym rozporządzeniu, z uwzględnieniem odpowiednich przepisów dotyczących budżetu ustanowionych w rozporządzeniu w sprawie instrumentu pożyczkowego na rzecz sektora publicznego na lata 2021–2027.

3. Kwotę 6 074 000 000 EUR w cenach bieżących, o której mowa w art. 2 ust. 2 lit. c) rozporządzenia (UE) 2020/2094, przeznacza się na:

- a) tworzenie rezerw na gwarancję UE przewidzianą w niniejszym rozporządzeniu w kwocie 5 930 000 000 EUR w cenach bieżących, niezależnie od zasobów, o których mowa w art. 211 ust. 4 akapit pierwszy rozporządzenia finansowego;
- b) wdrożenie działań przewidzianych w rozdziałach VI i VII niniejszego rozporządzenia oraz działań, o których mowa w art. 1 ust. 3 zdanie drugie rozporządzenia (UE) 2020/2094, z zastrzeżeniem art. 3 ust. 4 i 8 tego rozporządzenia – w kwocie 142 500 000 EUR w cenach bieżących.

Kwota ta stanowi zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel zgodnie z art. 21 ust. 5 rozporządzenia finansowego.

4. Na zasadzie odstępstwa od art. 16 ust. 1 akapit drugi niniejszego rozporządzenia operacje z zakresu finansowania i inwestycji podpisane lub zawarte przez partnera wykonawczego w okresie od dnia 1 stycznia 2021 r. do dnia podpisania odpowiednich umów w sprawie gwarancji mogą być objęte gwarancją UE, pod warunkiem że operacje te zostaną wskazane w umowie w sprawie gwarancji, przejdą pomyślnie kontrolę zgodności z polityką, o której mowa w art. 23 ust. 1 niniejszego rozporządzenia, lub uzyskają pozytywną opinię w ramach procedury przewidzianej w art. 19 statutu EBI i zostaną w obu przypadkach zatwierdzone przez Komitet Inwestycyjny zgodnie z art. 24 niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 36

Zmiana w rozporządzeniu (UE) 2015/1017

W rozporządzeniu (UE) 2015/1017 dodaje się artykuł w brzmieniu:

„Artykuł 11a

Łączenie portfela EFIS z innymi portfelami

Na zasadzie odstępstwa od art. 11 ust. 6 niniejszego rozporządzenia i art. 10 ust. 2 akapit drugi niniejszego rozporządzenia, gwarancja UE może pokryć straty, o których mowa w art. 11 ust. 6 niniejszego rozporządzenia, w odniesieniu do całego portfela działań w zakresie finansowania i inwestycji wspieranych przez produkty finansowe, o których mowa w art. 7 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/523 (*).

(*) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/523 z dnia 24 marca 2021 r. ustanawiające Program InvestEU i zmieniające rozporządzenie (UE) 2015/1017 (Dz.U. L 107 z 26.3.2021, s. 30).”.

*Artykuł 37***Wejście w życie**

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie z dniem jego opublikowania w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia 1 stycznia 2021 r.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 24 marca 2021 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego

D.M. SASSOLI

Przewodniczący

W imieniu Rady

A.P. ZACARIAS

Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK I

KWOTY GWARANCJI UE W ROZBICIU NA CELE SZCZEGÓŁOWE

Orientacyjny podział pomiędzy operacje z zakresu finansowania i inwestycji, o którym mowa w art. 4 ust. 2 akapit czwarty, jest następujący:

- a) do 9 887 682 891 EUR na cele, o których mowa w art. 3 ust. 2 lit. a);
 - b) do 6 575 653 460 EUR na cele, o których mowa w art. 3 ust. 2 lit. b);
 - c) do 6 906 732 440 EUR na cele, o których mowa w art. 3 ust. 2 lit. c);
 - d) do 2 782 241 282 EUR na cele, o których mowa w art. 3 ust. 2 lit. d).
-

ZAŁĄCZNIK II

DZIEDZINY KWALIFIKUJĄCE SIĘ DO OBJĘCIA OPERACJAMI Z ZAKRESU FINANSOWANIA I INWESTYCJI

Operacje z zakresu finansowania i inwestycji mogą obejmować inwestycje strategiczne mające na celu wsparcie odbiorców końcowych, których działalność ma strategiczne znaczenie dla Unii, w szczególności z punktu widzenia zielonej transformacji i transformacji cyfrowej, zwiększonej odporności i wzmocnienia strategicznych łańcuchów wartości. Mogą one obejmować ważne projekty stanowiące przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania. Operacje z zakresu finansowania i inwestycji mogą wchodzić w zakres co najmniej jednej z poniższych dziedzin:

- 1) rozwój sektora energetycznego zgodnie z priorytetami unii energetycznej, w tym bezpieczeństwem dostaw energii, przejściem na czystą energię, a także zobowiązaniami przyjętymi w ramach Agendy na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 oraz porozumienia paryskiego, w szczególności poprzez:
 - a) zwiększenie produkcji, dostaw lub wykorzystania czystej i zrównoważonej energii ze źródeł odnawialnych oraz innych bezpiecznych i zrównoważonych bezemisyjnych i niskoemisyjnych źródeł energii i rozwiązań;
 - b) efektywność energetyczną i oszczędność energii (z naciskiem na ograniczanie popytu za pomocą zarządzania popytem i modernizacji budynków);
 - c) rozwój i modernizację zrównoważonej infrastruktury energetycznej i przekształcenie jej w infrastrukturę inteligentną, w szczególności technologii magazynowania, elektroenergetycznych połączeń międzysystemowych między państwami członkowskimi oraz inteligentnych sieci, zarówno na poziomie przesyłu, jak i dystrybucji;
 - d) rozwój innowacyjnych bezemisyjnych i niskoemisyjnych systemów ciepłowniczych oraz kogeneracji;
 - e) produkcję i dostawę zrównoważonych paliw syntetycznych ze źródeł odnawialnych lub neutralnych pod względem emisji dwutlenku węgla oraz innych bezpiecznych i zrównoważonych bezemisyjnych i niskoemisyjnych źródeł energii, biopaliw, biomasy i paliw alternatywnych, w tym paliw dla wszystkich rodzajów transportu, zgodnie z celami dyrektywy (UE) 2018/2001;
 - f) infrastrukturę na potrzeby wychwytywania i składowania dwutlenku węgla w procesach przemysłowych, instalacjach bioenergetycznych i zakładach wytwórczych z myślą o transformacji energetycznej; oraz
 - g) infrastrukturę krytyczną – fizyczną lub wirtualną – w tym elementy infrastruktury uznawane za krytyczne, a także grunty i nieruchomości o kluczowym znaczeniu dla korzystania z takiej infrastruktury krytycznej oraz dostarczania towarów i świadczenia usług mających zasadnicze znaczenie dla eksploatacji i utrzymania infrastruktury krytycznej;
- 2) rozwój zrównoważonej i bezpiecznej infrastruktury transportowej oraz rozwiązań w zakresie mobilności, wyposażenia i innowacyjnych technologii, zgodnie z priorytetami Unii w zakresie transportu oraz ze zobowiązaniami podjętymi na mocy porozumienia paryskiego, w szczególności poprzez:
 - a) projekty wspierające rozwój infrastruktury transeuropejskiej sieci transportowej (TEN-T), w tym jej konserwację i bezpieczeństwo, rozwój węzłów miejskich TEN-T, portów morskich i śródlądowych, portów lotniczych, terminali multimodalnych oraz połączeń takich terminali z sieciami TEN-T, a także aplikacji telematycznych, o których mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1315/2013⁽¹⁾;
 - b) projekty infrastrukturalne TEN-T przewidujące wykorzystanie co najmniej dwóch różnych rodzajów transportu, w szczególności multimodalne terminale towarowe oraz węzły transportowe w przewozie osób;
 - c) projekty w zakresie inteligentnej i zrównoważonej mobilności w miastach, dotyczące niskoemisyjnych rodzajów transportu miejskiego, w tym rozwiązania w zakresie żeglugi śródlądowej i innowacyjne rozwiązania w zakresie mobilności, niedyskryminacyjnej dostępności, ograniczenia zanieczyszczenia powietrza i hałasu, zużycia energii, sieci inteligentnych miast, utrzymania i zwiększenia poziomu bezpieczeństwa oraz zmniejszenia liczby wypadków, także w odniesieniu do rowerzystów i pieszych;
 - d) wspieranie odnowy i modernizacji transportowych aktywów ruchomych w celu wdrożenia rozwiązań w zakresie mobilności niskoemisyjnej i bezemisyjnej, w tym poprzez stosowanie paliw alternatywnych w pojazdach reprezentujących wszystkie rodzaje transportu;

(¹) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1315/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie unijnych wytycznych dotyczących rozwoju transeuropejskiej sieci transportowej i uchylające decyzję nr 661/2010/UE (Dz.U. L 348 z 20.12.2013, s. 1).

- e) projekty dotyczące infrastruktury kolejowej, inne projekty kolejowe, projekty dotyczące infrastruktury żeglugi śródlądowej, transportu zbiorowego i portów morskich oraz autostrad morskich;
 - f) infrastrukturę paliw alternatywnych dla wszystkich rodzajów transportu, w tym infrastrukturę ładowania pojazdów elektrycznych;
 - g) inne projekty na rzecz inteligentnej i zrównoważonej mobilności dotyczące:
 - (i) bezpieczeństwa drogowego;
 - (ii) dostępności;
 - (iii) obniżenia emisji; lub
 - (iv) opracowywania i wdrażania nowych technologii i usług transportowych, takich jak usługi w zakresie podłączonych do internetu i autonomicznych rodzajów transportu lub zintegrowanych systemów biletowych;
 - h) projekty dotyczące utrzymania lub rozbudowy istniejącej infrastruktury transportowej, w tym autostrad w ramach TEN-T, gdy jest to niezbędne dla zwiększenia, utrzymania lub poprawy bezpieczeństwa drogowego, rozwoju usług ITS lub zagwarantowania integralności i standardów infrastruktury, rozwoju bezpiecznych stref i obiektów parkingowych, stacji ładowania pojazdów i zaopatrzenia w paliwa alternatywne; oraz
 - i) infrastrukturę krytyczną, w tym elementy infrastruktury uznawane za krytyczne, a także grunty i nieruchomości o kluczowym znaczeniu dla korzystania z takiej infrastruktury krytycznej oraz dostarczania towarów i świadczenia usług mających zasadnicze znaczenie dla eksploatacji i utrzymania infrastruktury krytycznej;
- 3) środowisko i zasoby, w szczególności pod względem:
- a) infrastruktury wodnej, w tym zaopatrzenia w wodę pitną i gospodarki ściekowej, a także wydajności sieci, ograniczenia wycieków, infrastruktury służącej do odprowadzania i oczyszczania ścieków, infrastruktury nadbrzeżnej i innej zielonej infrastruktury powiązanej z gospodarką wodną;
 - b) infrastruktury gospodarowania odpadami;
 - c) projektów i przedsięwzięć w dziedzinie zarządzania zasobami środowiskowymi i zrównoważonych technologii;
 - d) wzmocnienia i odbudowy ekosystemów i usług ekosystemowych, także dzięki ochronie przyrody i różnorodności biologicznej za pomocą projektów na rzecz zielonej i błękitnej infrastruktury;
 - e) zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich, wiejskich i przybrzeżnych;
 - f) działań w dziedzinie zmiany klimatu, przystosowania się do niej i jej łagodzenia, w tym zmniejszania ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi;
 - g) projektów i przedsięwzięć służących wprowadzeniu gospodarki o obiegu zamkniętym dzięki uwzględnieniu aspektów efektywnego gospodarowania zasobami w procesie produkcji i cyklu życia produktów, w tym zrównoważonych dostaw surowców pierwotnych i wtórnych;
 - h) dekarbonizacji sektorów energochłonnych i znacznego obniżenia emisyjności takich sektorów, w tym projektów demonstracyjnych dotyczących innowacyjnych technologii niskoemisyjnych oraz ich wdrażania;
 - i) dekarbonizacji produkcji energii i łańcucha jej dystrybucji przez stopniowe odchodzenie od węgla i ropy naftowej; oraz
 - j) projektów promujących zrównoważone dziedzictwo kulturowe;
- 4) rozwój infrastruktury łączności cyfrowej – fizycznej lub wirtualnej – w szczególności za pomocą projektów, które wspierają wdrażanie cyfrowych sieci o bardzo dużej przepustowości lub łączność 5G lub które poprawiają łączność cyfrową i dostęp do niej, w szczególności na obszarach wiejskich i w regionach peryferyjnych;

- 5) badania naukowe, rozwój i innowacje, w szczególności poprzez:
 - a) projekty w zakresie badań naukowych i innowacji, które przyczyniają się do realizacji celów programu „Horyzont Europa”, w tym infrastrukturę badawczą i wspieranie środowiska akademickiego;
 - b) projekty korporacyjne, w tym szkolenia i wspieranie tworzenia klastrów i sieci przedsiębiorstw;
 - c) projekty i programy demonstracyjne, a także wdrażanie powiązanych technologii, procesów i infrastruktury;
 - d) wspólne projekty w dziedzinie badań naukowych i innowacji z udziałem środowisk akademickich, organizacji badawczych i innowacyjnych oraz przemysłu; partnerstwa publiczno-prywatne i organizacje społeczeństwa obywatelskiego;
 - e) transfer wiedzy i technologii;
 - f) badania w dziedzinie kluczowych technologii prorozwojowych i ich przemysłowych zastosowań obejmujące również nowe materiały i materiały zaawansowane; oraz
 - g) nowe skuteczne i dostępne produkty związane z opieką zdrowotną, w tym badania, rozwój, innowacje i wytwarzanie produktów leczniczych, wyrobów medycznych, produktów diagnostycznych i produktów leczniczych terapii zaawansowanej oraz nowych środków przeciwdrobnoustrojowych, jak również innowacyjne procesy opracowywania tych produktów pozwalające uniknąć testów na zwierzętach;
- 6) rozwój, wdrażanie i upowszechnianie technologii i usług cyfrowych, zwłaszcza technologii i usług cyfrowych, w tym mediów, platform usług internetowych i bezpiecznej komunikacji cyfrowej, przyczyniających się do osiągnięcia celów programu „Cyfrowa Europa”, w szczególności za pomocą:
 - a) sztucznej inteligencji;
 - b) technologii kwantowej;
 - c) infrastruktury z zakresu cyberbezpieczeństwa i ochrony sieci;
 - d) internetu rzeczy;
 - e) technologii blockchain i innych technologii rozproszonego rejestru;
 - f) zaawansowanych umiejętności cyfrowych;
 - g) robotyki i automatyzacji;
 - h) fotoniki;
 - i) innych zaawansowanych technologii i usług cyfrowych przyczyniających się do cyfryzacji przemysłu unijnego oraz do włączenia technologii, usług i umiejętności cyfrowych do unijnego sektora transportu; oraz
 - j) zakładów recyklingu i instalacji produkcyjnych do produkcji komponentów i urządzeń technologii informacyjno-komunikacyjnych w Unii;
- 7) wsparcie finansowe podmiotów zatrudniających do 499 pracowników, ze szczególnym uwzględnieniem MŚP i małych spółek o średniej kapitalizacji, w szczególności przez:
 - a) zapewnienie kapitału obrotowego i inwestycji;
 - b) zapewnienie finansowania ryzyka od etapu początkowego do etapu ekspansji w celu zapewnienia ich czołowej pozycji technologicznej w ramach innowacyjnych i zrównoważonych sektorów, w tym poprzez wzmocnienie ich zdolności w zakresie cyfryzacji i innowacyjności oraz ich globalnej konkurencyjności;
 - c) zapewnienie finansowania do celów wykupu pracowniczego przedsiębiorstwa lub udziałów pracowniczych w przedsiębiorstwie;
- 8) sektor kultury i kreatywny, dziedzictwo kulturowe, media, sektor audio-wizualny, dziennikarstwo i prasa, w szczególności poprzez rozwój nowych technologii, wykorzystanie technologii cyfrowych i technologiczne zarządzanie prawami własności intelektualnej;

- 9) turystyka;
- 10) rekultywacja terenów przemysłowych (także zanieczyszczonych) i przywracanie takich terenów do zrównoważonego użytkowania;
- 11) zrównoważone rolnictwo, leśnictwo, rybołówstwo, akwakultura i inne elementy szerzej rozumianej zrównoważonej biogospodarki;
- 12) inwestycje społeczne, w tym wspierające wdrażanie Europejskiego filaru praw socjalnych, w szczególności poprzez:
 - a) mikrofinansowanie, finansowanie etyczne, finansowanie przedsiębiorstw społecznych oraz gospodarkę społeczną;
 - b) popyt na umiejętności i ich podaż;
 - c) kształcenie, szkolenia i usługi powiązane, również dla dorosłych;
 - d) infrastrukturę społeczną, w szczególności:
 - (i) dostępne dla wszystkich, sprzyjające włączeniu społecznemu kształcenie i szkolenie, w tym wczesną edukację i opiekę nad dzieckiem, związaną z tym infrastrukturę edukacyjną i placówki edukacyjne, pieczę zastępczą, mieszkania studenckie oraz wyposażenie cyfrowe;
 - (ii) przystępne cenowo mieszkania socjalne ^(?);
 - (iii) opiekę zdrowotną i długoterminową, w tym przychodnie, szpitale, podstawową opiekę zdrowotną, opiekę domową i opiekę środowiskową;
 - e) innowacje społeczne, w tym innowacyjne rozwiązania i programy społeczne mające na celu promowanie oddziaływania społecznego i zmian społecznych w dziedzinach wymienionych w lit. a)–d) oraz f)–j);
 - f) działania kulturalne o celach społecznych;
 - g) działania na rzecz równouprawnienia płci;
 - h) integrację osób znajdujących się w trudnej sytuacji, w tym obywateli państw trzecich;
 - i) innowacyjne rozwiązania w zakresie opieki zdrowotnej, w tym e-zdrowie, usługi zdrowotne i nowe modele opieki;
 - j) integrację osób z niepełnosprawnością i poprawę dostępności dla takich osób;
- 13) rozwój przemysłu obronnego służący strategicznej niezależności Unii, w szczególności przez wspieranie:
 - a) łańcucha dostaw w unijnym przemyśle obronnym, w szczególności poprzez finansowe wsparcie dla MŚP i spółek o średniej kapitalizacji;
 - b) przedsiębiorstw uczestniczących w projektach dotyczących innowacji radykalnych w sektorze obrony oraz ściśle związanych z technologiami podwójnego zastosowania;
 - c) łańcucha dostaw w sektorze obrony w ramach udziału w opartych na współpracy projektach badawczo-rozwojowych w dziedzinie obronności, w tym projektach wspieranych ze środków Europejskiego Funduszu Obronnego;
 - d) infrastruktury służącej badaniom naukowym i szkoleniom w dziedzinie obronności;
- 14) przestrzeń kosmiczna, w szczególności poprzez rozwój sektora kosmicznego zgodnie z celami Strategii kosmicznej dla Europy:
 - a) zmaksymalizowanie korzyści dla społeczeństwa i gospodarki Unii;
 - b) wspieranie konkurencyjności systemów i technologii kosmicznych, z uwzględnieniem w szczególności zagrożeń dla łańcuchów dostaw;
 - c) wspieranie przedsiębiorczości w przemyśle kosmicznym, w tym rozwój przedsiębiorstw niższego szczebla;
 - d) działanie na rzecz niezależności Unii w zakresie bezpiecznego i niezawodnego dostępu do przestrzeni kosmicznej, z uwzględnieniem aspektów podwójnego zastosowania;

^(?) Przez przystępne cenowo mieszkania socjalne należy rozumieć mieszkania skierowane do osób w niekorzystnej sytuacji lub w gorszym położeniu społecznym, które z powodu niewystarczających środków żyją w poważnej deprivacji mieszkaniowej lub nie są w stanie pozyskać mieszkania na warunkach rynkowych.

- 15) morza i oceany poprzez rozwój projektów i przedsięwzięć w obszarze niebieskiej gospodarki oraz zasady finansowania zrównoważonej niebieskiej gospodarki, w szczególności w zakresie przedsiębiorczości i gospodarki morskiej, odnawialnej energii morskiej i gospodarki o obiegu zamkniętym.
-

ZAŁĄCZNIK III

KLUCZOWE WSKAŹNIKI EFEKTYWNOŚCI I MONITOROWANIA

1. Wielkość finansowania udzielanego przy wsparciu z Funduszu InvestEU (w podziale na segmenty polityki)
 - 1.1 Wolumen podpisanych operacji
 - 1.2 Uruchomione inwestycje
 - 1.3 Kwota uruchomionego finansowania ze środków prywatnych
 - 1.4 Osiągnięta dźwignia finansowa i efekt mnożnikowy
2. Zasięg geograficzny finansowania udzielanego przy wsparciu Funduszu InvestEU (w podziale na segmenty polityki, państwa i regiony na poziomie wspólnej klasyfikacji jednostek terytorialnych do celów statystycznych (NUTS) 2)
 - 2.1 Liczba państw (państw członkowskich i państw trzecich) objętych operacjami
 - 2.2 Liczba regionów objętych operacjami
 - 2.3 Wolumen operacji w podziale na państwa (państwa członkowskie i państwa trzecie) i regiony
3. Oddziaływanie finansowania udzielanego przy wsparciu Funduszu InvestEU
 - 3.1 Liczba powstałych lub wspieranych miejsc pracy
 - 3.2 Inwestycje wspierające cele klimatyczne, w stosownych przypadkach w podziale na segmenty polityki
 - 3.3 Inwestycje wspierające cyfryzację
 - 3.4 Inwestycje wspierające transformację przemysłową
 - 3.5 Inwestycje wspierające sprawiedliwą transformację
 - 3.6 Inwestycje strategiczne
 - liczba i wolumen operacji przyczyniających się do zapewnienia infrastruktury krytycznej
 - liczba i wolumen operacji przyczyniających się do inwestycji w cyberbezpieczeństwo, przestrzeń kosmiczną i obronę
4. Zrównoważona infrastruktura
 - 4.1 Energia: energia ze źródeł odnawialnych i innych bezpiecznych i zrównoważonych bezemisyjnych i niskoemisyjnych źródeł energii – dodatkowa zainstalowana moc wytwarzania energii (w megawatach (MW))
 - 4.2 Energia: liczba gospodarstw domowych oraz liczba obiektów publicznych i komercyjnych z lepszą klasą zużycia energii
 - 4.3 Energia: szacunkowe oszczędności energii uzyskane w ramach projektów (w kilowatogodzinach (kWh))
 - 4.4 Energia: emisje gazów cieplarnianych w tonach ekwiwalentu CO₂, które udało się ograniczyć lub których udało się uniknąć w ciągu roku
 - 4.5 Energia: wolumen inwestycji w rozwój i modernizację zrównoważonej infrastruktury energetycznej i przekształcanie jej w infrastrukturę inteligentną
 - 4.6 Technologie cyfrowe: liczba dodatkowych gospodarstw domowych, przedsiębiorstw lub budynków publicznych posiadających dostęp szerokopasmowy do sieci o przepustowości co najmniej 100 Mb/s, którą można zwiększyć do przepustowości mierzonej w gigabitach, lub liczba utworzonych hotspotów WiFi
 - 4.7 Transport: uruchomione inwestycje, w szczególności w TEN-T
 - liczba projektów transgranicznych i projektów dotyczących brakujących połączeń (w tym projekty związane z węzłami miejskimi, regionalnymi transgranicznymi połączeniami kolejowymi, platformami multimodalnymi, portami morskimi, portami śródlądowymi, połączeniami z portami lotniczymi oraz terminalami kolejowodrogowymi sieci bazowej i kompleksowej TEN-T)
 - liczba projektów przyczyniających się do cyfryzacji transportu, w szczególności poprzez wdrażanie europejskiego systemu zarządzania ruchem kolejowym (ERTMS), systemu informacji rzecznej (RIS), inteligentnego systemu transportowego (ITS), systemu monitorowania i informacji o ruchu statków (VTMIS) / usług e-maritime oraz projektu badawczo-rozwojowego z zakresu zarządzania ruchem lotniczym w jednolitej europejskiej przestrzeni powietrznej (SESAR)

- liczba wybudowanych lub zmodernizowanych punktów zaopatrzenia w paliwa alternatywne
 - liczba projektów przyczyniających się do bezpieczeństwa transportu
- 4.8 Środowisko: inwestycje przyczyniające się do realizacji planów i programów wymaganych na mocy unijnego dorobku prawnego w dziedzinie środowiska, dotyczących jakości powietrza, a także wody, odpadów i przyrody
5. Badania, innowacje i cyfryzacja
- 5.1 Przyczynianie się do osiągnięcia celu zakładającego przeznaczenie 3 % produktu krajowego brutto (PKB) Unii na inwestycje w badania naukowe, rozwój i innowacje
- 5.2 Liczba wspieranych przedsiębiorstw (według wielkości), realizujących projekty w zakresie badań naukowych i innowacji
6. MŚP
- 6.1 Liczba wspieranych przedsiębiorstw według wielkości (mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa oraz małe spółki o średniej kapitalizacji)
- 6.2 Liczba wspieranych przedsiębiorstw w podziale na etapy rozwoju (początkowy, wzrost/ekspansja)
- 6.3 Liczba wspieranych przedsiębiorstw w podziale na państwa członkowskie i regiony na poziomie NUTS 2
- 6.4 Liczba przedsiębiorstw wspieranych w podziale na sektory według kodów statystycznej klasyfikacji działalności gospodarczej w Unii Europejskiej (NACE)
- 6.5 Odsetek wolumenu inwestycji w segmencie polityki dotyczącym MŚP skierowany do MŚP
7. Inwestycje społeczne i umiejętności
- 7.1 Infrastruktura społeczna: liczba miejsc w objętych wsparciem obiektach infrastruktury socjalnej i dostęp do nich w podziale na sektory: mieszkalnictwo, kształcenie, zdrowie, inne
- 7.2 Mikrofinansowanie oraz finansowanie przedsiębiorstw społecznych: liczba odbiorców mikrofinansowania i objętych wsparciem przedsiębiorstw społecznych
- 7.3 Umiejętności: liczba osób, które zdobywają nowe umiejętności lub które uzyskały potwierdzenie i poświadczenie umiejętności: kwalifikacja w ramach kształcenia i szkolenia formalnego
8. Centrum Doradztwa InvestEU
- 8.1 Liczba przypadków zaangażowania Centrum Doradztwa InvestEU w zapewnianie wsparcia doradczego w poszczególnych sektorach i państwach członkowskich
-

ZAŁĄCZNIK IV

PROGRAM INVESTEU – WCZEŚNIEJSZE INSTRUMENTY

A. Instrumenty kapitałowe:

- Europejski Instrument na rzecz Technologii (ETF98): decyzja Rady 98/347/WE z dnia 19 maja 1998 r. w sprawie środków pomocy finansowej dla innowacyjnych i tworzących nowe miejsca pracy małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) – inicjatywa na rzecz wzrostu i zatrudnienia (Dz.U. L 155 z 29.5.1998, s. 43).
- Projekty pilotażowe dotyczące transferu technologii (TTP): decyzja Komisji w sprawie przyjęcia uzupełniającej decyzji w sprawie finansowania dotyczącej finansowania działań z zakresu „Rynek wewnętrzny towarów i polityki sektorowe” Dyrekcji Generalnej ds. Przedsiębiorstw i Przemysłu na 2007 r. oraz w sprawie przyjęcia decyzji ramowej dotyczącej finansowania działania przygotowawczego „UE przyjmująca swoją rolę w zglobalizowanym świecie” i czterech projektów pilotażowych: „program »Erasmus« dla młodych przedsiębiorców”, „Działania promujące współpracę i partnerstwa mikro- oraz małych i średnich przedsiębiorstw”, „Transfer technologii” i „Modelowe Ośrodki Turystyczne Europy” Dyrekcji Generalnej ds. Przedsiębiorstw i Przemysłu na 2007 r.
- Europejski Instrument na rzecz Technologii (ETF01): decyzja Rady 2000/819/WE z dnia 20 grudnia 2000 r. w sprawie wieloletniego programu na rzecz przedsiębiorstw i przedsiębiorczości, w szczególności małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) (2001–2005) (Dz.U. L 333 z 29.12.2000, s. 84).
- Instrument na rzecz Wysokiego Wzrostu i Innowacji w MŚP w ramach programu na rzecz konkurencyjności i innowacji (CIP GIF): decyzja nr 1639/2006/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 2006 r. ustanawiająca Program ramowy na rzecz konkurencyjności i innowacji (2007–2013) (Dz.U. L 310 z 9.11.2006, s. 15).
- Instrument „Łącząc Europę” (CEF): rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1316/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. ustanawiające instrument „Łącząc Europę”, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 913/2010 oraz uchylające rozporządzenia (WE) nr 680/2007 i (WE) nr 67/2010 (Dz.U. L 348 z 20.12.2013, s. 129), zmienione rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/1017 z dnia 25 czerwca 2015 r. w sprawie Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych, Europejskiego Centrum Doradztwa Inwestycyjnego i Europejskiego Portalu Projektów Inwestycyjnych oraz zmieniającym rozporządzenia (UE) nr 1291/2013 i (UE) nr 1316/2013 – Europejski Fundusz na rzecz Inwestycji Strategicznych (Dz.U. L 169 z 1.7.2015, s. 1).
- Instrument kapitałowy na rzecz wzrostu COSME (COSME EFG): rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1287/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. ustanawiające program na rzecz konkurencyjności przedsiębiorstw oraz na rzecz małych i średnich przedsiębiorstw (COSME) (2014–2020) i uchylające decyzję nr 1639/2006/WE (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 33).
- Instrument kapitałowy InnovFin:
 - rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1291/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. ustanawiające „Horyzont 2020” – program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji (2014–2020) oraz uchylające decyzję nr 1982/2006/WE (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 104);
 - rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1290/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. ustanawiające zasady uczestnictwa i upowszechniania dla programu „Horyzont 2020” – programu ramowego w zakresie badań naukowych i innowacji (2014–2020) oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1906/2006 (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 81);
 - decyzja Rady 2013/743/UE z dnia 3 grudnia 2013 r. ustanawiająca program szczegółowy wdrażający program „Horyzont 2020” – program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji (2014–2020) i uchylająca decyzje 2006/971/WE, 2006/972/WE, 2006/973/WE, 2006/974/WE i 2006/975/WE (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 965).
- Okno inwestycyjne budowania potencjału w ramach EaSI: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1296/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie programu Unii Europejskiej na rzecz zatrudnienia i innowacji społecznych („EaSI”) i zmieniające decyzję nr 283/2010/UE ustanawiającą Europejski instrument mikrofinansowy na rzecz zatrudnienia i włączenia społecznego Progress (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 238).

B. Instrumenty gwarancyjne:

- System poręczeń dla MŚP '98 (SMEG98): decyzja Rady 98/347/WE z dnia 19 maja 1998 r. w sprawie środków pomocy finansowej dla innowacyjnych i tworzących nowe miejsca pracy małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) – inicjatywa na rzecz wzrostu i zatrudnienia (Dz.U. L 155 z 29.5.1998, s. 43).
- System poręczeń dla MŚP '01 (SMEG01): decyzja Rady 2000/819/WE z dnia 20 grudnia 2000 r. w sprawie wieloletniego programu na rzecz przedsiębiorstw i przedsiębiorczości, w szczególności małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) (2001–2005) (Dz.U. L 333 z 29.12.2000, s. 84).
- System poręczeń dla MŚP'07 w ramach programu na rzecz konkurencyjności i innowacji (CIP SMEG07): decyzja nr 1639/2006/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 2006 r. ustanawiająca Program ramowy na rzecz konkurencyjności i innowacji (2007–2013) (Dz.U. L 310 z 9.11.2006, s. 15).
- Europejski instrument mikrofinansowy Progress – Gwarancja (EPMF-G): decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady nr 283/2010/UE z dnia 25 marca 2010 r. ustanawiająca europejski instrument mikrofinansowy na rzecz zatrudnienia i włączenia społecznego Progress (Dz.U. L 87 z 7.4.2010, s. 1).
- Instrument oparty na podziale ryzyka (RSI) w ramach programu finansowania zgodnie z systemem podziału ryzyka:
 - decyzja nr 1982/2006/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. dotycząca siódmego programu ramowego Wspólnoty Europejskiej w zakresie badań, rozwoju technologicznego i demonstracji (2007–2013), oświadczenia Komisji (Dz.U. L 412 z 30.12.2006, s. 1);
 - decyzja Rady 2006/971/WE z dnia 19 grudnia 2006 r. dotycząca programu szczegółowego „Współpraca”, wdrażającego siódmy program ramowy Wspólnoty Europejskiej w dziedzinie badań, rozwoju technologicznego i demonstracji (2007–2013) (Dz.U. L 400 z 30.12.2006, s. 86);
 - decyzja Rady 2006/974/WE z dnia 19 grudnia 2006 r. dotycząca programu szczegółowego „Możliwości”, wdrażającego siódmy program ramowy Wspólnoty Europejskiej w dziedzinie badań, rozwoju technologicznego i demonstracji (2007–2013) (Dz.U. L 400 z 30.12.2006, s. 299);
- Instrument gwarancyjny EaSI: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1296/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie programu Unii Europejskiej na rzecz zatrudnienia i innowacji społecznych („EaSI”) i zmieniająca decyzję nr 283/2010/UE ustanawiającą Europejski instrument mikrofinansowy na rzecz zatrudnienia i włączenia społecznego Progress (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 238).
- Instrument gwarancji kredytowych programu COSME (COSME LGF): rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1287/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. ustanawiające program na rzecz konkurencyjności przedsiębiorstw oraz na rzecz małych i średnich przedsiębiorstw (COSME) (2014–2020) i uchylające decyzję nr 1639/2006/WE (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 33).
- Instrument dłużny InnovFin:
 - rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1290/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. ustanawiające zasady uczestnictwa i upowszechniania dla programu „Horyzont 2020” – programu ramowego w zakresie badań naukowych i innowacji (2014–2020) oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1906/2006 (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 81);
 - Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1291/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. ustanawiające „Horyzont 2020” – program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji (2014–2020) oraz uchylające decyzję nr 1982/2006/WE (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 104);
 - decyzja Rady 2013/743/UE z dnia 3 grudnia 2013 r. ustanawiająca program szczegółowy wdrażający program „Horyzont 2020” – program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji (2014–2020) i uchylająca decyzje 2006/971/WE, 2006/972/WE, 2006/973/WE, 2006/974/WE i 2006/975/WE (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 965).
- System poręczeń na rzecz sektora kultury i sektora kreatywnego (CCS GF): rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1295/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. ustanawiające program „Kreatywna Europa” (2014–2020) i uchylające decyzje nr 1718/2006/WE, nr 1855/2006/WE i nr 1041/2009/WE (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 221).

- Instrument gwarancji kredytów studenckich (SLGF): rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1288/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. ustanawiające „Erasmus+”: unijny program na rzecz kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu oraz uchylające decyzje nr 1719/2006/WE, 1720/2006/WE i 1298/2008/WE (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 50).
- Instrument finansowania prywatnego na rzecz efektywności energetycznej (PF4EE): rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1293/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia programu działań na rzecz środowiska i klimatu (LIFE) i uchylające rozporządzenie (WE) nr 614/2007 (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 185).

C. Instrumenty oparte na podziale ryzyka:

- Program finansowania zgodnie z systemem podziału ryzyka (RSFF): decyzja nr 1982/2006/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. dotycząca siódmego programu ramowego Wspólnoty Europejskiej w zakresie badań, rozwoju technologicznego i demonstracji (2007–2013), oświadczenia Komisji (Dz.U. L 412 z 30.12.2006, s. 1).
- InnovFin:
 - rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1291/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. ustanawiające „Horyzont 2020” – program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji (2014–2020) oraz uchylające decyzję nr 1982/2006/WE (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 104);
 - rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1290/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. ustanawiające zasady uczestnictwa i upowszechniania dla programu „Horyzont 2020” – programu ramowego w zakresie badań naukowych i innowacji (2014–2020) oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1906/2006 (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 81).
- Instrument dłużny w ramach instrumentu „Łącząc Europę” (CEF DI): Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1316/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. ustanawiające instrument „Łącząc Europę”, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 913/2010 oraz uchylające rozporządzenia (WE) nr 680/2007 i (WE) nr 67/2010, (Dz.U. L 348 z 20.12.2013, s. 129).
- Mechanizm finansowy na rzecz kapitału naturalnego (NCFE): rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1293/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia programu działań na rzecz środowiska i klimatu (LIFE) i uchylające rozporządzenie (WE) nr 614/2007 (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 185).

D. Specjalne instrumenty inwestycyjne:

- Europejski instrument mikrofinansowy Progress – Fonds commun de placements – fonds d’investissements spécialisés (EPMF FCP-FIS): decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady nr 283/2010/UE z dnia 25 marca 2010 r. ustanawiająca europejski instrument mikrofinansowy na rzecz zatrudnienia i włączenia społecznego Progress (Dz.U. L 87 z 7.4.2010, s. 1).
 - Fundusz Marguerite:
 - rozporządzenie (WE) nr 680/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 czerwca 2007 r. ustanawiające ogólne zasady przyznawania pomocy finansowej Wspólnoty w zakresie transeuropejskich sieci transportowych i energetycznych (Dz.U. L 162 z 22.6.2007, s. 1);
 - decyzja Komisji C(2010)0941 z dnia 25 lutego 2010 r. w sprawie udziału Unii Europejskiej w Europejskim Funduszu na rzecz Energii, Zmiany Klimatu i Infrastruktury 2020 (fundusz Marguerite).
 - Europejski Fundusz na rzecz Efektywności Energetycznej (EFEE): rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1233/2010 z dnia 15 grudnia 2010 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 663/2009 poprzez przyznanie pomocy finansowej Wspólnoty na projekty w dziedzinie energetyki (Dz.U. L 346 z 30.12.2010, s. 5).
-

ZAŁĄCZNIK V

NIEDOSKONAŁOŚCI RYNKU, NIEDOSTATECZNY POZIOM INWESTYCJI NA RYNKU, DODATKOWOŚĆ I WYKLUCZONE DZIAŁANIA**A. Niedoskonałości rynku, niedostateczny poziom inwestycji na rynku i dodatkowość**

Zgodnie z art. 209 rozporządzenia finansowego gwarancja UE odpowiada na niedoskonałości rynku lub niedostateczny poziom inwestycji na rynku (art. 209 ust. 2 lit. a) rozporządzenia finansowego) i ma charakter dodatkowy, zapobiegając zastępowaniu potencjalnego wsparcia i inwestycji z innych źródeł publicznych lub prywatnych (art. 209 ust. 2 lit. b) rozporządzenia finansowego).

Aby zapewnić zgodność z art. 209 ust. 2 lit. a) i b) rozporządzenia finansowego, operacje z zakresu finansowania i inwestycji korzystające z gwarancji UE muszą spełniać wymogi określone w pkt 1 i 2:

1. Niedoskonałości rynku i niedostateczny poziom inwestycji na rynku

Aby odpowiedzieć na niedoskonałości rynku lub niedostateczny poziom inwestycji na rynku, o których mowa w art. 209 ust. 2 lit. a) rozporządzenia finansowego, inwestycje objęte operacjami z zakresu finansowania i inwestycji muszą mieć jedną z następujących cech:

- a) charakter dobra publicznego, ze względu na który operator lub przedsiębiorstwo nie mogą uzyskać dostatecznych korzyści finansowych (takiego jak kształcenie i umiejętności, opieka zdrowotna i dostępność, bezpieczeństwo i obrona, oraz infrastruktura dostępna bezpłatnie lub za nieznaczną opłatą);
- b) czynniki zewnętrzne, których operatorowi lub przedsiębiorstwu zazwyczaj nie udaje się zinternalizować, takie jak inwestycje w badania i rozwój, efektywność energetyczna, klimat czy ochrona środowiska;
- c) asymetria informacyjna, w szczególności w przypadku MŚP i małych spółek o średniej kapitalizacji, w tym wyższe poziomy ryzyka związane z firmami na wczesnym etapie rozwoju, firmami posiadającymi głównie aktywa niematerialne lub niewystarczające zabezpieczenie czy też firmami prowadzącymi głównie działalność o podwyższonym ryzyku;
- d) transgraniczne projekty infrastrukturalne i związane z nimi usługi lub fundusze zajmujące się inwestycjami transgranicznymi z myślą o zniesieniu fragmentacji rynku wewnętrznego i poprawie koordynacji na rynku wewnętrznym;
- e) narażenie na większe ryzyko w niektórych sektorach, krajach czy regionach powyżej poziomu, jaki są w stanie lub są skłonne zaakceptować prywatne podmioty finansowe, również w przypadku, gdyby ze względu na nowatorski charakter lub ryzyko związane z innowacjami lub niesprawdzoną technologią dana inwestycja nie została zrealizowana lub nie została zrealizowana w takim samym stopniu;
- f) nowe lub złożone przypadki niedoskonałości rynku lub niedostatecznego poziomu inwestycji na rynku zgodnie z art. 9 ust. 1 lit. a) ppkt (iii) niniejszego rozporządzenia.

2. Dodatkowość

Operacje z zakresu finansowania i inwestycji muszą spełniać wymóg dodatkowości w obydwu jej aspektach, o których mowa w art. 209 ust. 2 lit. b) rozporządzenia finansowego. Oznacza to, że operacje nie zostałyby zrealizowane lub nie zostałyby zrealizowane w takim samym stopniu przy użyciu innych źródeł publicznych lub prywatnych bez wsparcia z Funduszu InvestEU. Do celów niniejszego rozporządzenia przez operacje te należy rozumieć operacje z zakresu finansowania i inwestycji spełniające następujące dwa kryteria:

- 1) aby można było uznać, że Fundusz InvestEU ma charakter dodatkowy względem źródeł prywatnych, o których mowa w art. 209 ust. 2 lit. b) rozporządzenia finansowego, musi on wspierać operacje z zakresu finansowania i inwestycji realizowane przez partnerów wykonawczych poprzez ukierunkowanie na inwestycje, które ze względu na ich cechy (charakter dobra publicznego, czynniki zewnętrzne, asymetria informacyjna, kwestie spójności społeczno-gospodarczej lub inne) nie są w stanie wygenerować wystarczających zysków finansowych na poziomie rynkowym lub są uważane za zbyt ryzykowne (w porównaniu z poziomem ryzyka, jaki odnośne podmioty prywatne byłyby skłonne zaakceptować). Z powodu tych cech takie operacje z zakresu finansowania i inwestycji nie mają dostępu do finansowania rynkowego na rozsądnych warunkach, jeżeli chodzi o ceny, wymogi dotyczące zabezpieczenia, rodzaj finansowania, okres zapadalności finansowania czy inne warunki, i bez wsparcia publicznego nie zostałyby w ogóle zrealizowane w Unii lub nie zostałyby zrealizowane w takim samym stopniu;

- 2) aby można było uznać, że Fundusz InvestEU ma charakter dodatkowy względem istniejącego wsparcia z innych źródeł publicznych, o których mowa w art. 209 ust. 2 lit. b) rozporządzenia finansowego, musi on wspierać wyłącznie operacje z zakresu finansowania i inwestycji, w odniesieniu do których mają zastosowanie następujące warunki:
- a) operacje z zakresu finansowania i inwestycji nie zostałyby zrealizowane przez partnera wykonawczego lub nie zostałyby przez niego zrealizowane w takim samym stopniu bez wsparcia z Funduszu InvestEU; oraz
 - b) operacje z zakresu finansowania i inwestycji nie zostałyby zrealizowane lub nie zostałyby zrealizowane w takim samym stopniu w Unii w ramach innych istniejących instrumentów publicznych, takich jak instrumenty finansowe działające na poziomie regionalnym i krajowym na zasadzie zarządzania dzielonego, chociaż wykorzystanie Funduszu InvestEU i innych zasobów publicznych jako uzupełnienia musi być możliwe, w szczególności gdy można uzyskać unijną wartość dodaną i gdy można zoptymalizować wykorzystanie zasobów publicznych do skutecznej realizacji celów danej polityki.

Aby dowieść, że operacje z zakresu finansowania i inwestycji objęte gwarancją UE mają charakter dodatkowy w stosunku do istniejącego wsparcia rynkowego i do innego istniejącego wsparcia publicznego, partnerzy wykonawczy przedstawiają informacje wykazujące występowanie co najmniej jednego z poniższych elementów:

- a) wsparcie za pomocą pozycji podporządkowanych w stosunku do innych pożyczkodawców publicznych lub prywatnych lub w ramach struktury finansowania;
- b) wsparcie za pomocą kapitału własnego i quasi-kapitału własnego lub długów z długimi okresami zapadalności, cenami, wymogami dotyczącymi zabezpieczenia lub innymi warunkami, które nie są w dostatecznym stopniu dostępne na rynku lub z innych źródeł publicznych;
- c) wsparcie dla operacji o wyższym profilu ryzyka niż ryzyko akceptowane zazwyczaj w przypadku własnej standardowej działalności partnera wykonawczego lub wsparcie dla partnerów wykonawczych pozwalające na przekroczenie maksymalnego limitu ich własnej zdolności do wspierania takich operacji;
- d) udział w mechanizmach podziału ryzyka obejmujących obszary polityki, który naraża partnera wykonawczego na wyższe ryzyko niż ryzyko, jakie akceptuje zazwyczaj partner wykonawczy lub jakie są w stanie lub są skłonne zaakceptować prywatne podmioty finansowe;
- e) wsparcie, które katalizuje lub przyciąga dodatkowe finansowanie prywatne lub publiczne i stanowi uzupełnienie innych źródeł prywatnych i komercyjnych, w szczególności kategorii inwestorów zazwyczaj niechętnych ryzyku lub inwestorów instytucjonalnych, w odpowiedzi na sygnał wysłany przez wsparcie z Funduszu InvestEU;
- f) wsparcie za pomocą produktów finansowych, które nie są dostępne lub nie są oferowane w wystarczającym stopniu w danych krajach lub regionach docelowych ze względu na brak rynku bądź też rynek słabo rozwinięty lub niekompletny.

W przypadku operacji z zakresu finansowania i inwestycji realizowanych przez pośredników, w szczególności w przypadku wsparcia na rzecz MŚP, dodatkowość jest sprawdzana na poziomie pośrednika, a nie odbiorcy końcowego. Uznaje się, że dodatkowość ma miejsce, gdy Fundusz InvestEU wspiera pośrednika finansowego w tworzeniu nowego portfela o wyższym poziomie ryzyka lub w zwiększaniu wolumenu działań już obciążonych wysokim ryzykiem w porównaniu z ryzykiem, jakie prywatne i publiczne podmioty finansowe są obecnie w stanie lub są skłonne zaakceptować w danych państwach lub regionach docelowych.

Gwarancji UE nie udziela się na wspieranie operacji refinansujących (takich jak zastępowanie istniejących umów pożyczki lub innych form wsparcia finansowego dla projektów, które zostały już częściowo lub całkowicie zrealizowane), chyba że zaistniały szczególne, wyjątkowe, należyście uzasadnione okoliczności, w których wykazano, że operacja objęta gwarancją UE pozwoli na nową inwestycję w dziedzinie kwalifikującej się do objęcia operacjami z zakresu finansowania i inwestycji na podstawie załącznika II na kwotę, która jest dodatkowa w stosunku do normalnego wolumenu działalności partnera wykonawczego lub pośrednika finansowego, i stanowi co najmniej równowartość kwoty operacji spełniającej kryteria kwalifikowalności określone w niniejszym rozporządzeniu. Takie operacje refinansujące muszą spełniać wymogi określone w sekcji A niniejszego załącznika, dotyczące niedoskonałości rynku, niedostatecznego poziomu inwestycji na rynku i dodatkowości.

B. Wykluczone działania

Fundusz InvestEU nie wspiera następujących działań:

- 1) działania ograniczające prawa i swobody obywatelskie lub łamiące prawa człowieka;

- 2) w dziedzinie obronności: wykorzystywanie, opracowywanie lub wytwarzanie produktów i technologii zakazanych na mocy mającego zastosowanie prawa międzynarodowego;
- 3) wyroby i działania związane z tytoniem (produkcja, dystrybucja, przetwórstwo i handel);
- 4) działania wykluczone z finansowania na podstawie odpowiednich przepisów rozporządzenia w sprawie programu „Horyzont Europa”: badania nad klonowaniem ludzi w celach reprodukcyjnych; działalność, której celem są zmiany dziedzictwa genetycznego człowieka i która mogłyby spowodować dziedziczenie takich zmian; oraz działalność, której celem jest tworzenie ludzkich embrionów wyłącznie na potrzeby badań naukowych lub w celu pozyskiwania komórek macierzystych, w tym także za pomocą przeniesienia jądra komórki somatycznej;
- 5) hazard (działania związane z produkcją, budową, dystrybucją, przetwarzaniem, handlem lub oprogramowaniem);
- 6) handel w celach seksualnych oraz związana z nim infrastruktura, usługi i media;
- 7) działania z udziałem żywych zwierząt wykorzystywanych do celów doświadczalnych i naukowych, o ile nie można zagwarantować zgodności z Europejską Konwencją w sprawie ochrony zwierząt kręgowych wykorzystywanych do celów doświadczalnych i innych celów naukowych ⁽¹⁾;
- 8) działalność deweloperska, taka jak działania mające wyłącznie na celu remontowanie i ponowne wynajmowanie lub odsprzedaż istniejących budynków, a także budowę nowych obiektów; kwalifikują się jednak działania z zakresu nieruchomości związane z celami szczegółowymi Programu InvestEU wymienionymi w art. 3 ust. 2 oraz z dziedzinami kwalifikującymi się do operacji z zakresu finansowania i inwestycji na podstawie załącznika II do niniejszego rozporządzenia, takie jak inwestycje w projekty związane z efektywnością energetyczną lub mieszkalnictwem socjalnym;
- 9) działalność finansowa, taka jak zakup instrumentów finansowych lub obrót nimi. W szczególności wyklucza się interwencje służące wykupowi mającemu na celu wyprzedzą aktywów lub refinansowaniu mającemu na celu wyprzedzą aktywów;
- 10) działania zakazane na mocy mającego zastosowanie prawa krajowego;
- 11) likwidacja, funkcjonowanie, przystosowanie lub budowa elektrowni jądrowych;
- 12) inwestycje związane z górnictwem lub wydobywaniem, przetwórstwem, dystrybucją, magazynowaniem lub spalaniem stałych paliw kopalnych i ropy naftowej oraz inwestycje związane z wydobywaniem gazu. Wykluczenie to nie ma zastosowania do:
 - a) projektów, w przypadku których brak jest realnej alternatywy w postaci innej technologii;
 - b) projektów związanych z zapobieganiem zanieczyszczeniom i ich kontrolą;
 - c) projektów wyposażonych w instalacje do wychwytywania i składowania dwutlenku węgla bądź wychwytywania i utylizacji dwutlenku węgla; projektów przemysłowych lub badawczych prowadzących do znacznego ograniczenia emisji gazów cieplarnianych w stosunku do mających zastosowanie wskaźników w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji;
- 13) inwestycje w obiekty służące do trwałego składowania odpadów. Wykluczenie to nie ma zastosowania do inwestycji w:
 - a) lokalne składowiska stanowiące element pomocniczy projektu w zakresie inwestycji przemysłowej lub wydobywczej, w przypadku której wykazano, że składowanie jest jedyną realną opcją przetwarzania odpadów przemysłowych lub wydobywczych powstałych w wyniku tej działalności;
 - b) istniejące składowiska w celu zapewnienia utylizacji gazu wysypiskowego oraz wspierania odzysku surowców ze składowisk i przetwarzania odpadów wydobywczych;
- 14) inwestycje w zakłady mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów. Wykluczenie to nie ma zastosowania do inwestycji służących modernizacji istniejących zakładów mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów do celów odzysku energii lub procesów recyklingu odpadów segregowanych, takich jak kompostowanie i rozkład beztlenowy;
- 15) inwestycje w spalarnie służące przetwarzaniu odpadów. Wykluczenie to nie ma zastosowania do inwestycji w:
 - a) zakłady zajmujące się wyłącznie przetwarzaniem odpadów niebezpiecznych nienadających się do recyklingu;

⁽¹⁾ Dz.U. L 222 z 24.8.1999, s. 31.

- b) istniejące zakłady, w których dokonuje się inwestycji w celu zwiększenia efektywności energetycznej, wychwytywania gazów spalinowych do celów składowania lub wykorzystania bądź w celu odzysku materiałów z popiołów powstałych w wyniku spalania, pod warunkiem że inwestycje takie nie prowadzą do wzrostu mocy przerobowych zakładu w zakresie przetwarzania odpadów.

Z dniem podpisania odpowiedniej umowy partnerzy wykonawczy pozostają odpowiedzialni za zapewnienie zgodności operacji z zakresu finansowania i inwestycji z kryteriami wykluczenia określonymi w niniejszym załączniku oraz za monitorowanie takiej zgodności w trakcie realizacji projektu, a także za podjęcie w stosownych przypadkach odpowiednich działań zaradczych.
